

DOKUMENTACJA
PRAC BADAWCZO-KONSERWATORSKICH
NA ISTNIENIE POLICHROMII ŚCIENNYCH
W KOŚCIELE POD WEZWANIEM
WNIEBOWZIĘCIA NMP W SŁAWNIE

Warszawa 2012

KOŚCIÓŁ NMP W SŁAWNIE, 25/2012

DOKUMENTACJA
PRAC BADAWCZO-KONSERWATORSKICH
NA ISTNIENIE POLICHROMII ŚCIENNYCH
W KOŚCIELE POD WEZWANIEM WNIEBOWZIĘCIA NMP
W SŁAWNIE

1.0 KARTA IDENTYFIKACYJNA ZABYTKU I DOKUMENTACJI KONSERWATORSKIEJ

.....
NR REJESTRU ZABYTKÓW

.....
NR INW. ZBIORU

.....25/2012.....
NR INW. PRACOWNI KONS.

1.1 DANE PRZED KONSERWACJĄ

RODZAJ	Polichromie ścienne
AUTOR WARSZTAT I SZKOŁA	nieznane
SYGNATURA	brak
INSKRYPCJE	brak
DATOWANIE	brak
POCHODZENIE	Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Sławnie
WŁAŚCICIEL/UŻYTKOWNIK	Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Sławnie

1.2 ZMIANA DANYCH PO KONSERWACJI bez zmian

1.3 DANE O KONSERWACJI

INWESTOR	parafia p.w. Wniebowzięcia NMP w Sławnie
ZLECENIODAWCA	parafia p.w. Wniebowzięcia NMP w Sławnie
WYKONAWCY PRAC	Gorek Restauro s. z o.o. spółka komandytowa, Ruskowy Bród 79a, Warszawa
KIEROWNIK PRAC:	mgr Przemek Gorek, mgr Urszula Dąbrowska
SKŁAD ZESPOŁU:	mgr Monika Karwowska-Gorek, mgr Katarzyna Głogowska, Katarzyna Szatanek, Andrzej Malczak, Justyna Kamińska, Barbara Feiertag, Monika Palka, Agnieszka Kofluk, Radosław Cygan
BADANIA	mgr Anna Żurek

SKRÓCONY PRZEBIEG PRAC KONSERWATORSKICH

Przeprowadzono badania konserwatorskie wnętrza.
Wykonano badania specjalistyczne (stratygraficzne i petrograficzne).
Opracowano dokumentację konserwatorską z przeprowadzonych badań.
Zaproponowano program prac konserwatorskich.
Wykonano dokumentację fotograficzną przeprowadzonych prac.
Wykonano projekt konserwatorski i studium historyczne.

CZAS TRWANIA PRAC lipiec – październik 2012

1.4 DANE O DOKUMENTACH

LICZBA: STRON TEKSTU	128	FOTOGRAFII	272
AUTOR DOKUMENTACJI	Katarzyna Szatanek, Anna Żurek,		
AUTOR ZDJĘĆ	Przemysław Gorek, Damian Kwiecień, Katarzyna Szatanek		
DATA I MIEJSCE WYKONANIA	Warszawa 2012		
MIEJSCE PRZECHOWYWANIA			
1. egz. pracownia Gorek Restauro Warszawa			

OPIS PRAC

W kościele pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Sławnie wykonano prace badawczo-konserwatorskie na istnienie polichromii ściennych. Prace te miały na celu szczegółowe rozpoznanie właściwości i stanu zachowania dekoracji malarskich wnętrza kościoła oraz właściwości materiałów stosowanych we wcześniejszych remontach i naprawach.

Obiekt jest cały czas użytkowany, co w znaczny sposób ogranicza ilość wykonanych badań, wielkość oraz zakres odkrywek. Badania objęły sklepienia (poza sklepieniem nad prezbiterium zniszczonym w 1945 roku) i ściany: nawy głównej, naw bocznych, prezbiterium, kaplicy północnej oraz zakrystii i części podwieżowej, a także portale w prezbiterium:

Postępowano zgodnie w założonym programem prac konserwatorskich

1. Wykonanie zdjęć powierzchni wewnętrznych ścian i sklepień objętych badaniami dokumentujących stan zachowania przed rozpoczęciem prac konserwatorskich.
2. Wykonanie detalicznej dokumentacji fotograficznej wraz z typologią zniszczeń.
3. Wykonanie rysunkowej dokumentacji stanu zachowania wnętrza na bazie opracowanej wcześniej typologii zniszczeń.
4. Wytypowanie miejsc wykonania odkrywek oraz pobrania próbek na podstawie oceny wizualnej, kwerendy archiwalnej i analizy historycznej.
5. Wykonanie odkrywek pasowych i odkrywek sondażowych na ścianach i sklepieniach nawy i prezbiterium.
6. Prowadzenie na bieżąco rysunkowej i fotograficznej dokumentacji miejsc pobierania próbek do badań fizyko-chemicznych.
7. Wykonanie i opracowanie wyników badań: stratygraficznych (odkrywki, szlify stratygraficzne), pigmentów (SEM EDS, analizy chemiczne), spoiw (analizy chemiczne, chromatografia).
8. Wykonanie i opracowanie wyników petrograficznych, określających skład mineralogiczny strukturę i teksturę próbek zapraw i kamieni.
9. Wykonanie rozpoznania opracowania kolorystycznego oraz dokumentacja opisowa i rysunkowa rezultatów rozpoznania.
10. Rozpoznanie nawarstwień historycznych oraz wykonanie szczegółowej dokumentacji rysunkowej rezultatów rozpoznania.
11. Opracowanie projektów i programów prac konserwatorskich.
12. Opracowanie dokumentacji powykonawczej z dokładnym opisem przeprowadzonych badań i ich wynikami w 3 egzemplarzach.

HISTORIA OBIEKTU

Kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Sławnie ¹

Wcześniej pod wezwaniem Panny Marii i św. Jana Chrzciciela – gotycki kościół jest największą budowlą w Sławnie.

Ufundowany w latach 1326–1364 przez księżnę Zofię, żonę Barnima IV. W okresie powstania świątyni patronat nad nią sprawowali Joannici. Wyposażanie świątyni trwało do II połowy XV wieku. Perłą był ołtarz renesansowy, który nie przetrwał okresu II wojny światowej. Od XVI wieku kościół był świątynią protestancką i wrócił w ręce katolików po II wojnie światowej. Po wejściu wojsk radzieckich do Sławna, 7 marca 1945 roku, kościół został zniszczony. Zakon franciszkanów sprawujący opiekę nad świątynią

rozpoczął jego odbudowę, która trwała do końca lat 50. XX wieku. Podczas odbudowy kościoła o. Rafał Rogatti stworzył tryptyk o tematyce maryjnej. Stacje drogi krzyżowej wykonał A. Trzeszkowski. Obecnie obiekt jest użytkowany. Zarządza nim parafia katolicka pw. WNMP.

Kościół założony został na planie prostokąta, z wysuniętym prezbiterium. W późniejszym czasie dobudowano kaplicę i zakrystię, tworząc łącznie formę wieńca, co jest charakterystyczne dla gotyku. Główna wieża świątyni przykryta jest dachem czterosпадowym. Dach przybudówki północnej jest rozczłonkowany i składa się z trzech ostrołukowych całości. Portale od zachodu i południa składają się z pięciu obramowań ostrołukowych, ułożonych schodkowo ze specjalnie profilowanej cegły. Fasada świątyni składa się z kilku elementów. Zróżnicowanie kolorystyczne wprowadza funda-

¹ <http://pl.wikipedia.org>, Narodowy Instytut Dziedzictwa: Rejestr zabytków nieruchomych - województwo zachodniopomorskie (pol.). 2011-12-31. [dostęp 13.05.2010].

Kościół mariacki w Sławnie, zdjęcie archiwalne z I poł. XX wieku

ment ze szwedzkiego granitu, a czerwień ceglano-gotyku urozmaica czarny motyw ze specjalnie palonej cegły. Wieżę obiega ostrołukowy fryz, natomiast misterny ornament biegnący pod dachem bazyliki ma znak krzyża. Głównym motywem dekoracyjnym wieży są blendy, których obramowanie stanowi profilowana cegła. Wyposażenie kościoła jest skromne; ołtarz główny – tryptyk, płaskorzeźby – stacje drogi krzyżowej, ambona (lata 50. XX w.), osiemnastowieczna chrzcielnica, misa chrzcielna z XVI wieku, współczesne tablice memoratywne i organy, trzy dzwony żeliwne z lat 20. XX wieku, obraz olejny „Obrzezanie” z XVIII wieku. Przed kościołem Mariackim znajdziemy także pracę wykonaną przez Zygmunta Wujka – pomnik Prymasa Tysiąclecia kard. Stefana Wyszyńskiego.

HISTORIA KOŚCIOŁA W DATACH

- 1321 Księżna Zofia ze Sławna funduje kościół gotycki pw. Najświętszej Marii Panny
- 1326 Joannici przejmują patronat na kościołem
- XVI w. Reformacja. Kościół przejmują Luteranie
- 1618-1648 Wojna 30-letnia niszczy miasto
- 1931 Prace renowacyjne w kościele. Odkrycie malowideł gotyckich.
- 1945 Kościół po zniszczeniach wojennych przejmują franciszkanie. Pożar zniszczył sklepienia, dachy, więzania belkowe wieży oraz 3 dzwony. Z prezbiterium zachowały się tylko mury.
- 1947 Pokryto dachy nawy głównej i bocznej. Zabezpieczono zachowane sklepienie. Otynkowano i wymalowano wnętrze.
- 1949 Wciągnięto dzwony na wieżę, odremontowano chór, wyłożono posadzkę płytkami, odgruzowano plac kościelny.
- 1950 Nakryto prezbiterium dachem oraz tymczasowym stropem.
- 1951 Odbudowano kaplicę MB Częstochowskiej
- 1956 Wykonano rekonstrukcję sklepienia prezbiterium
- 1958 Wykonano rekonstrukcję nakrycia wieży. Zbudowano ołtarz główny. Przeprowadzono remont zegara wieżowego.
- 1965 Oszklono podwójnie okna, malowanie kościoła.

Kościół mariacki w Sławnie – wnętrze, zdjęcia archiwalne widok na prezbiterium przed remontem w 1931 roku

Kościół mariacki w Sławnie – wnętrze, zdjęcia archiwalne
widok na chór przed remontem w 1931 roku

Kościół mariacki w Sławnie – wnętrze, zdjęcia archiwalne,
widok na nawę boczną, prawdopodobnie po remoncie
przeprowadzonym w 1931 roku

Kościół mariacki w Sławnie – wnętrze, zdjęcia archiwalne, widok na prezbiterium po remoncie przeprowadzonym w 1931 roku – widoczne opracowanie polichromii na sklepieniu na podstawie odkrytych XV wiecznych malowideł

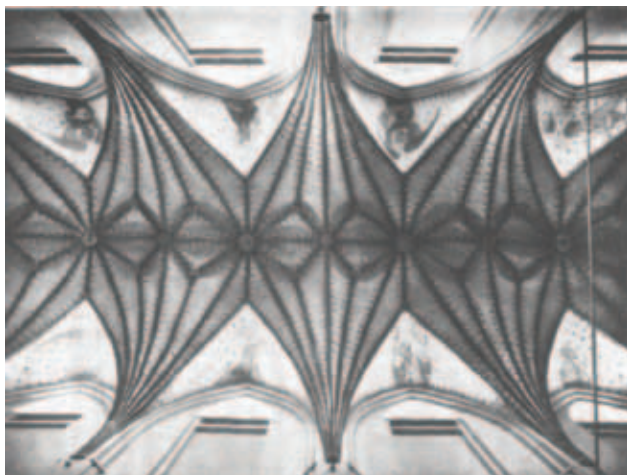

Kościół mariacki w Sławnie – wnętrze, zdjęcia archiwalne, widok na chór po remoncie przeprowadzonym w 1931 roku – widoczne opracowanie polichromii na sklepieniu oraz zmienione organy

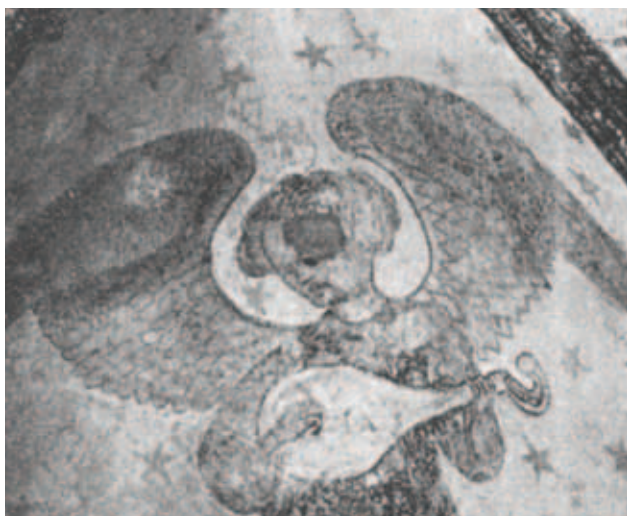

Kościół Mariacki w Sławnie, zdjęcia archiwalne po 1945 roku – widok ogólny – widoczne całkowicie zniszczone sklepienie nad prezbiterium oraz widok nawy bocznej – widać zupełny brak tynków zarówno na sklepieniu jak na ścianach

Kościół Mariacki w Sławnie, zdjęcia archiwalne – sklepienie nawy głównej po remoncie przeprowadzonym w 1931 roku – widoczne odsłonięte XV wieczne polichromie

GOTYCKIE MALOWIDŁA W KOŚCIELE MARIACKIM W SŁAWNIE

Najprawdopodobniej w końcu XV wieku powstały malowidła na sklepieniu kościoła WNMP. Po wprowadzeniu na Pomorzu reformacji polichromia została pokryta wapienną powłoką, aby zatrzeć ślady katolicyzmu.

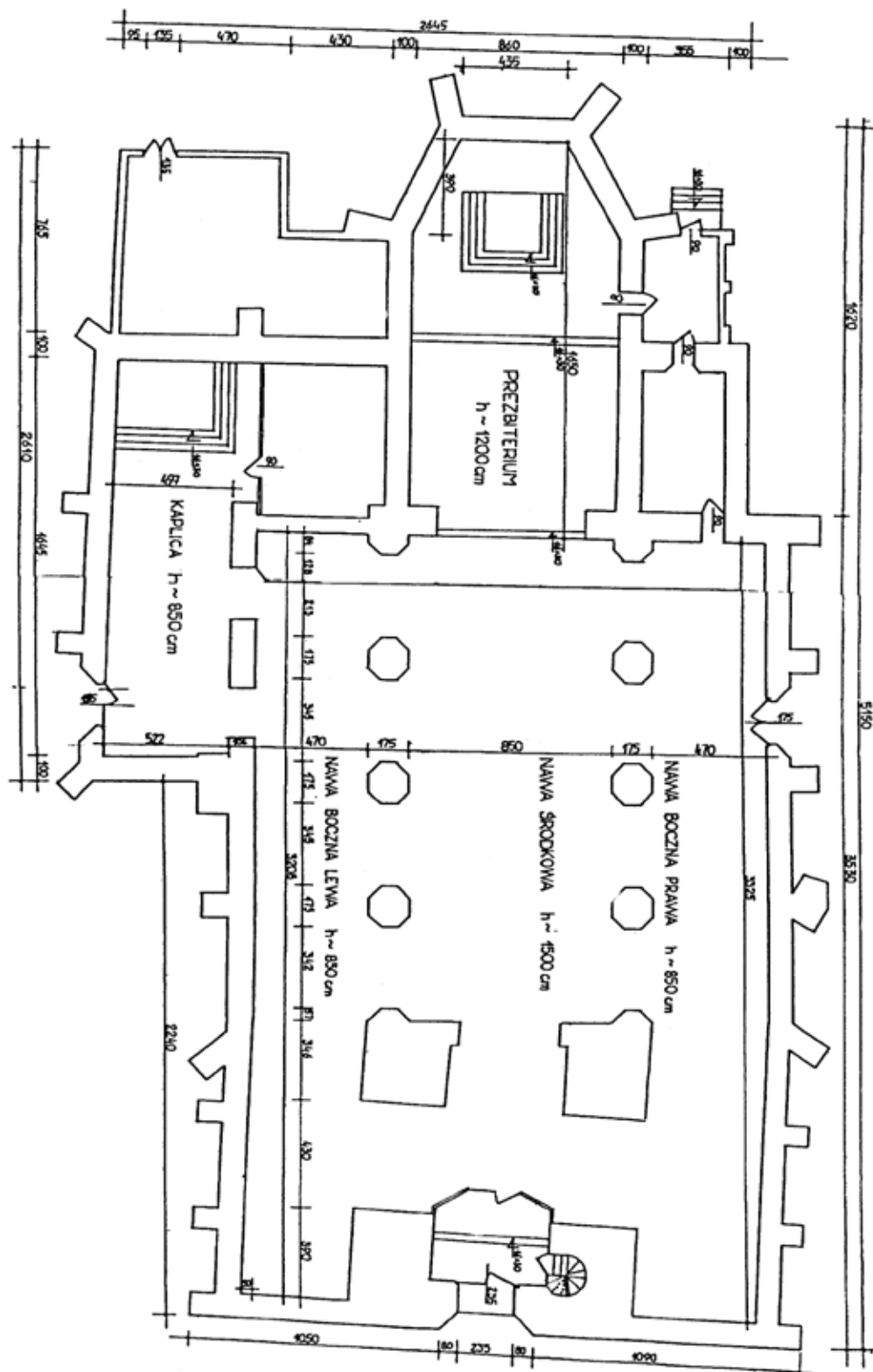
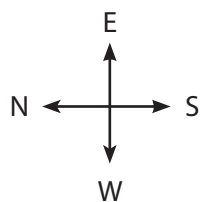
Odkryto ją po kilku wiekach – podczas renowacji kościoła w 1931 roku. Malowidła na sklepieniu chóru i nawy głównej to postaci aniołów, proroków, świętych, fundatorów, a także ornament. Obrazy były dziełem najprawdopodobniej dwóch twórców warsztatu czynnego w Sławnie.

Na pierwszym polu od wieży po stronie północnej przedstawione były klęczące postaci kobiety i mężczyzny we współczesnych – XV-wiecznych – szatach. Być może byli to fundatorzy obrazów. Po przeciwnej stronie widać postać proroka z podniesionym palcem wskazującym, trzymającego w drugiej ręce skrzyneczkę. Na polu drugim po stronie północnej znajdował się anioł z pieszczatkami. Po stronie południowej znajdował się także anioł, który dwoma młoteczkami uderzał w dzwon. Zwracały uwagę burgundzkie cechy stroju aniołów. W polu trzecim po stronie północnej widać było duchownego czytającego biblię, a po przeciwnej stronie mamy księdza udzielającego błogosławieństwa. W polu czwartym po obu stronach znajdowali się aniołowie – jeden z lutnią, drugi z harfą.

Na ścianie nad łukiem dzielącym prezbiterium od nawy głównej prawdopodobnie był obraz: Sąd Ostateczny; natomiast nad balkonem organowym prawdopodobnie byli święci: Jerzy i Krzysztof z Dzieciątkiem. Tło ozdobiono gwiazdkami, zaś wzdłuż żeber sklepienia umieszczono ornament szablonowy.

Podczas reformacji w latach 30-tych XVI wieku obrazy zostały pokryte farbą wapienną. Wapno nie zniszczyło obrazów, a wręcz w szczególny sposób je zakonserwowało. W dawniejszych opisach wspomina się również o portrecie Lutra, który znajdował się na południowej ścianie prezbiterium obok ambony.

rzut kościoła

TEMAT:	OBIEKT:
Inwentaryzacja i rysunek planu	Kościół Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. W.N.M.P. w Sławnie
KRAJ:	INWESTOR:
Jan Białkowski	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. W.N.M.P. w Sławnie
	SKALA: 1:200
	DATA: 17.01.2004r.

DOKUMENTACJA STANU ZACHOWANIA PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC

PREZBITERIUM

Kościół Mariacki w Sławnie, widok prezbiterium (sklepienie i ściana wschodnia)

PREZBITERIUM
ŚCIANA PÓŁNOCNA
zdjęcie stanu zachowania
oraz rysunek
ze zmapowaną
typologią zniszczeń

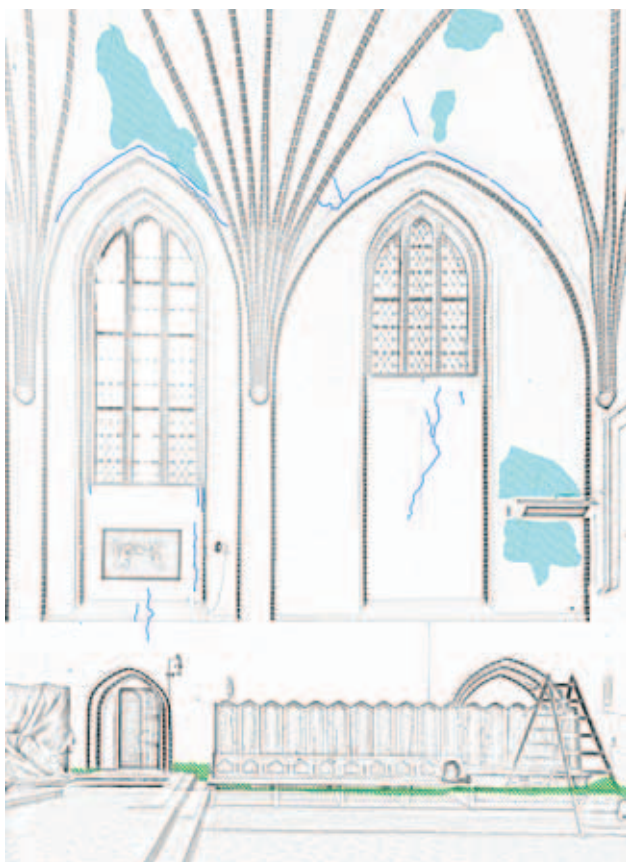

SPĘKANIA
MURÓW

SPĘKANIA
TYNKÓW

PREZBITERIUM
ŚCIANA POŁUDNIOWA
zdjęcie stanu zachowania
oraz rysunek
ze zmapowaną
typologią zniszczeń

SPĘKANIA
MURÓW

SPĘKANIA
TYNKÓW

ZALANIA
WYSOLENIA

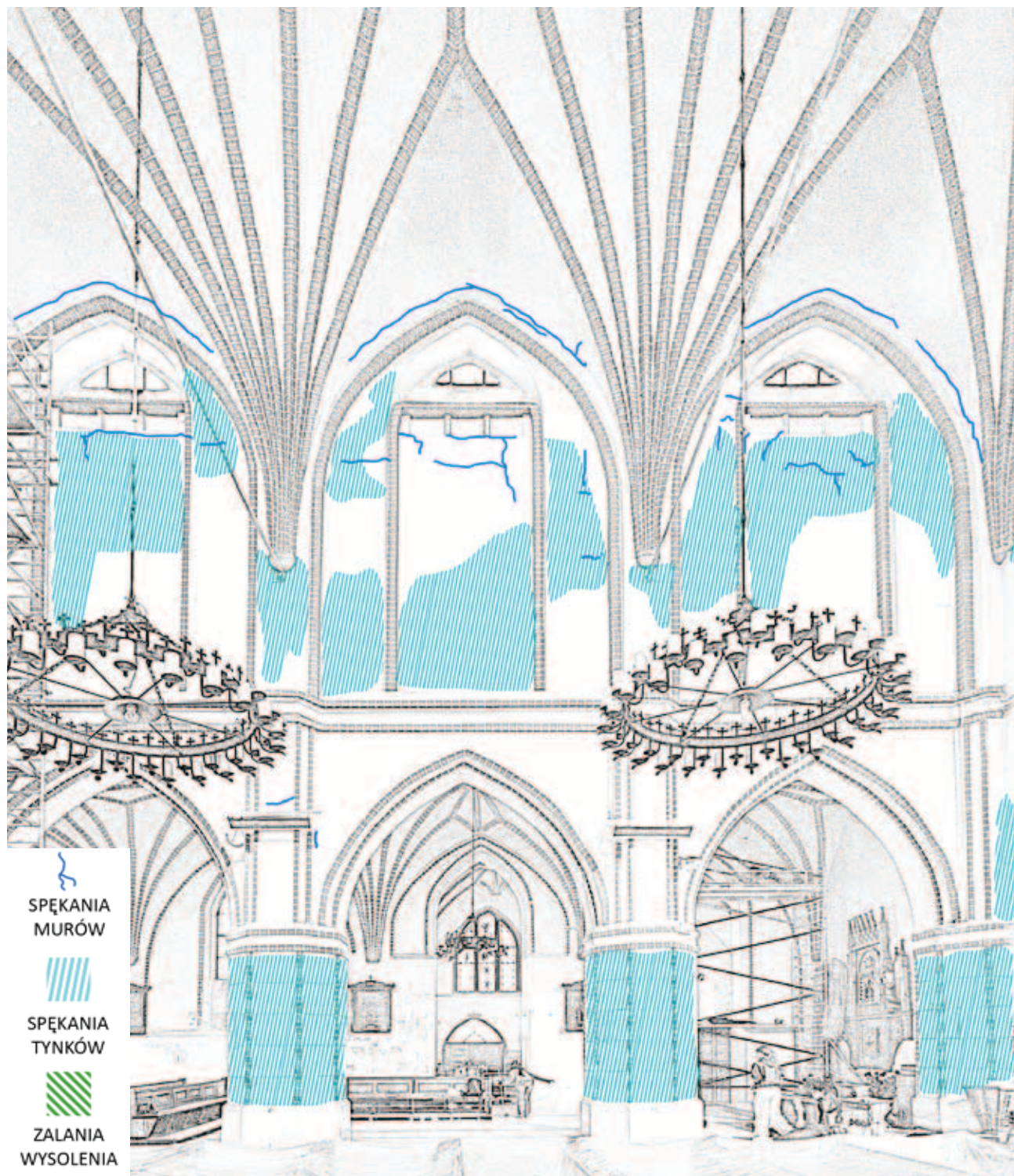
NAWA GŁÓWNA
STRONA PÓŁNOCNA
zdjęcie stanu zachowania

NAWA GŁÓWNA

STRONA PÓŁNOCNA

rysunek ze zmapowaną typologią zniszczeń

NAWA GŁÓWNA

STRONA POŁUDNIOWA

zdjęcie stanu zachowania

NAWA GŁÓWNA

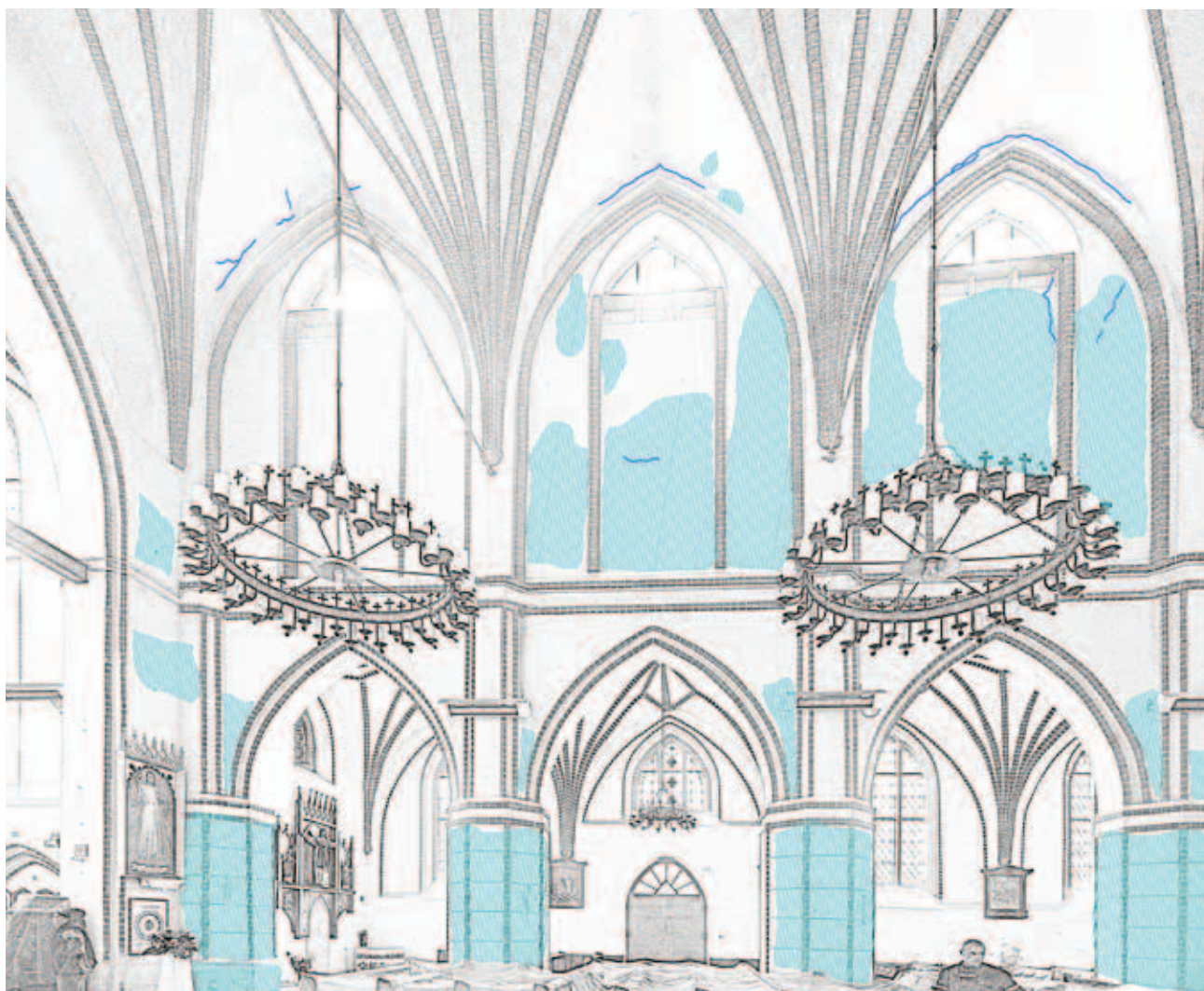
STRONA POŁUDNIOWA

rysunek ze zmapowaną typologią zniszczeń

SPĘKANIA
MURÓW

SPĘKANIA
TYNKÓW

ZALANIA
WYSOLENIA

NAWA GŁÓWNA

SKLEPIENIE

zdjęcie stanu zachowania

NAWA PÓŁNOCNA SKLEPIENIE
zdjęcia stanu zachowania

NAWA PÓŁNOCNA

zdjęcie stanu zachowania

NAWA PÓŁNOCNA

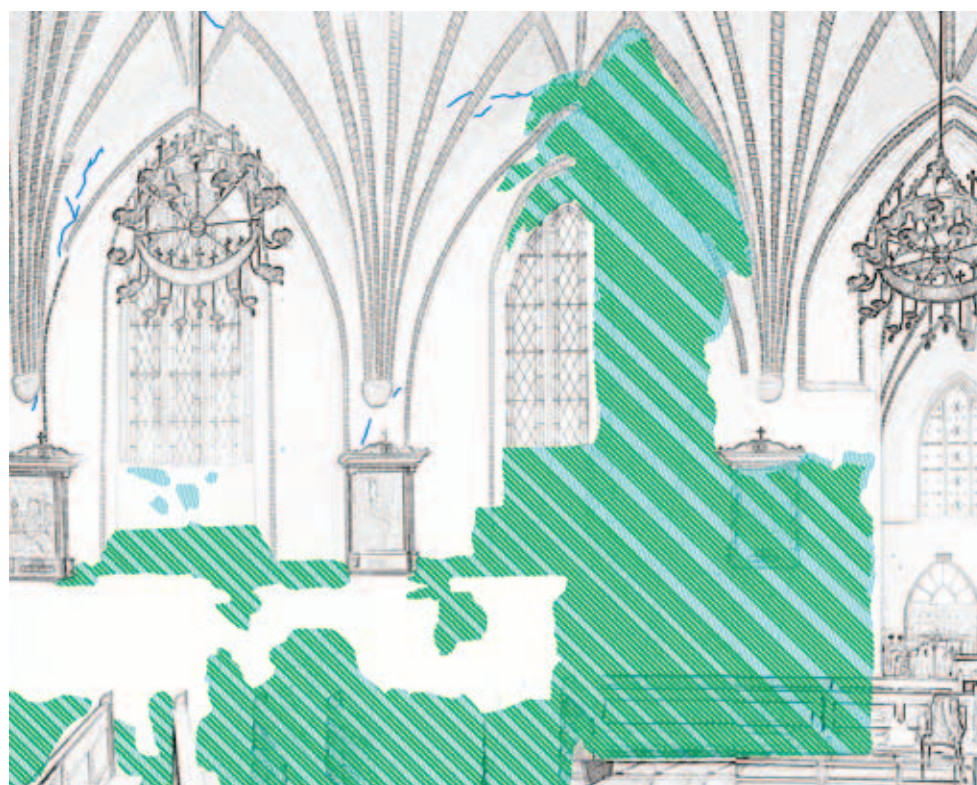
rysunki ze zmapowaną typologią zniszczeń

SPĘKANIA
MURÓW

SPĘKANIA
TYNKÓW

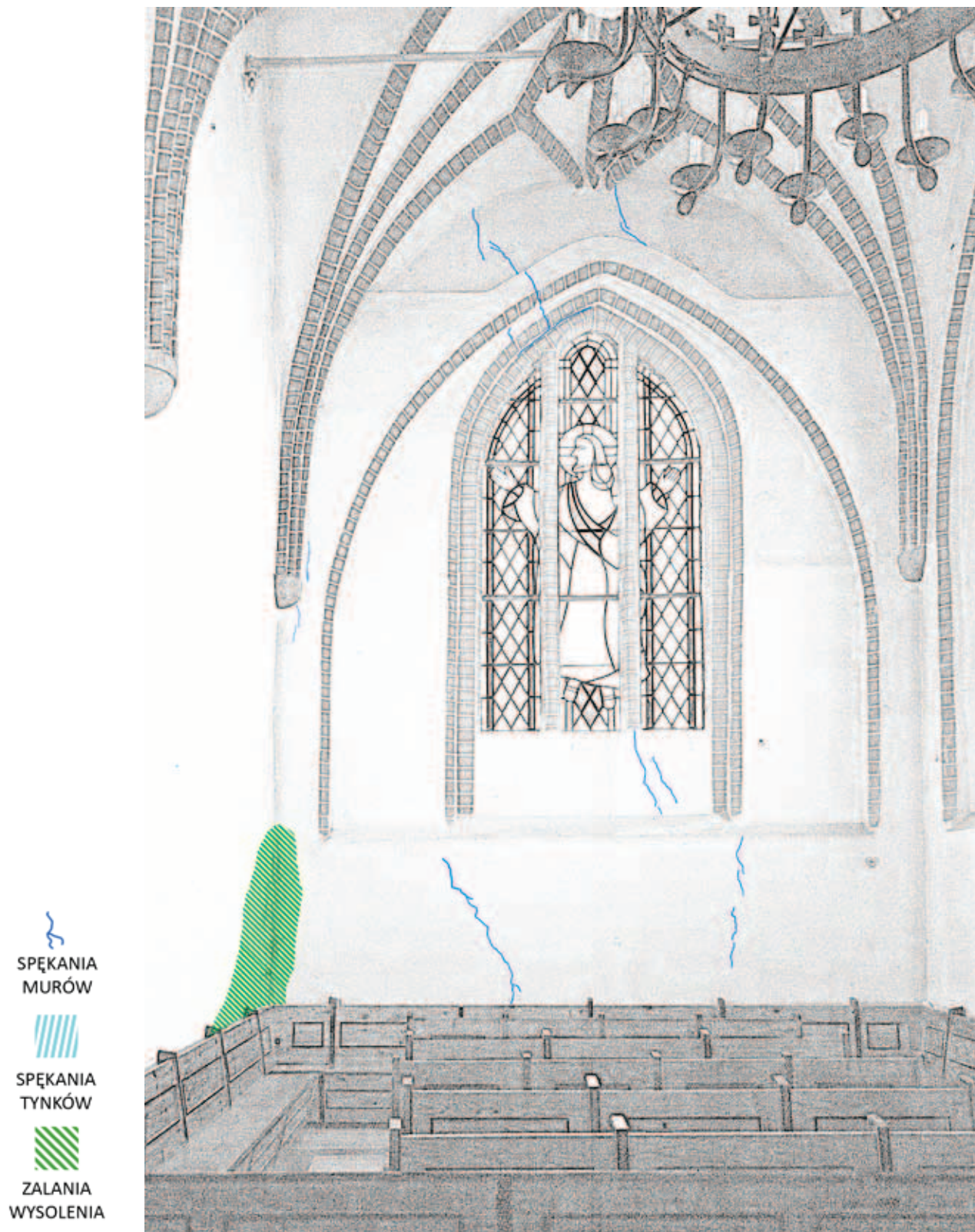
ZALANIA
WYSOLENIA

NAWA PÓŁNOCNA ściana zachodnia
zdjęcie stanu zachowania

NAWA PÓŁNOCNA ściana zachodnia
rysunek ze zmapowaną typologią zniszczeń

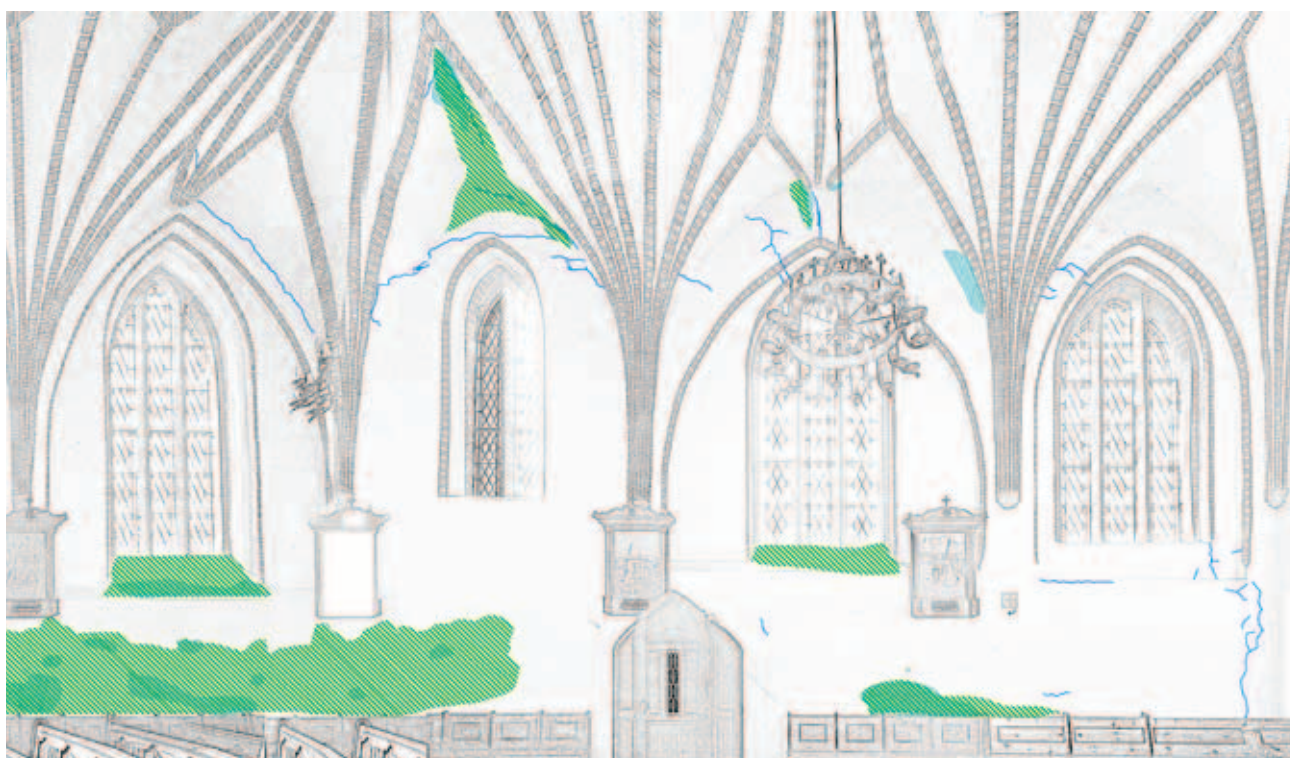
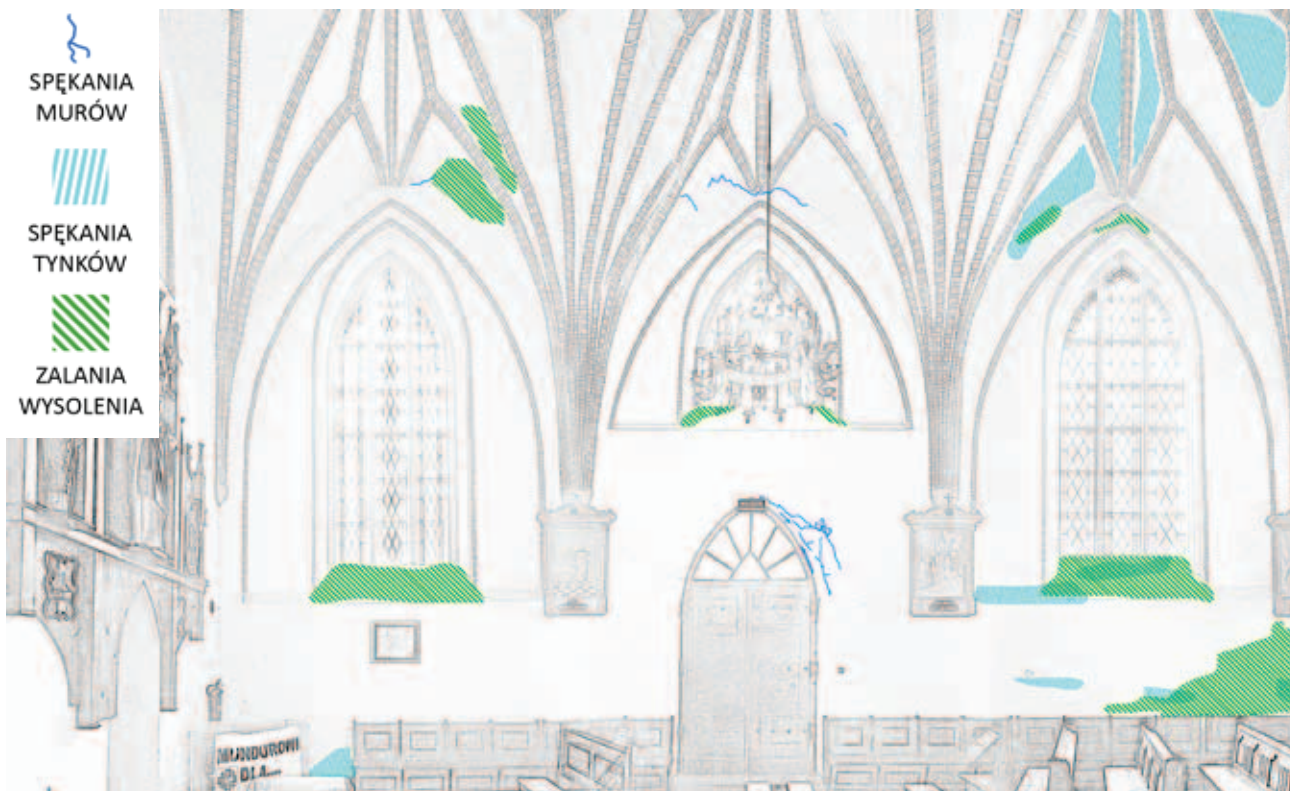

NAWA POŁUDNIOWA
zdjęcie stanu zachowania

NAWA POŁUDNIOWA

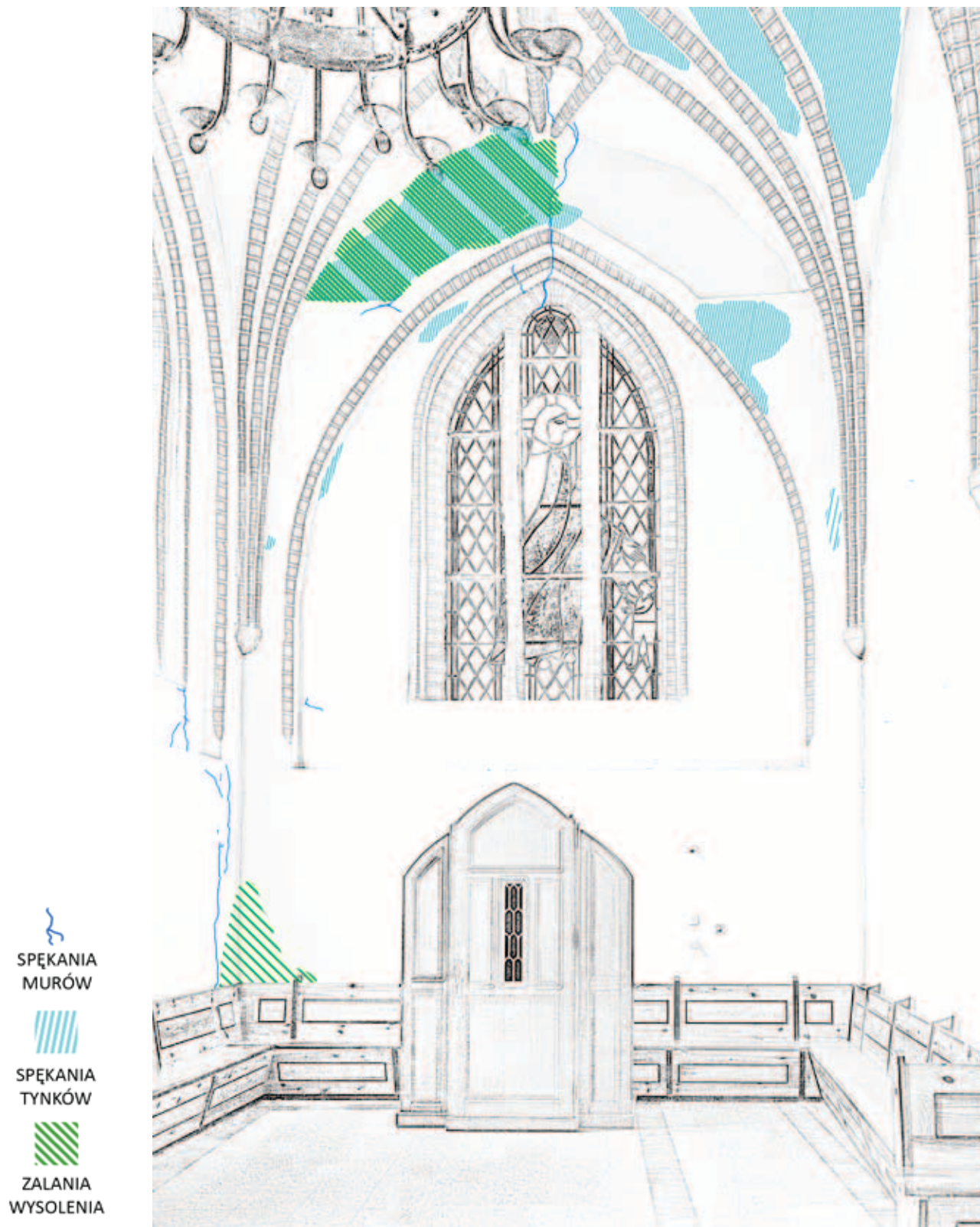
rysunki ze zmapowaną typologią zniszczeń

NAWA POŁUDNIOWA ściana zachodnia
zdjęcie stanu zachowania

NAWA POŁUDNIOWA ściana zachodnia
rysunki ze zmapowaną typologią zniszczeń

NAWA POŁUDNIOWA

SKLEPIENIA

zdjęcie stanu zachowania

ZAKRYSTIA

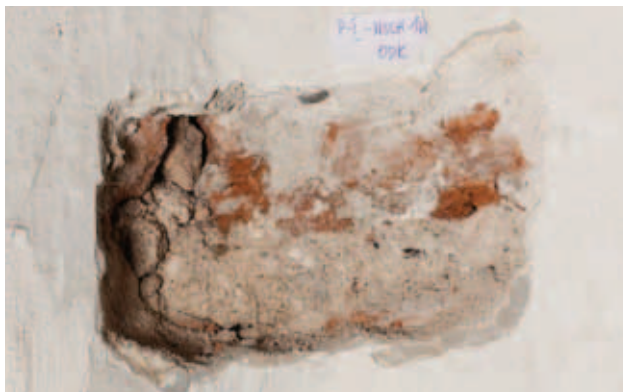
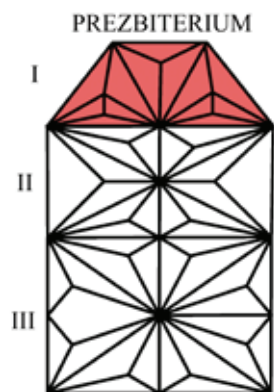
zdjęcie stanu zachowania

ODKRYWKI

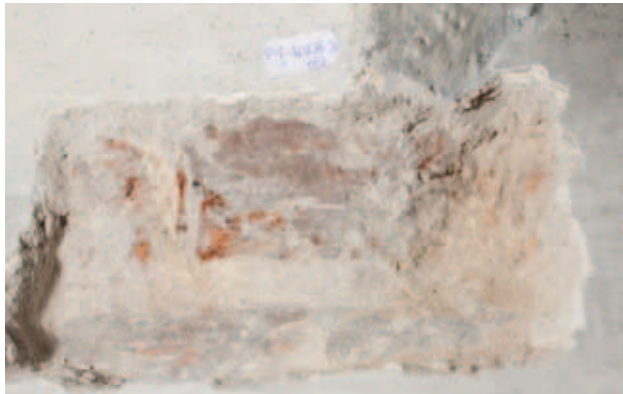
Spis odkrywek – PREZBITERIUM

<u>przęsło I</u>	ściana wschodnia: P-I-WSCH-1W, P-I-WSCH-2W, P-I-WSCH-3W
<u>przęsło II</u>	ściana południowa: P-II-P-1W, P-II-P-2W, P-II-P-3W, P-II-P-4W
<u>przęsło III</u>	ściana południowa: P-III-P-1W, P-III-P-2W, P-III-P-3W, P-III-P-4W, P-III-P-5W, P-III-P-6W, P-III-P-7W, P-III-P-8W, P-III-P-9W, P-III-P-10W, P-III-P-11W, P-III-P-12W ściana północna: P-III-L-1W, P-III-L-2W, P-III-L-3W

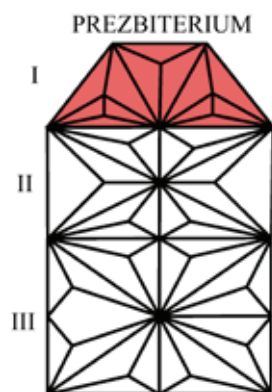
odkrywka P-I-WSCH_1W- ściana wschodnia

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

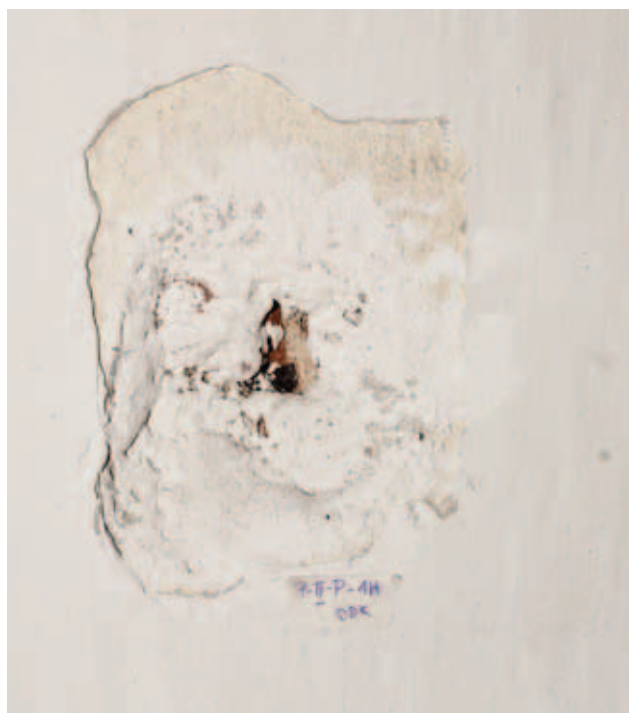
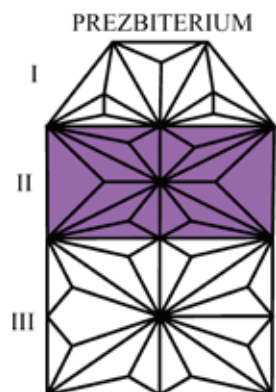
odkrywka P-I-WSCH_2W- ściana wschodnia

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka P-I-WSCH_3W- ściana wschodnia
 1 biała
 2 szara
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 cegła

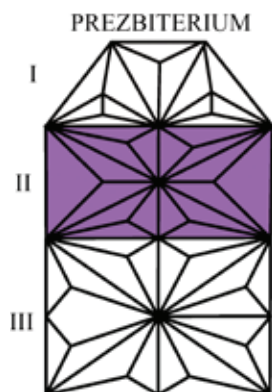
odkrywka P-II-P-1W- ściana południowa

- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka P-II-P-2W

- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 6 tynk jasnoróżowy
- 7 cegła

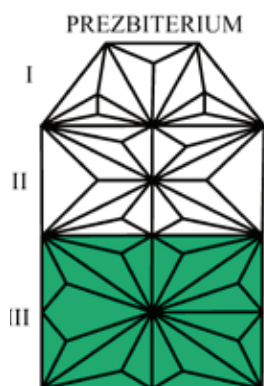
odkrywka P-II-P-3W- ściana południowa

- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa

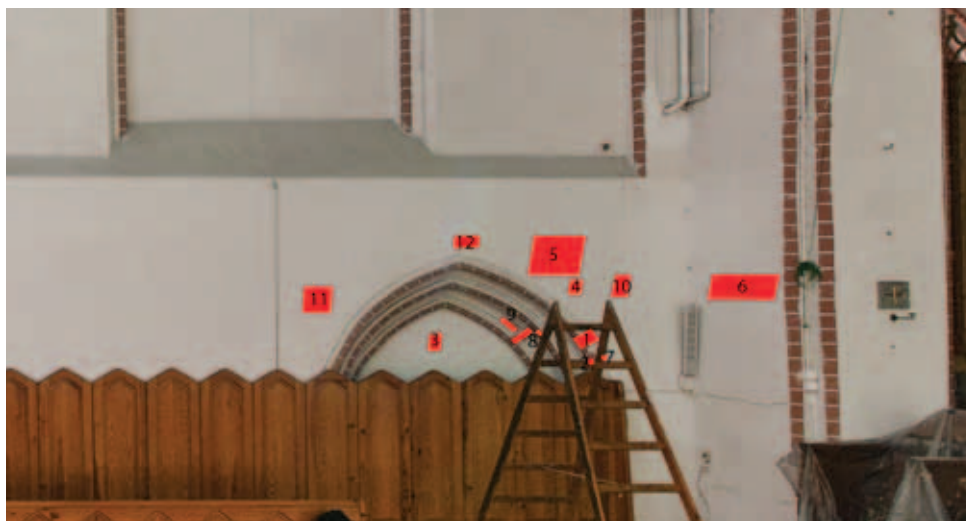
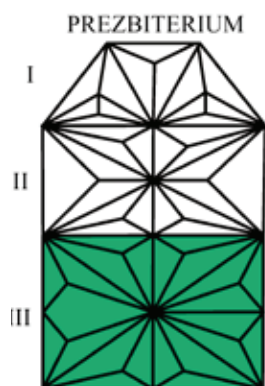

odkrywka P-II-P-4W- ściana południowa

- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 5 biała
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 zabrudzenie
- 6 tynk jasnoróżowy
- 7 cegła

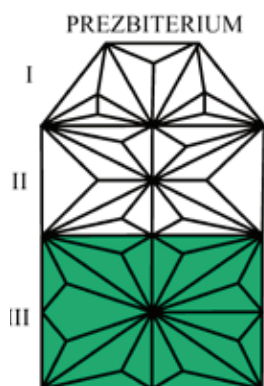
odkrywka P-III-P-1W- opaska blendy
południowej
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 czerwona
5 czerwona

odkrywka P-III-P-2W- opaska blendy południowej
1 biała/czerwona
2 szara
3 czerwona

szlif P-III-P-2W
1 biała
2 czerwona

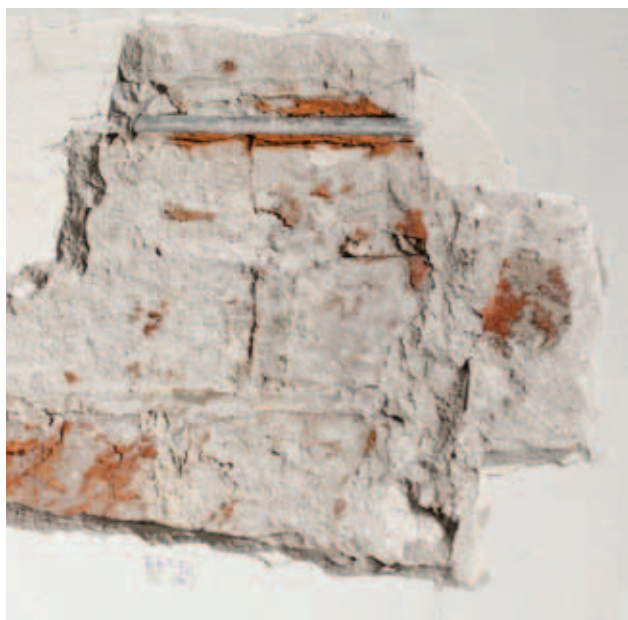
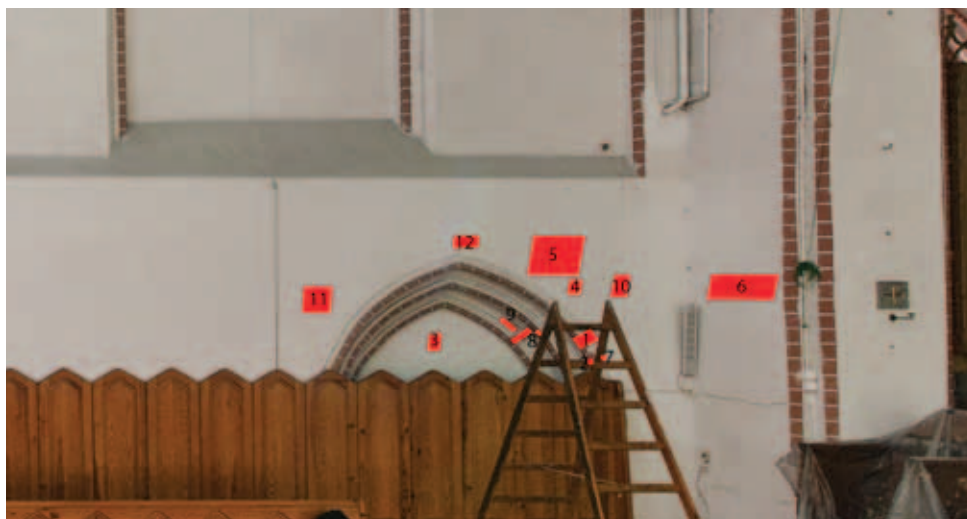
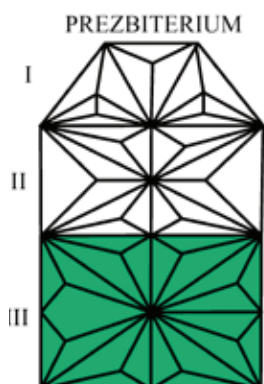
odkrywka P-III-P-3W- ściana południowa

- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 5 biała
- 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

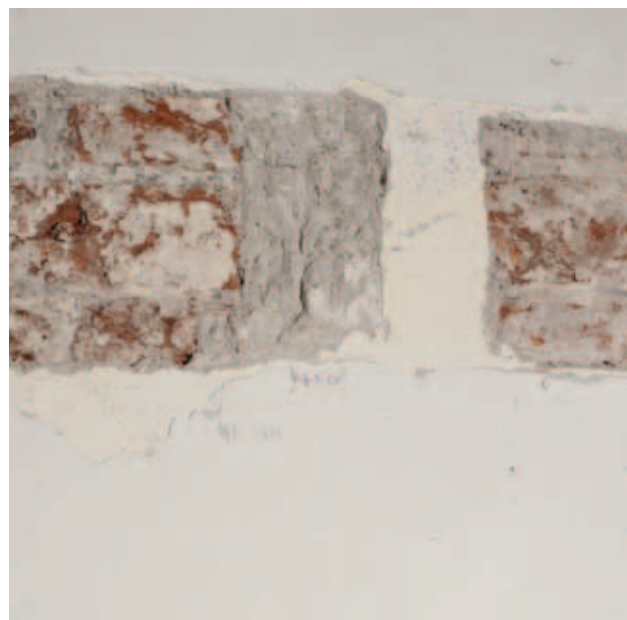

odkrywka P-III-P-4W- ściana południowa

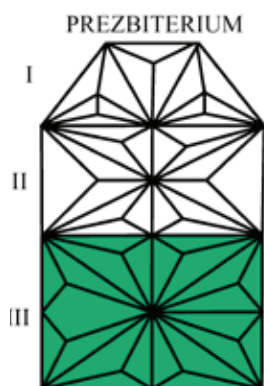
- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 5 biała
- 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

odkrywka P-III-P-5W- ściana południowa
 1 biała
 2 szara
 3 beżowa
 4 kremowa
 5 biała
 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 7 tynk jasnoróżowy
 8 cegła

odkrywka P-III-P-6W- ściana południowa
 1 biała
 2 szara
 3 beżowa
 4 kremowa
 5 biała
 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 7 tynk jasnoróżowy
 8 cegła

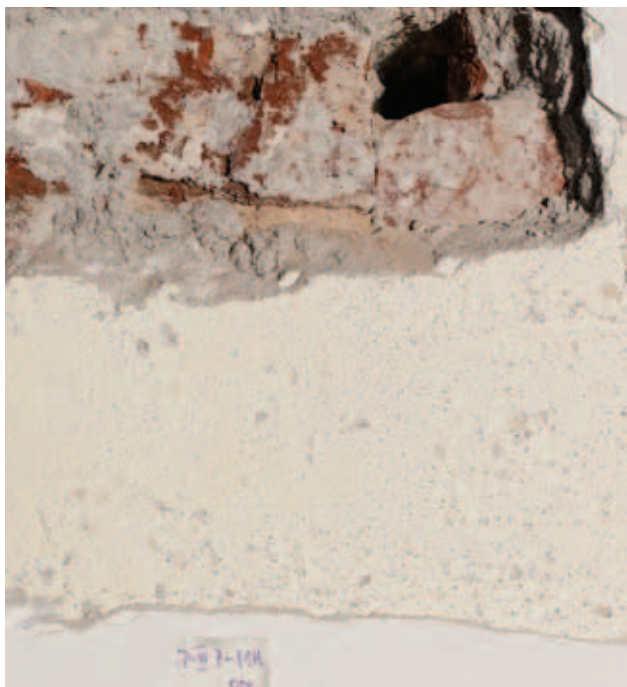
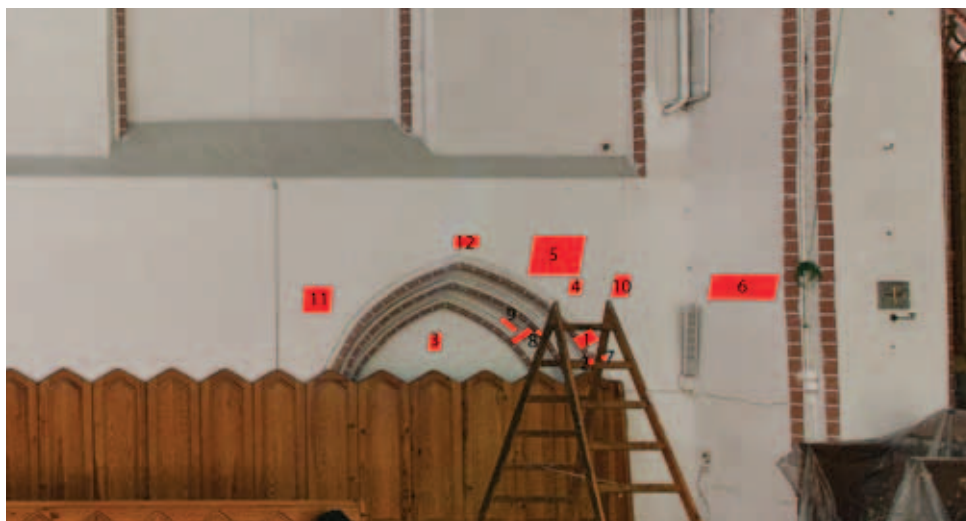
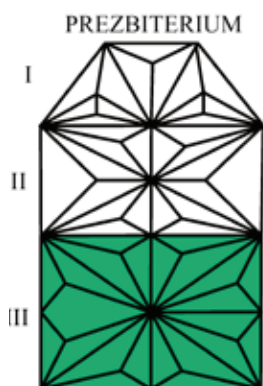
odkrywka P-III-P-7W- portal, ściana południowa

- 1 biała
- 2 szara
- 3 czerwona
- 4 czerwona
- 5 cegła

odkrywka P-III-P-8W- uskok w portalu

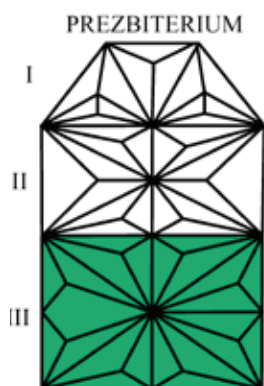
- 1 biała/czerwona
- 2 szara
- 3 czarna
- 4 czerwona
- 5 cegła

odkrywka P-III-P-11W- ściana południowa
 1 biała
 2 szara
 3 beżowa
 4 kremowa
 5 biała
 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 7 tynk jasnoróżowy
 8 cegła

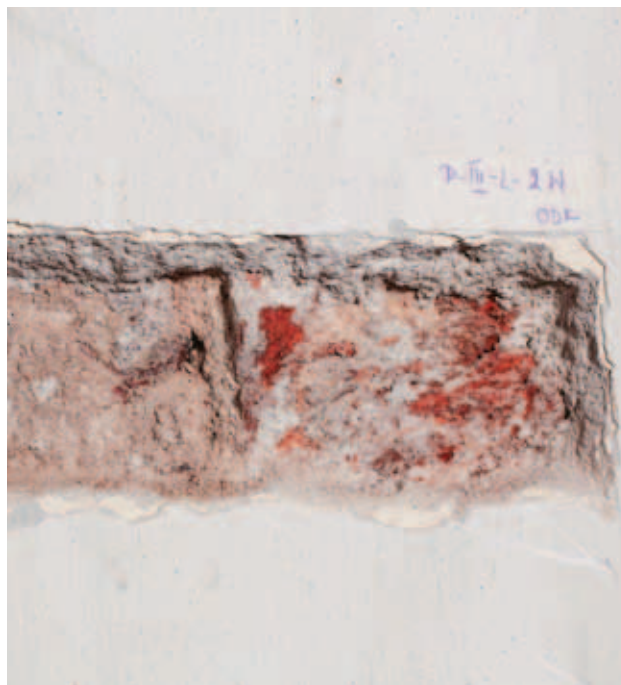

odkrywka P-III-P-12W- ściana południowa
 1 biała
 2 szara
 3 beżowa
 4 kremowa
 5 biała
 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 7 tynk jasnoróżowy
 8 cegła

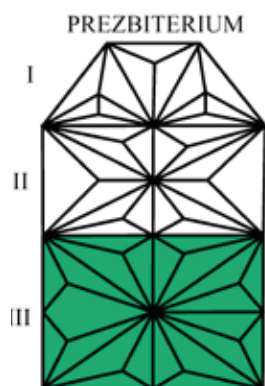
odkrywka P-III-L-1W- ściana północna, nisza

- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 6 tynk kremowy
- 7 tynk jasnoróżowy
- 8 cegła

odkrywka P-III-L-2W- ściana północna, nisza

- 1 biała
- 2 szara
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 7 tynk jasnoróżowy
- 8 cegła

odkrywka P-III-L-3W- ściana północna, nisza

1 biała

2 szara

3 kremowa

4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

5 cegła

NAWA GŁÓWNA

SPIS ODKRYWEK

PRZĘŚŁO I

Ściana północna

sklepienie: NG-I-L-1S, NG-I-L-2S, NG-I-L-3S, NG-I-L-4S, NG-I-L-5S, NG-I-L-6S, NG-I-L-7S

Ściana południowa

sklepienie: NG-I-P-1S, NG-I-P-2S, NG-I-P-3S, NG-I-P-4S, NG-I-P-5S, NG-I-P-6S, NG-I-P-7S

glif okienny: NG-I-P-8W

PRZĘŚŁO II

Ściana północna

sklepienie: NG-II-L-1S, NG-II-L-2S, NG-II-L-3S, NG-II-L-4S, NG-II-L-5S, NG-II-L-6S, NG-II-L-7W

Ściana południowa

sklepienie: NG-II-P-1s, NG-II-P-2s, NG-II-P-3s, NG-II-P-4s, NG-II-P-5s, NG-II-P-6s

PRZĘŚŁO III

Ściana północna

sklepienie: NG-III-L-1S, NG-III-L-2S, NG-III-L-3S, NG-III-L-4S, NG-III-L-5W, NG-III-L-6W, NG-III-L-6S, NG-III-L-8S

Ściana południowa

pod pierwszym gzymsem: NG-III-P-1S

sklepienie: NG-III-P-2S, NG-III-P-3S, NG-III-P-4S, NG-III-P-5S, NG-III-P-6S, NG-III-P-7S, NG-III-P-8S

blenda, 2 kondygnacji: NG-III-P-9w, NG-III-P-10w

PRZĘŚŁO IV

Ściana północna

sklepienie: NG-IV-L-1S, NG-IV-L-2S, NG-IV-L-3S, NG-IV-L-5S, NG-IV-L-6S, NG-IV-L-7S, NG-IV-L-8S

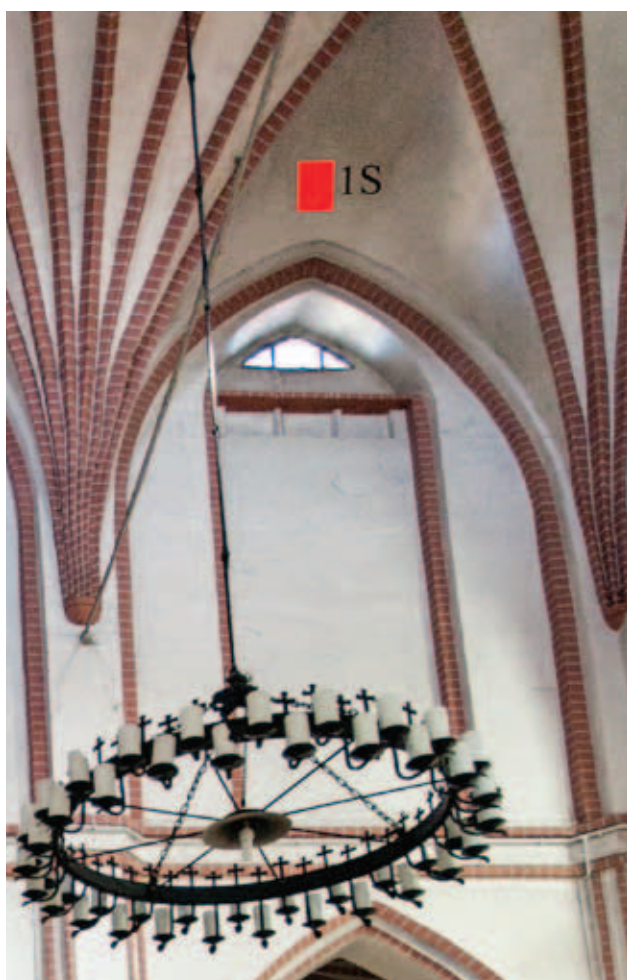
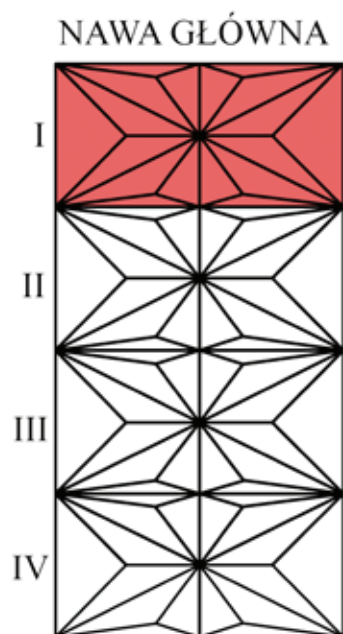
sklepienie, żebro: NG-IV-L-4S

blenda okna: NG-IV-L-9w

Nisza za konfesjonałem, Zamurowany otwór drzwiowy: NG-IV-L-10w

Ściana południowa

sklepienie: NG-IV-P-1S, NG-IV-P-2S, NG-IV-P-3s

odkrywka NG-I-L_1S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 beżowa
- 4 kremowa
- 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 6 tynk jasnoróżowy
- 7 cegła

Badania petrograficzne tynku z warstwy 5

Numer próbki: ZW0937 (NG-I-L-15) – Sławno

2. Rodzaj skały: zaprawa

3. Barwa próbki: kremowo-szara

4. Zwięźłość próbki: zwięzła

5. Reakcja z HCl: burzliwa

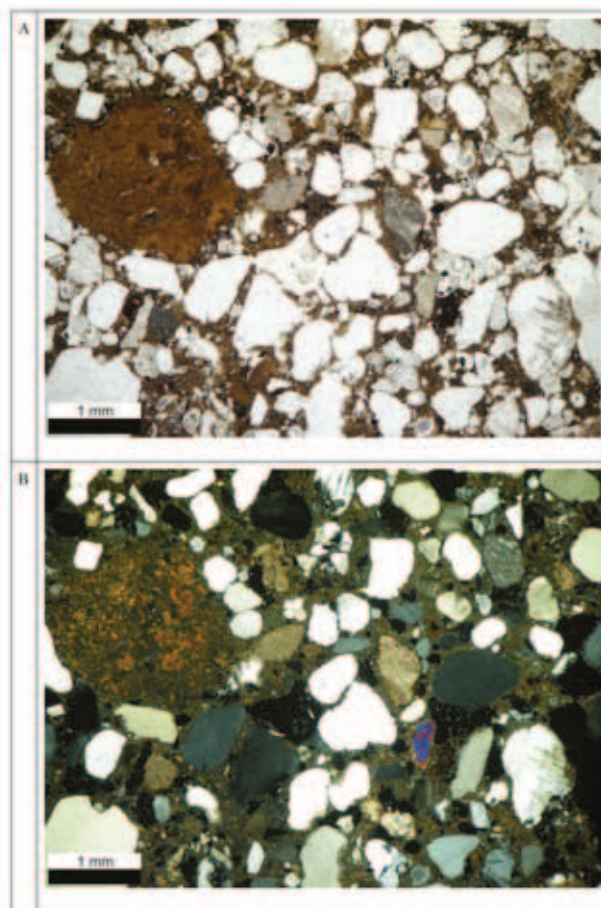
6. Szkielet ziarnowy

6a. Typ szkieletu ziarnowego: rozproszony

6b. Skład mineralny: kwarc, skalenie, glaukonit, fragmenty skał, amfibol, minerały nieprzezroczyste, skupienia mikrytowe.

Kwarc – stanowi podstawowy składnik szkieletu ziarnowego. Ma zwykle postać ziaren monokrystalicznych, podrzędnie natomiast spotyka się osobniki polikrystaliczne, składające się z kilku mniejszych ziaren kwarcu. Rozmiary ziaren kwarcu mogą dochodzić maksymalnie do około 1,0 mm. Forma ziaren kwarcu zbliżona do izometrycznej lub są one lekko wydłużone, rzadko wydłużone. W większości wypadków stopień obtoczenia ziaren kwarcu średni, zazwyczaj spotyka się osobniki półobtroczone, półostrokrawędziste do obtoczonych. Przy jednym nikolu ziarna kwarcu są bezbarwne i niepleochroiczne, nie wykazują oznak łupliwości, ich relief jest relatywnie niski. Przy skrzyżowanych nikolach obserwuje się niskie, szare barwy interferencyjne I rzędu. Wrostków w ziarnach kwarcu zasadniczo nie spotyka się, natomiast bardzo często obecne są w ich obrębie licznie nagromadzone banieczki inkluzji ciepleto-gazowych, których obecność powoduje zmętnienie ziarna.

Skalenie – występują podrzędnie, mają wielkość nie przekraczającą 1,0 mm. Zwykle ziarna są lekko wydłużone, rzadziej izometryczne. Pod względem stopnia obtoczenia reprezentują zwykle formy dość słabo wyoblone – półostrokrawędziste do półobtoczonych. Skalenie są zróżnicowane pod względem mineralogicznym, zazwyczaj spotyka się ziarna skalenia alkalicznych, rzadziej nieco plagioklazów. Z ziaren będących skaleniami alkalicznymi w składzie szkieletu spotyka się ziarna pertytów, zbudowanych z dwóch odmieszanych faz – skalenie sodowego tworzącego żyłkowatego kształtu wrostki w ziarnie skalenie potasowego. Plagioklasy są natomiast zbliżnione, widoczny jest jeden system równole-

Obraz mikroskopowy próbki G-I-L-15, obserwowany przy jednym polaryzatorze (A) i dwóch skrzyżowanych polaryzatorach (B)

gle ułożonych lametek bliźniaczych. Obie odmiany są bezbarwne i niepleochroiczne, niekiedy widoczna jest łupliwość, wykazują one niski relief, a przy skrzyżowanych nikolach widoczne są niskie I rzędu barwy interferencyjne. Skalenie są dość dobrze zachowane, niektóre jedynie lekko zwietrzałe, przerastane są drobnymi blaszkami minerałów wtórnych

Glaukonit – jest to składnik akcesoryczny, ma postać submikroskopowych blaszek, tworzących owalnego kształtu skupienia, wielkości do około 0,3 mm. Glaukonit posiada charakterystyczne, trawiastozielone zabarwienie. Mineral ten jest świeży, nie wykazuje oznak przemian wtórnych.

Fragmenty skał – występują jako składnik podrzędny, w składzie szkieletu występują zarówno ziarna skał krystalicznych magmowych, jak i ziarna skał osadowych. Te ostatnie są reprezentowane przez fragmenty wapieni organogenicznych. Mają one wielkość dochodzącą maksymalnie do około 1,0

mm. Mają one wydłużone kształty, są silnie wyoblone i doskonale obtoczone. Reprezentują odmiany organogeniczne. Obok nich występują kwaśne skały głębinowe. Ziarna mają izometryczne lub rzadziej lekko wydłużone kształty, są średnio obtoczone. Składają się z kryształów skaleni i kwarcu, sporadycznie pomiędzy nimi spotkać można ciemną mikę lub przede wszystkim amfibol. Wielkość ziaren skał głębinowych nie przekracza około 1,0 mm.

Amfibol – jest to rzadki, akcesoryczny składnik szkieletu ziarnowego. Wykształcony w postaci krótkich słupków, o bardzo słabo zaokrąglonych zakończeniach. Ich wielkość nie przekracza 0,3 mm. Wykazują one dodatni relief, widoczny jest zwykle jeden system doskonałej łupliwości. Ziarna amfibolu są barwne i pleochroiczne w barwach od zielonego do bladzielonego lub bezbarwnego. Przy skrzyżowanych nikolach wykazują barwy interferencyjne II rzędu.

Minerały nieprzezroczyste – występują jako składnik akcesoryczny, mają wielkość do około 0,3 mm, zabarwione są na czarno, całkowicie nieprzezroczyste, nie wykazują oznak wietrzenia. Zazwyczaj są izometryczne lub lekko wydłużone, średnio wyoblone.

Skupienia mikrytowe – występują nielicznie, mają rozmiary do około 2,0 mm. Mają one typowe, lekko wydłużone i wyoblone kształty, składają się z drobnokrystalicznej odmiany węglanu wapnia – mikrytu, który charakteryzuje się brązowym zabarwieniem i słabą przezroczystością. Przy skrzyżowanych nikolach mikryt wykazuje wysokich rzędów barwy interferencyjne. Niektóre niejednorodne, w ich wnętrzach widoczne są strefy różniące się intensywnością zabarwienia mikrytu.

6c. Wielkość ziaren szkieletu ziarnowego:

Ziarna nie przekraczają rozmiarów około 1,0 mm. Ziarna nie stykają się ze sobą tworząc szkielet o rozproszonym charakterze.

6d. Morfologia ziaren:

Ziarna są izometryczne lub lekko wydłużone, rzadziej wydłużone. Stopień wyoblęcia średni, głównie spotyka się ziarna półostrokrawędziste i półobtroczone, rzadziej obtoczone.

7. Spoiwo (tło) – mikrokrystaliczne, składa się z wę-

glanu wapniowego, wykształconego jako brązowa i słabo przezroczysta masa mikrytowa. Jest ona dość jednorodna, zawiera nieliczne wyodrębnione skupienia mikrytowe, przy skrzyżowanych nikolach wykazuje wysokich rzędów barwy interferencyjne, maskowane przez naturalne zabarwienie mikrytu, widoczne przy jednym polaryzatorze. W masie spoiwa występują nieliczne reliktów zrostów faz hydraulicznych. Mają wielkości do około 0,4 mm, składają się z zrosniętych ze sobą kryształów krzemianów wapnia (alit, belit), pomiędzy którymi w przestrzeniach tkwi ciemnobrunatny braunmileryt.

8. Przybliżone stosunki objętościowe w próbce:

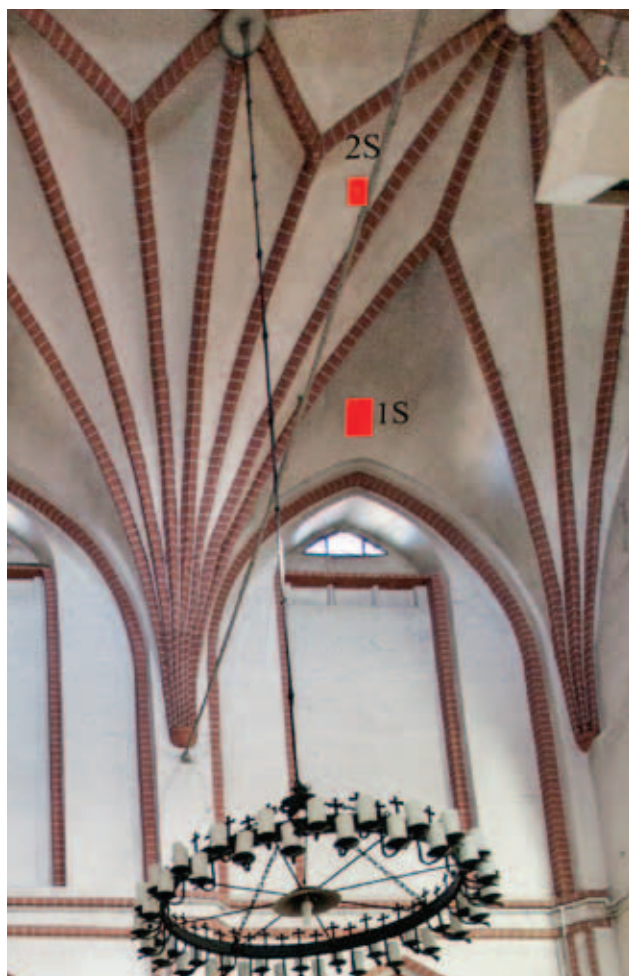
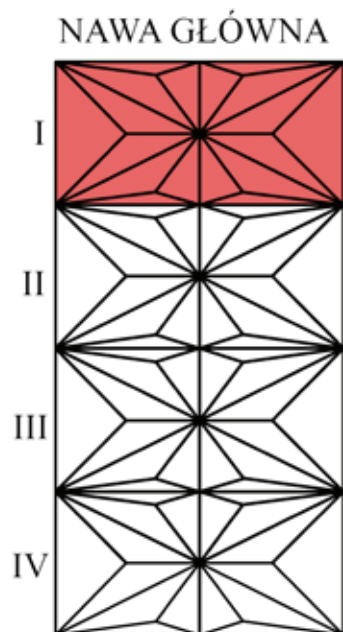
Kwarc	Skalenie	Fr. skał	Tło
~43,5%	~2,0%	~6,5%	~42,5%
Inne	Pory		
~0,5%	~5,0%		

PODSUMOWANIE

Badania petrograficzne wykonano dla próbki zaprawy NG-I-L-15 (ZW0937) pochodzącej ze Sławna

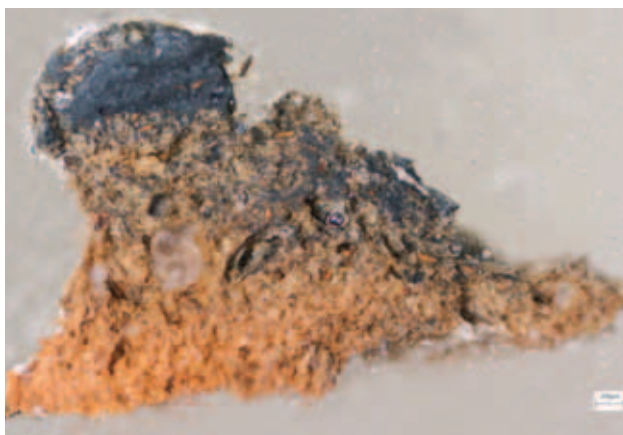
Próbka zaprawy G-I-L-15 składa się z obfitego wypełniacza, oraz mieszanego spoiwa. W składzie wypełniacza główną rolę odgrywa kwarc, któremu towarzyszą podrzędne skalenie oraz ziarna skał. Te ostatnie zróżnicowane petrograficznie, spotyka się zarówno fragmenty wapieni jak i ziarna będące fragmentami kwaśnych skał głębinowych o składzie zbliżonym do granitu. Z składników akcesorycznych występują: amfibol, minerały nieprzezroczyste, oraz skupienia glaukonitu. Ziarna wypełniacza nie przekraczają około 1,0 mm wielkości, są relatywnie dość dobrze wyoblone. Spoiwo jest dość jednorodne, zawiera nieliczne wyodrębnione skupienia mikrytowe, składa się głównie z masy węglanowej, wykształconej w postaci mikrytu. W jego obrębie sporadycznie spotyka się reliktów zachowane ziarna faz hydraulicznych, zbudowanych z alitu, belitu i braunmilerytu, co sugeruje dodatek niewielkich ilości cementu.

dr Wojciech Bartz
Zakład Petrologii Eksperymentalnej
Uniwersytetu Wrocławskiego

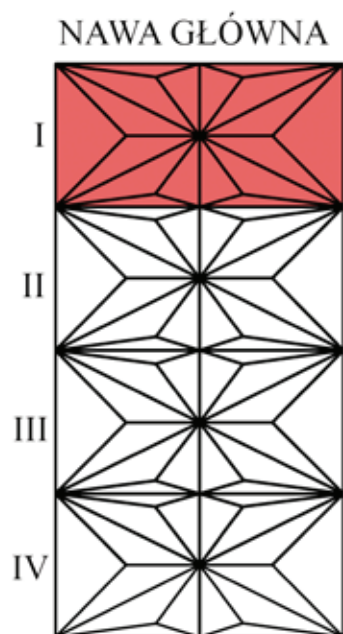
odkrywka NG-I-L_2S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 7 cegła

szlif NG-I-L_2S

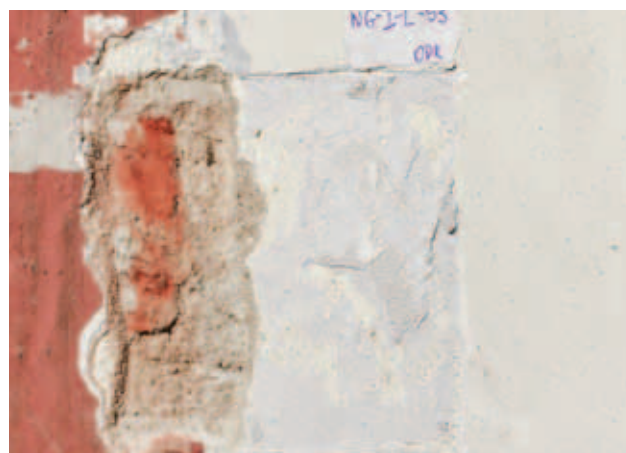
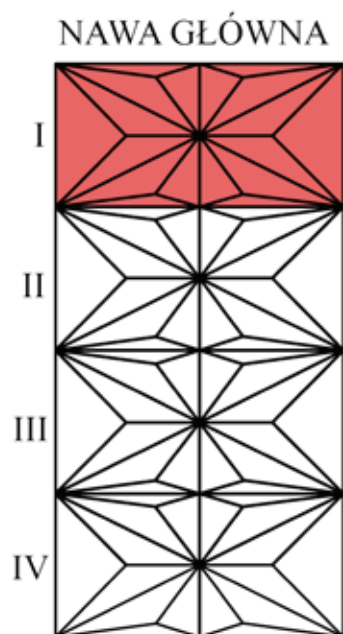
- 6 czarna – warstwa spalenizny
- 7 cegła

odkrywka NG-I-L_3S-wysklepek, spływ do konsoli
 1 biała
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

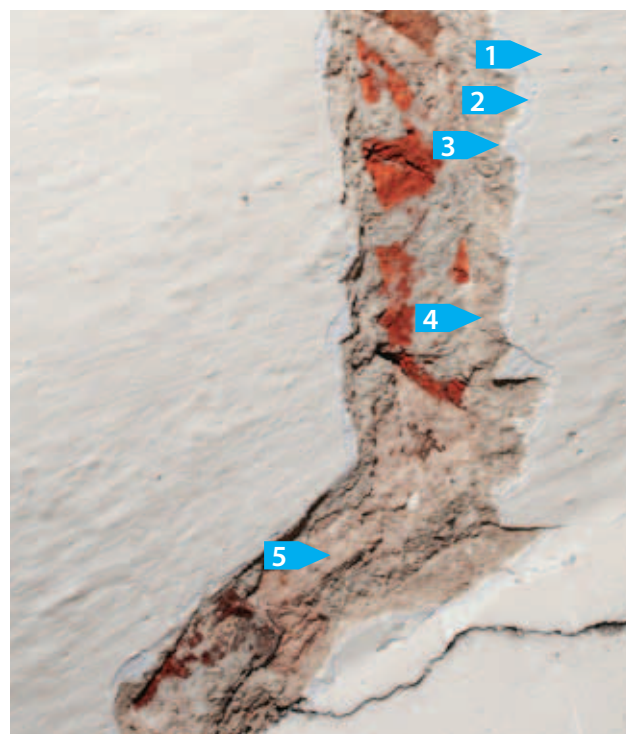
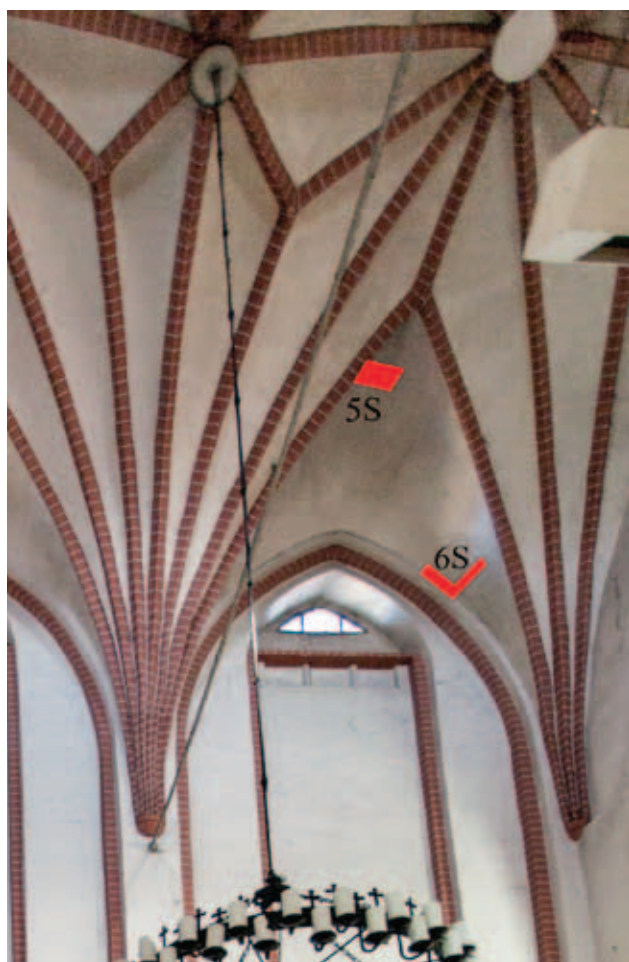

odkrywka NG-I-L_4S- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 biała
 3 błękitna
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 cegła

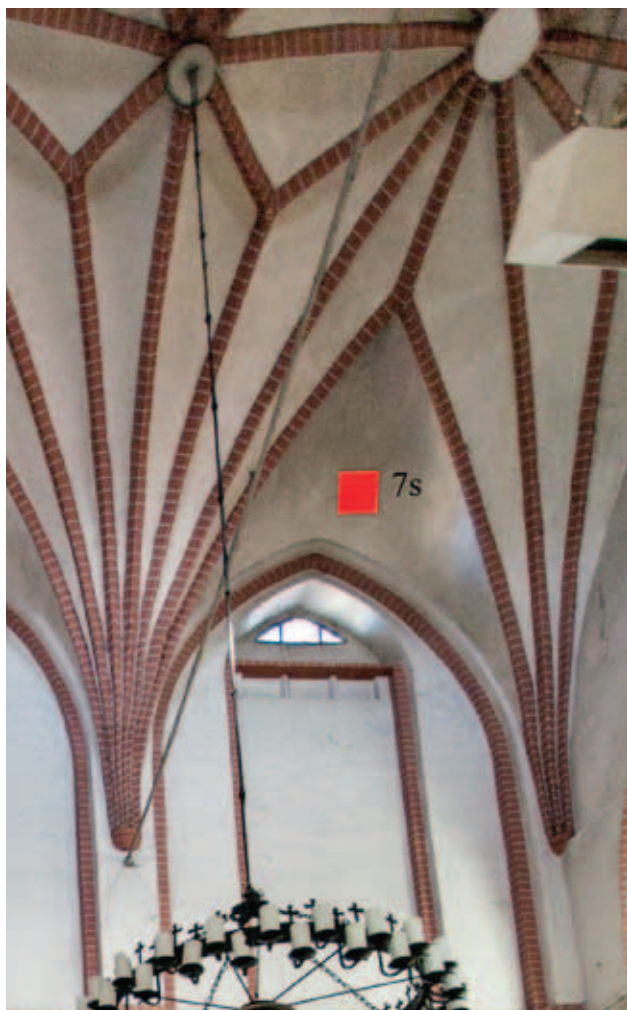
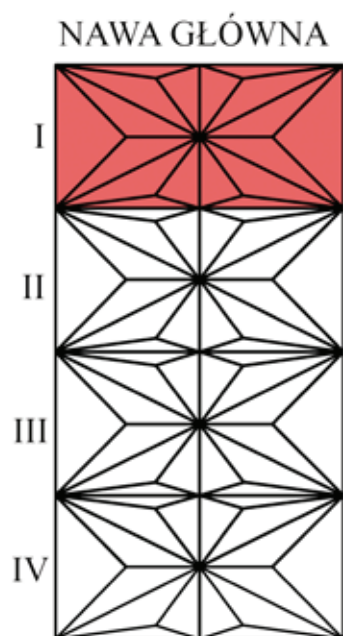
odkrywka NG-I-L_5S- wysklepek i żebro

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 6 cegła

odkrywka NG-I-L_6S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka NG-I-L_7S- wysklepek

1 biała

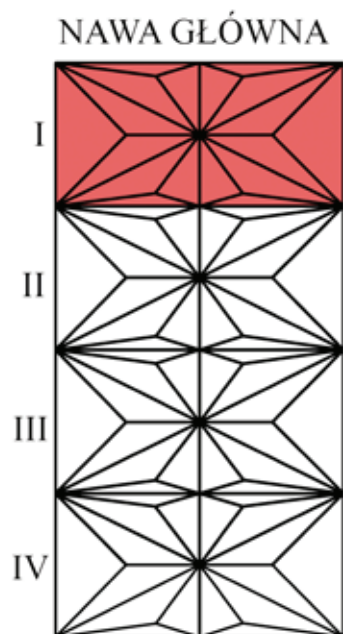
2 błękitna

3 kremowa

4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

5 tynk jasnoróżowy

6 cegła

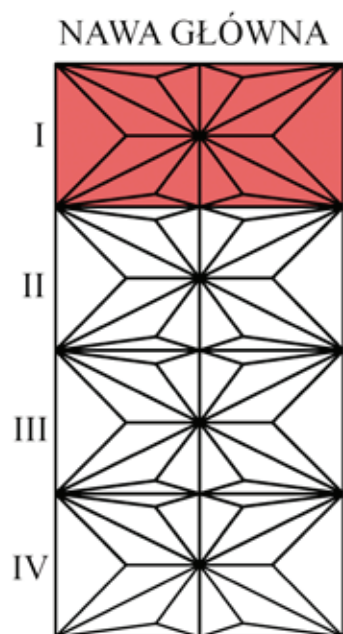
odkrywka NG-I-P_1S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 biała
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

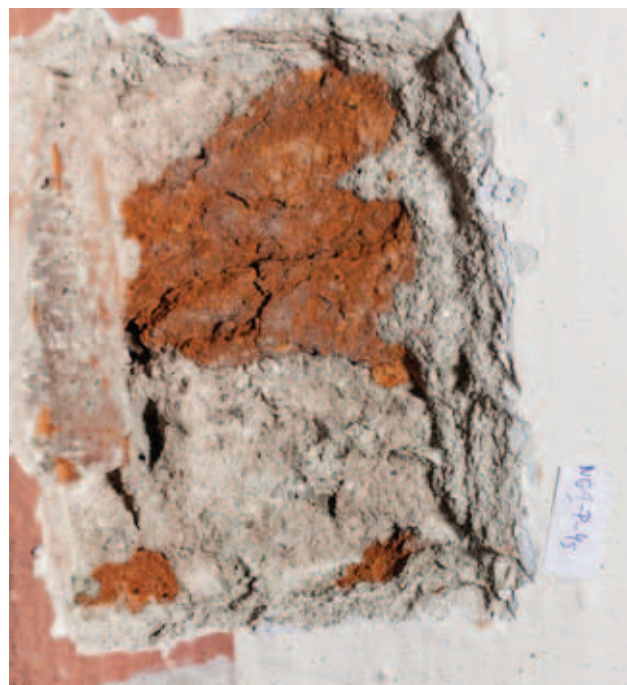

odkrywka NG-I-P_2S- wysklepek i żebro

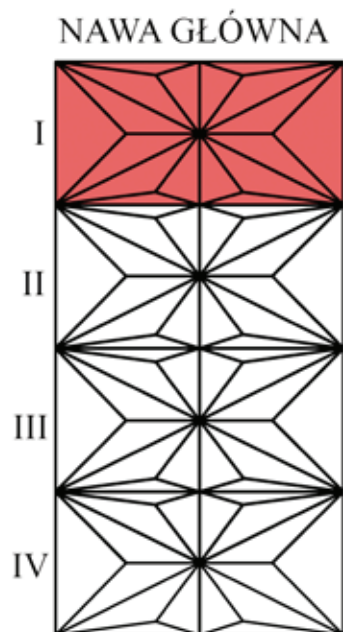
- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka NG-I-P_35- wysklepek i żebro
 1 biała/czerwona
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 cegła

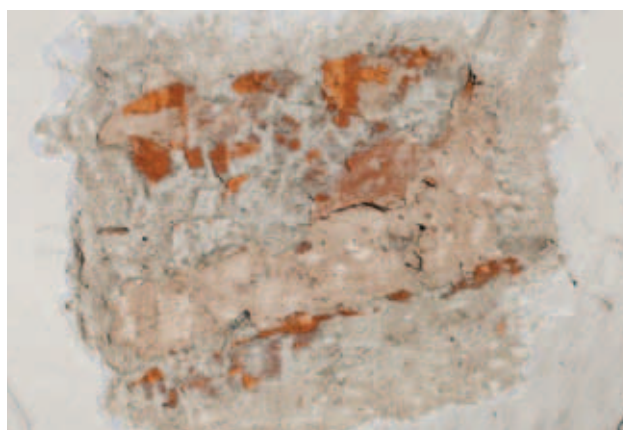

odkrywka NG-I-P_45- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

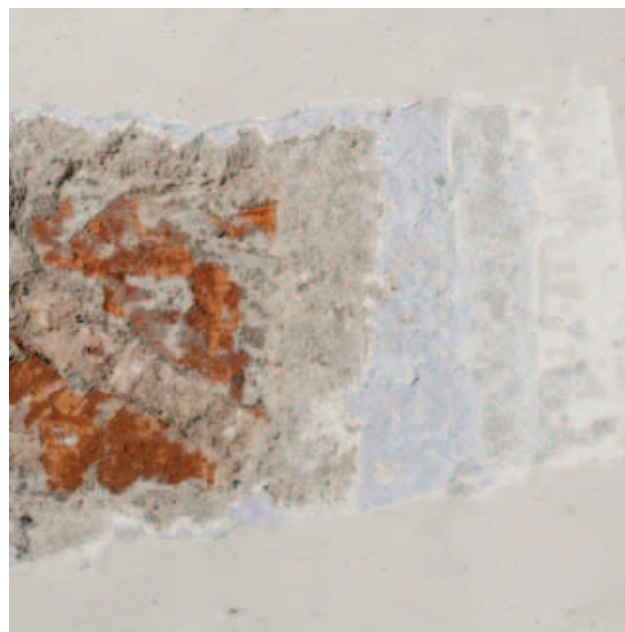
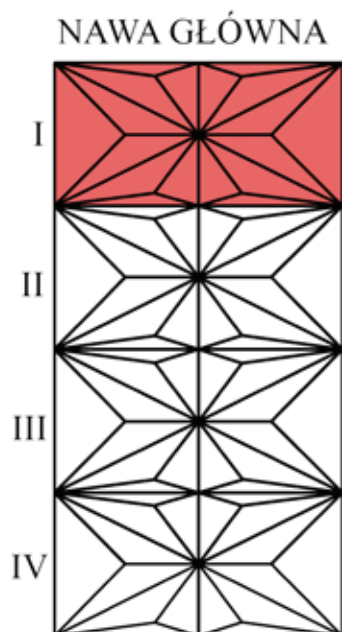
odkrywka NG-I-P_5S- żebro i wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 pobiała – wtórna
- 6 ciemna – warstwa spalenizny
- 7 cegła

odkrywka NG-I-P_6S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

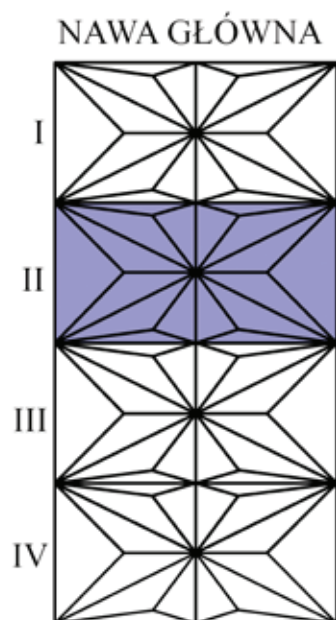
odkrywka NG-I-P_7S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

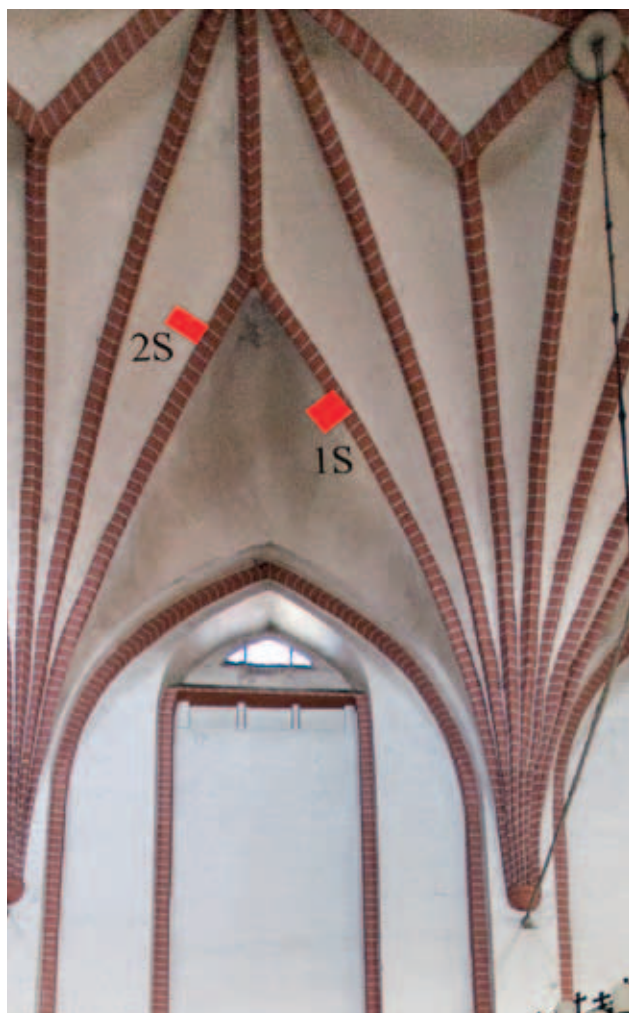
odkrywka NG-I-P_8W- gładz okiennej

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

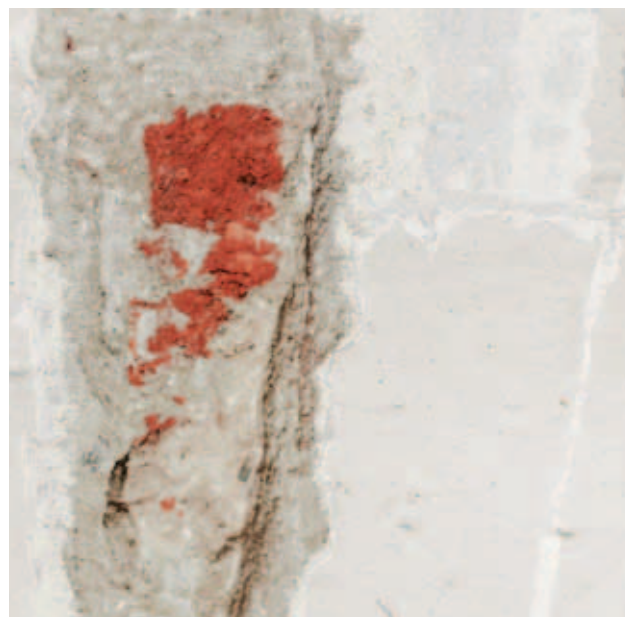
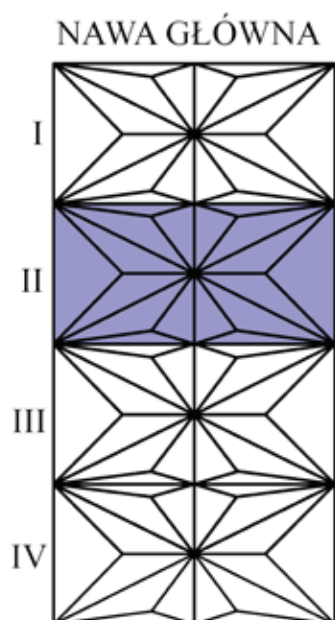
odkrywka NG-II-L_1S- wysklepek i żebro

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 zabrudzenie
- 6 cegła

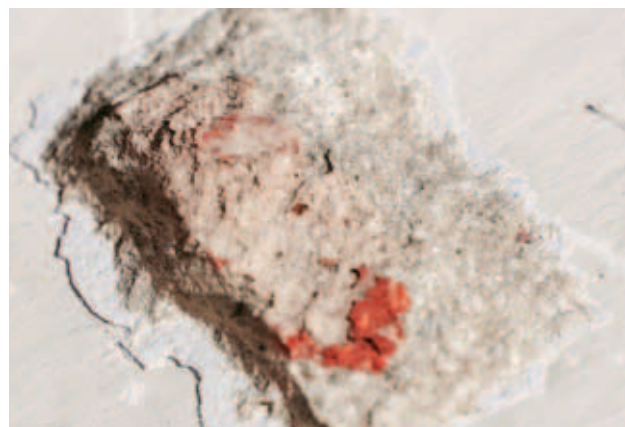
odkrywka NG-II-L_2S- wysklepek i żebro

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

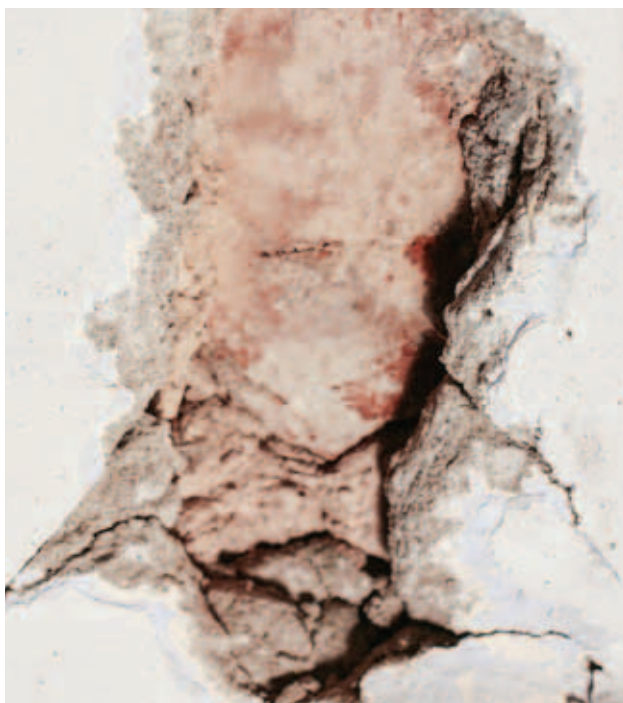
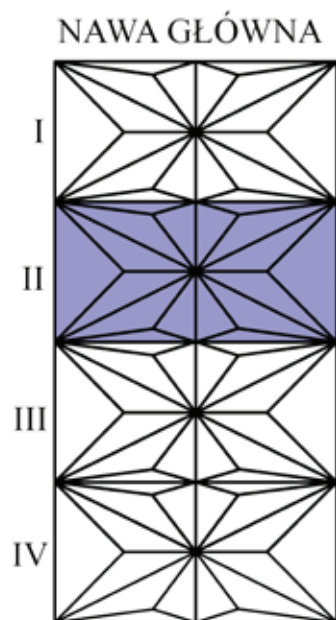
odkrywka NG-II-L_3S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

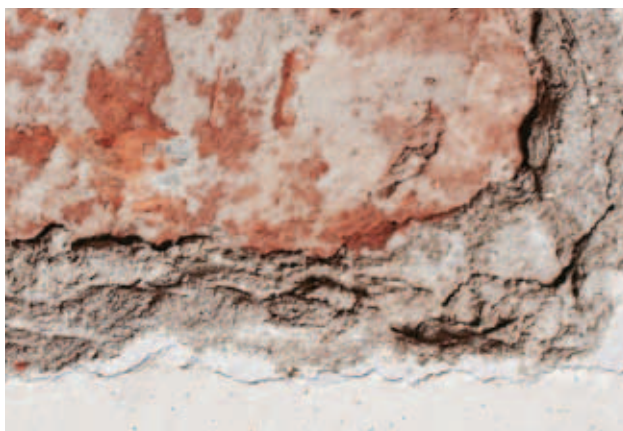
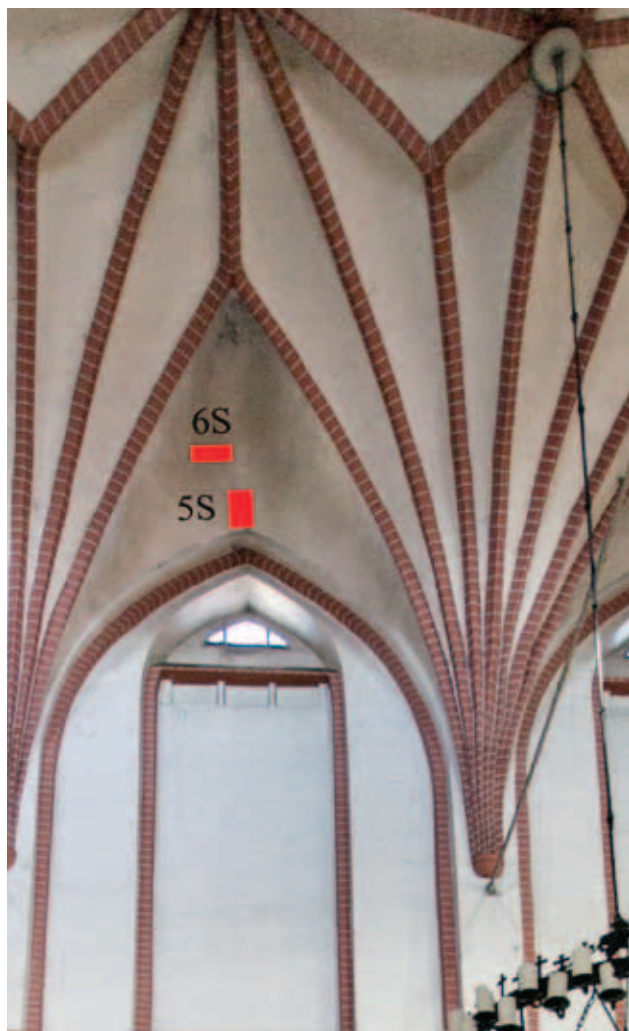
odkrywka NG-II-L_4S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

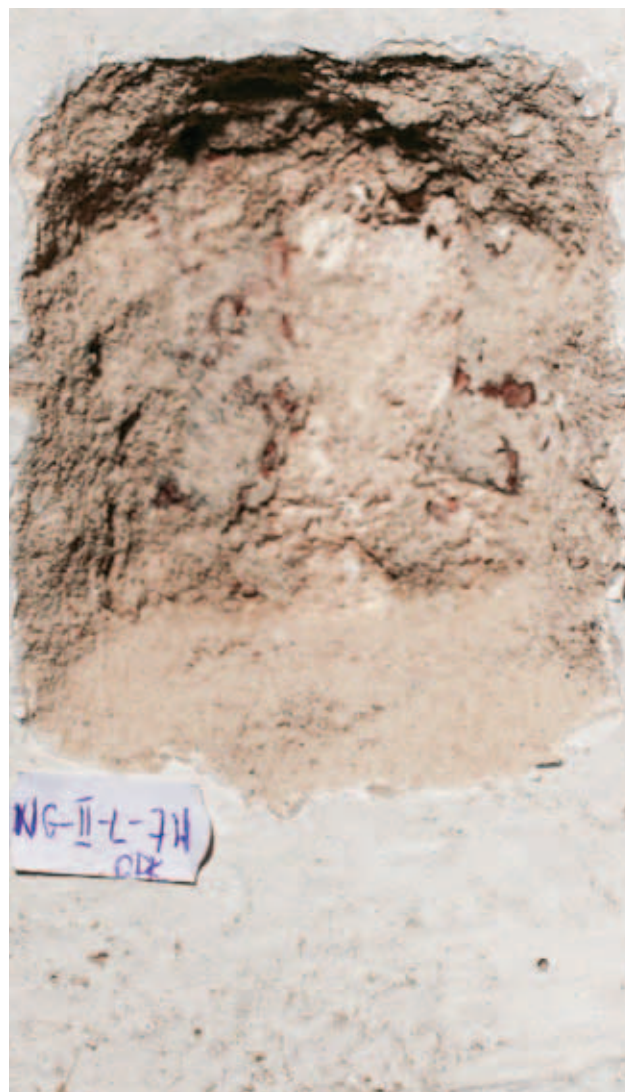
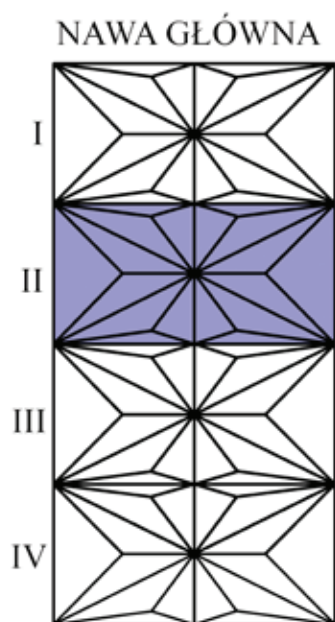
odkrywka NG-II-L_5S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

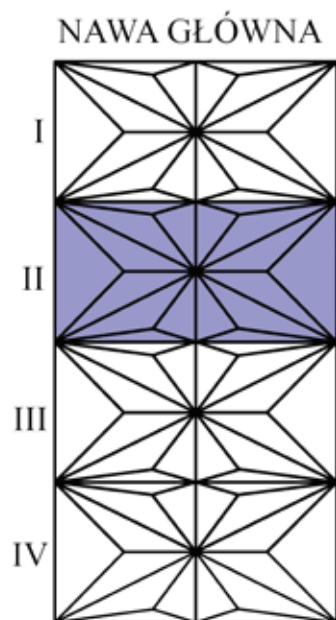
odkrywka NG-II-L_6S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

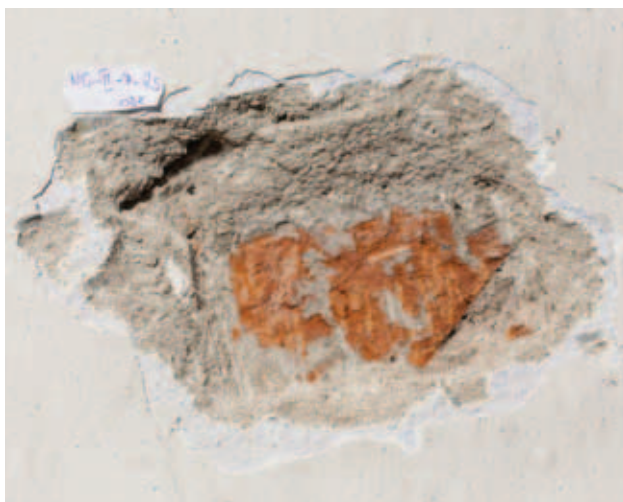
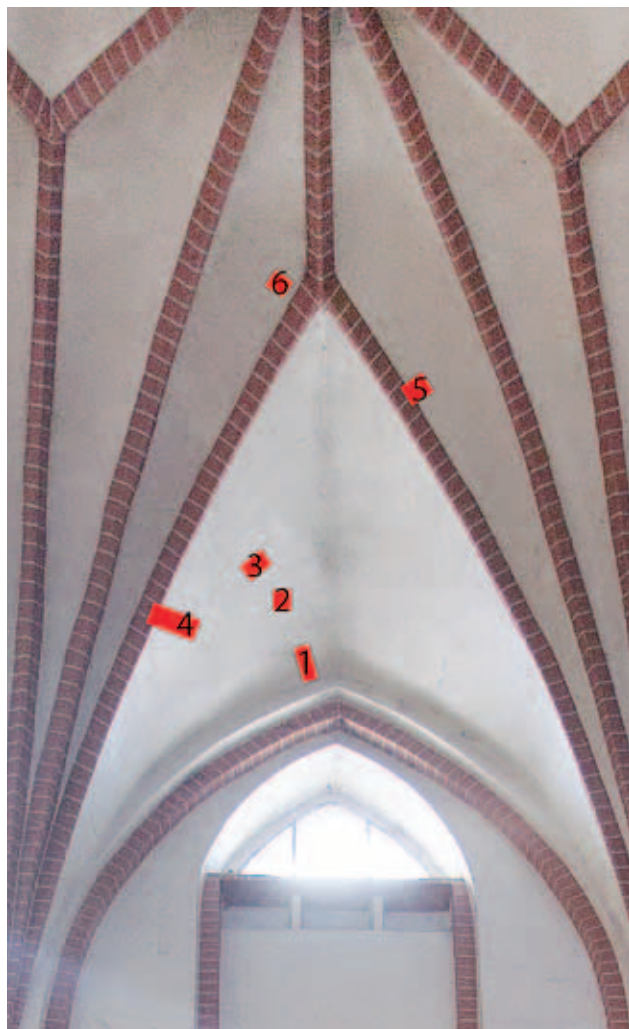
odkrywka NG-II-L_7W- ściana północna

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 brązowa
- 4 kremowa
- 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

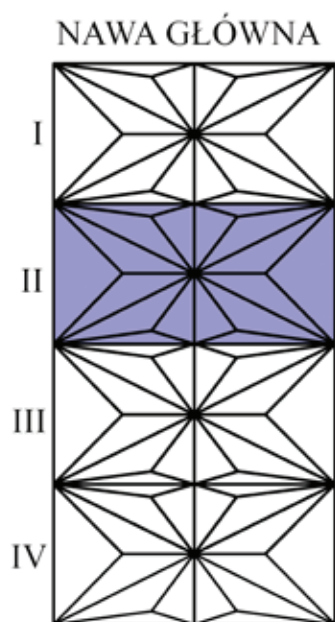
odkrywka NG-II-P_1S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

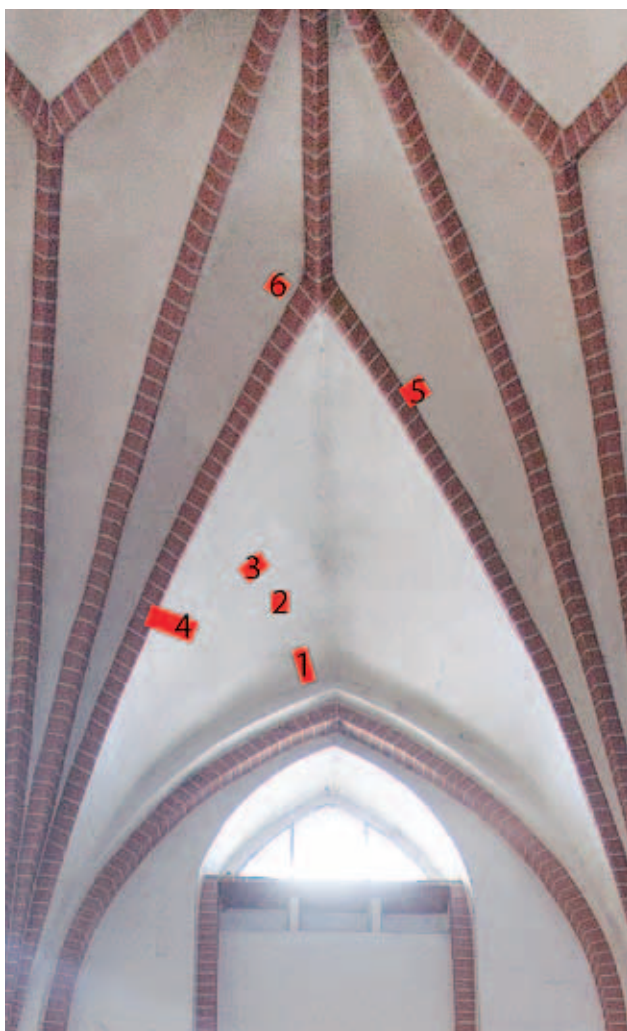
odkrywka NG-II-P_2S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

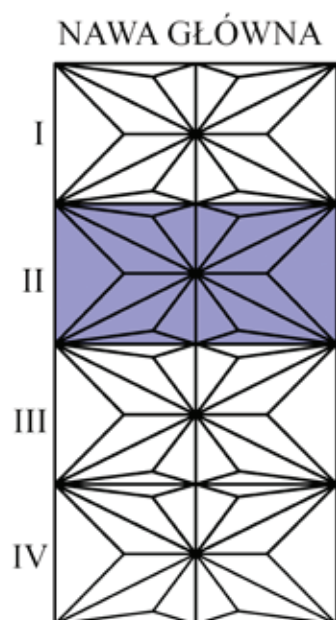
odkrywka NG-II-P_3S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

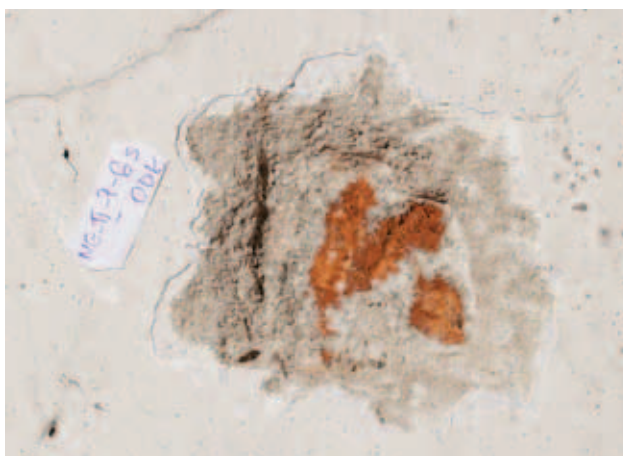
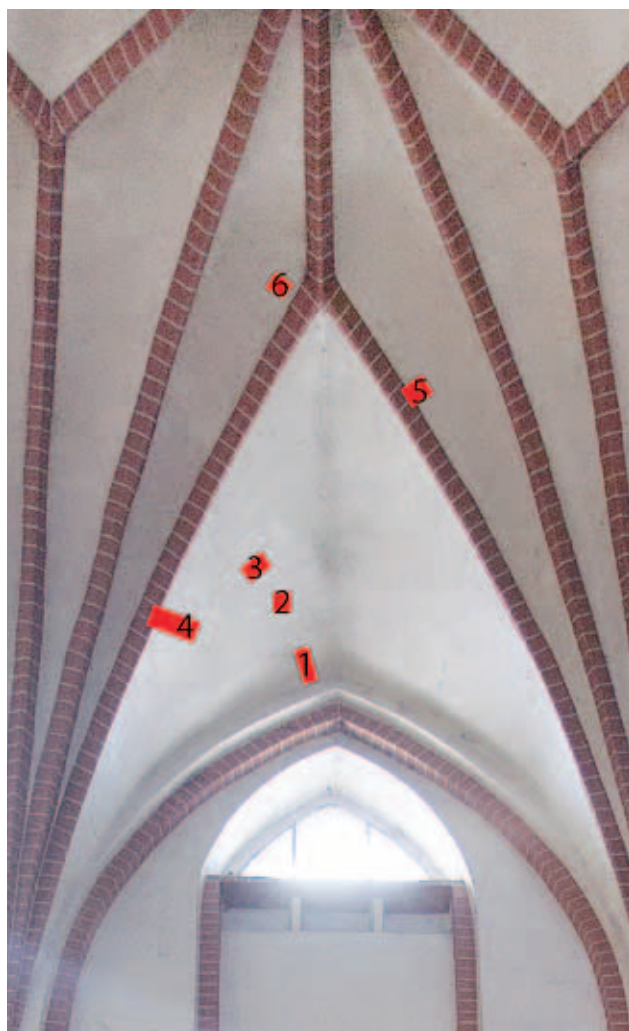
odkrywka NG-II-P_4S- żebro sklepienne

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 zabrudzenie
- 6 cegła

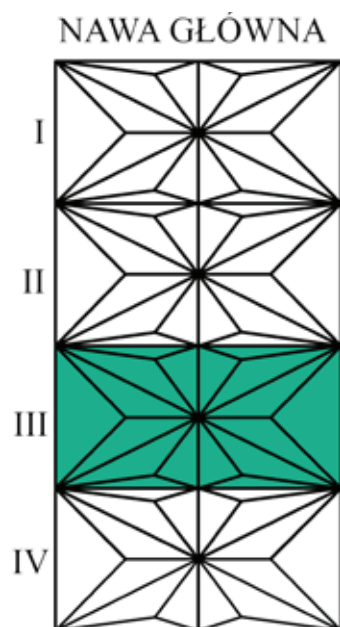
odkrywka NG-II-P_5S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

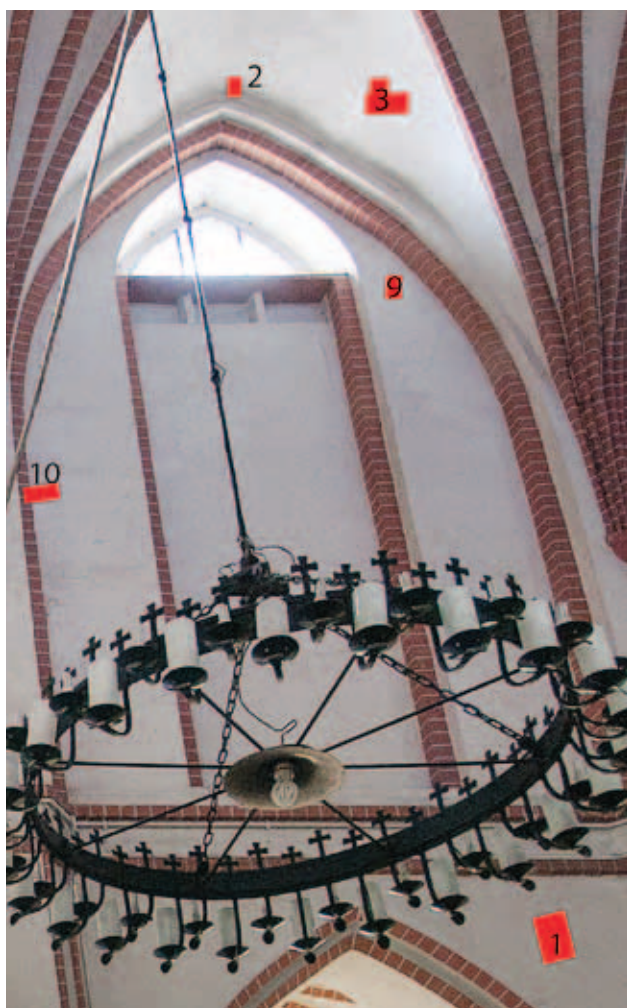
odkrywka NG-II-P_6S- wysklepek

- 1 biała
- 2 biała
- 3 błękitna
- 4 kremowa
- 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 6 cegła

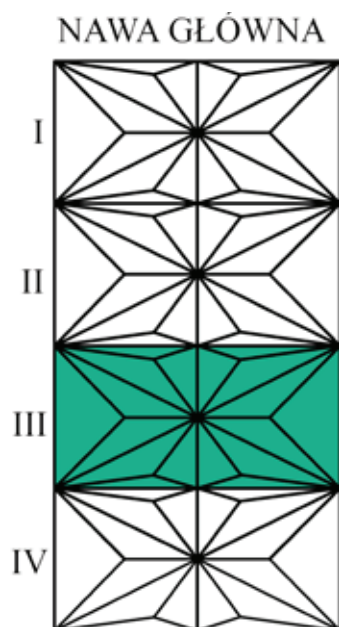
odkrywka NG-III-L_1S- żebro sklepienne

- 1 czerwona/białą
- 2 biała
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

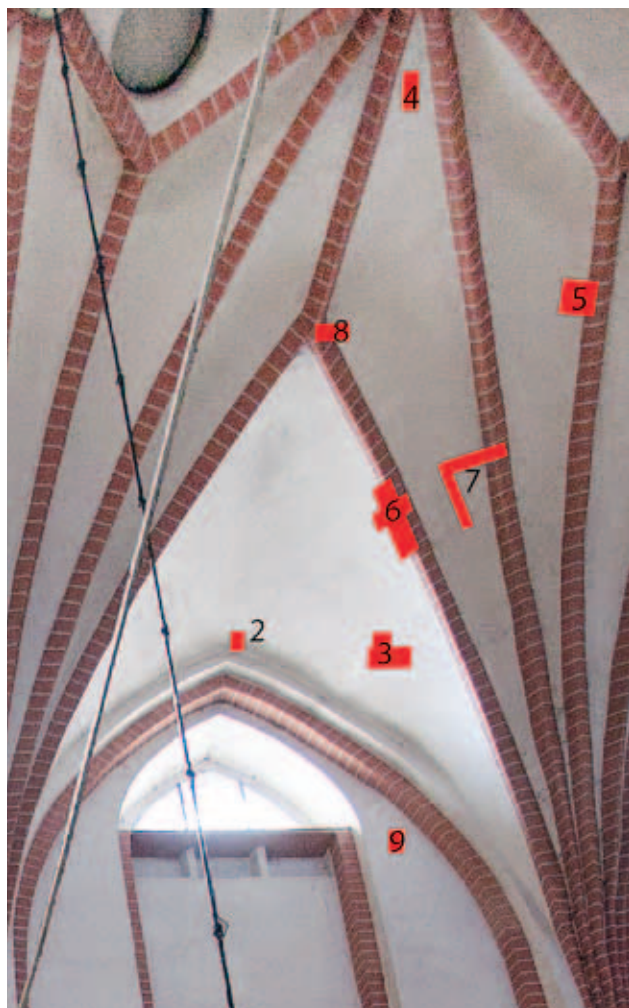

odkrywka NG-III-L_2S- żebro sklepienne

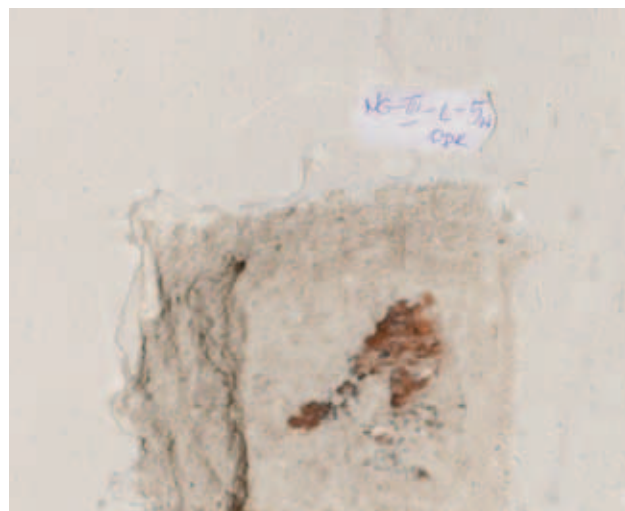
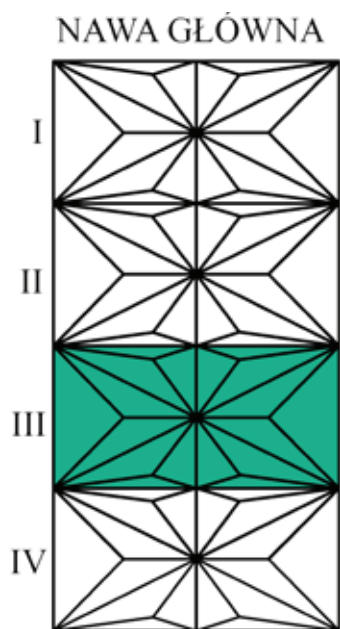
- 1 czerwona/białą
- 2 biała
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

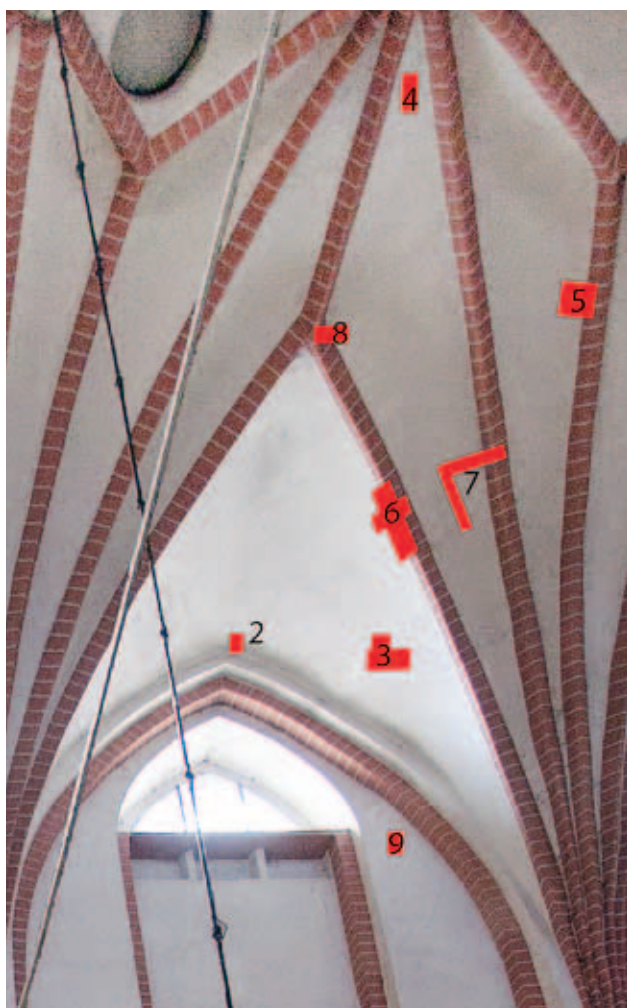
odkrywka NG-III-L_35- wysklepek i żebro
 1 biała/czerwona
 2 biała
 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 4 tynk jasnoróżowy
 5 cegła

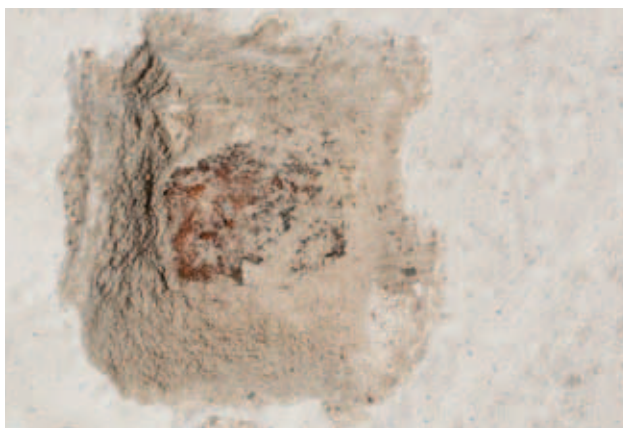
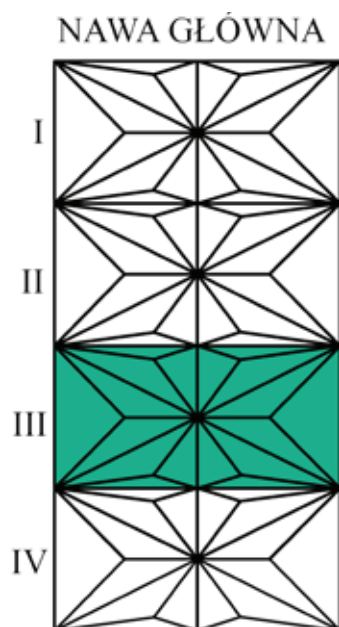
odkrywka NG-III-L_45- wysklepek
 1 biała
 2 błękitna
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 zabrudzenie
 6 tynk jasnoróżowy
 7 cegła

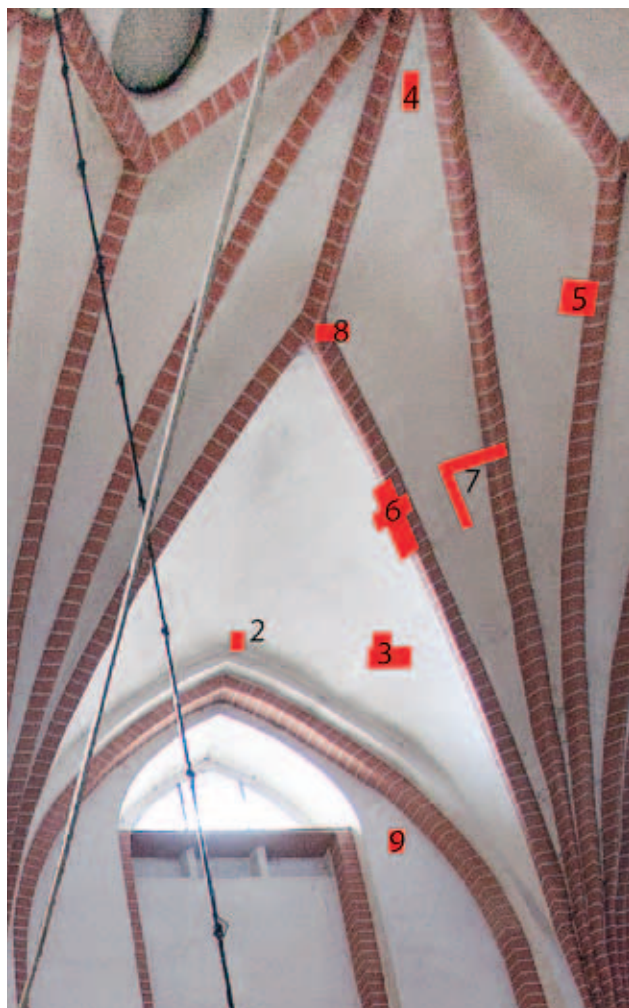
odkrywka NG-III-L_5W- ściana północna
1 biała
2 błękitna
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 zabrudzenie
6 cegła

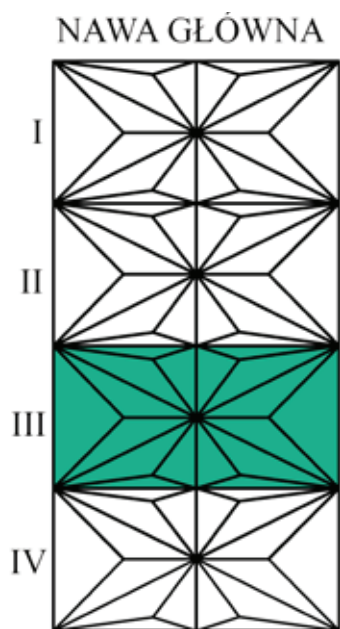
odkrywka NG-III-L_6S- wysklepek i żebro
1 czerwona
2 biała
3 błękitna
4 kremowa
5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
6 cegła

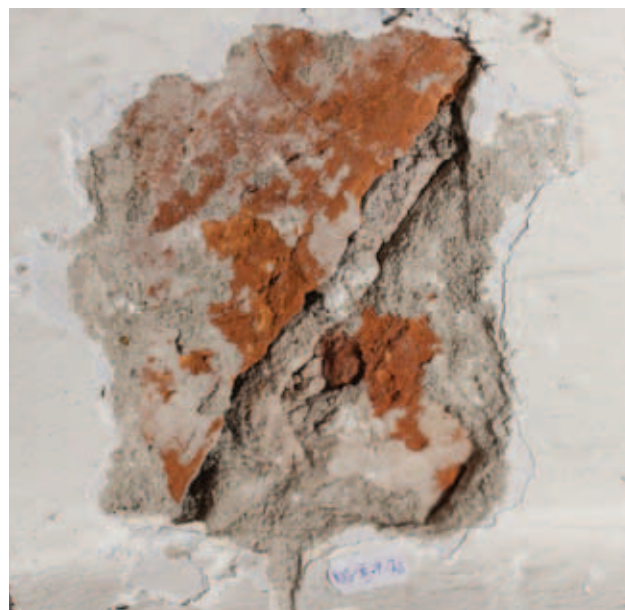
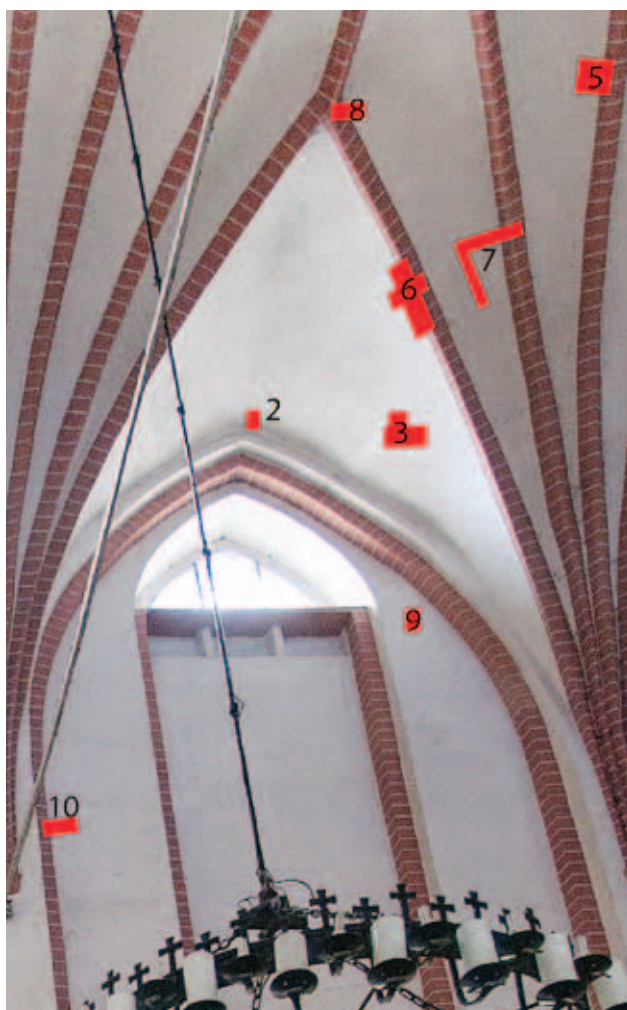
odkrywka NG-III-L_7W- ściana północna
 1 biała
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 zabrudzenie
 7 cegła

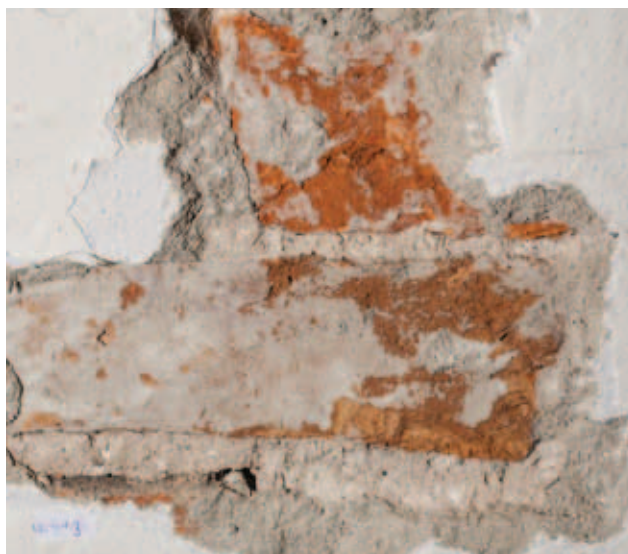
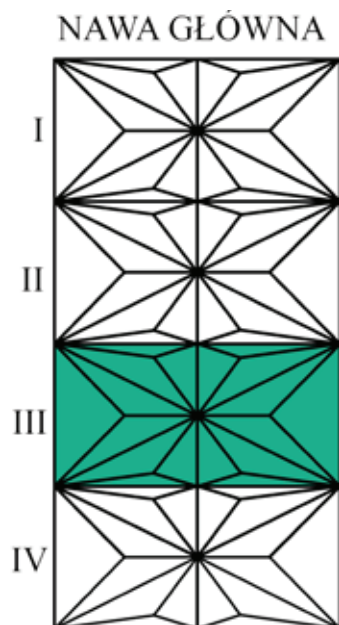
okrywka NG-III-L_8S- wysklepek
 1 biała
 2 biała
 3 błękitna
 4 kremowa
 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 6 tynk jasnoróżowy

odkrywka NG-III-P_1W- ściana południowa
 1 biała
 2 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 zabrudzenie
 6 tynk jasnoróżowy
 7 cegła

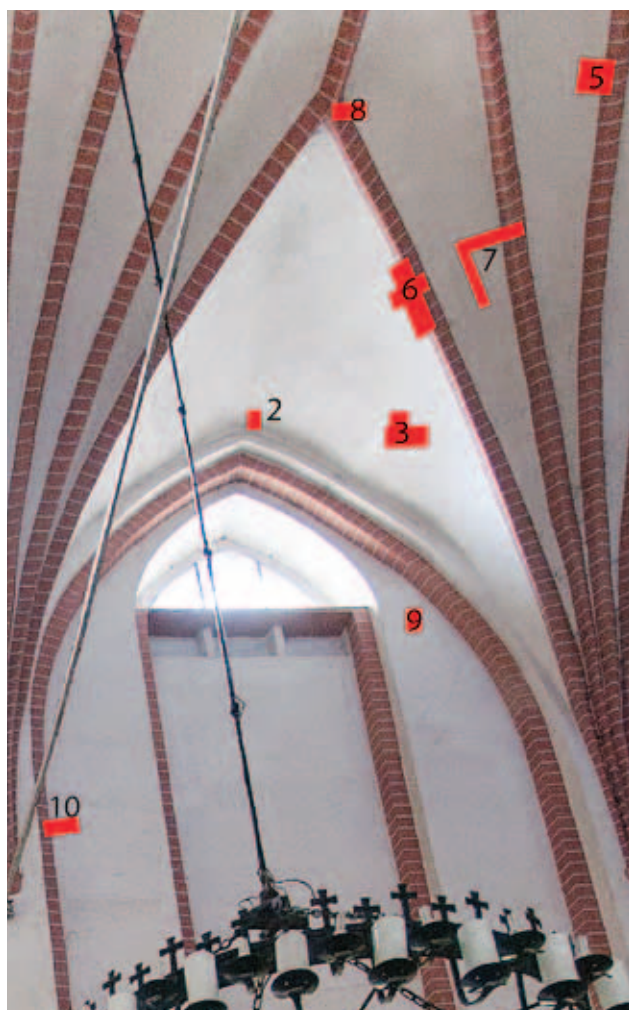

odkrywka NG-III-P_2S- wysklepek
 1 biała
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 cegła

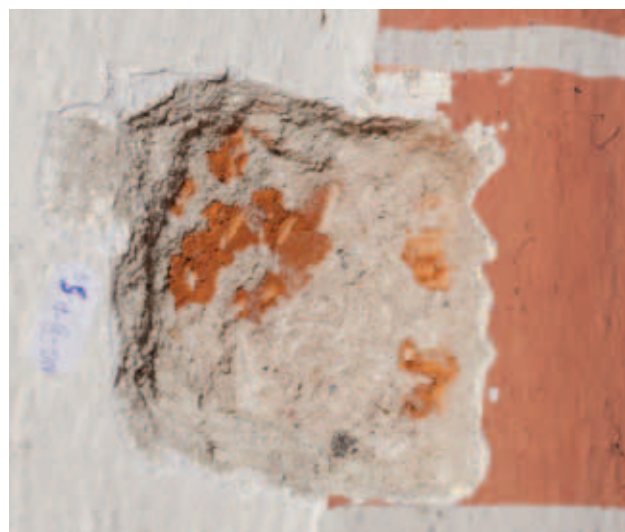
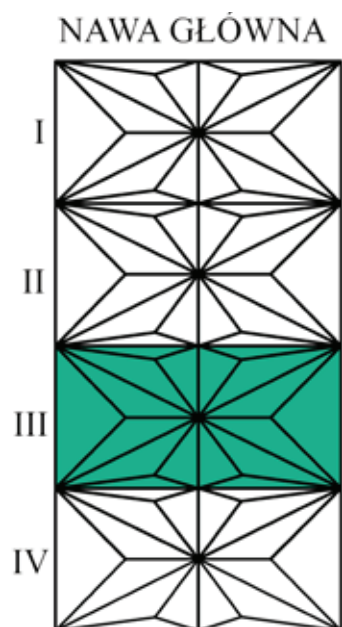
odkrywka NG-III-P_3S- wysklepek

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

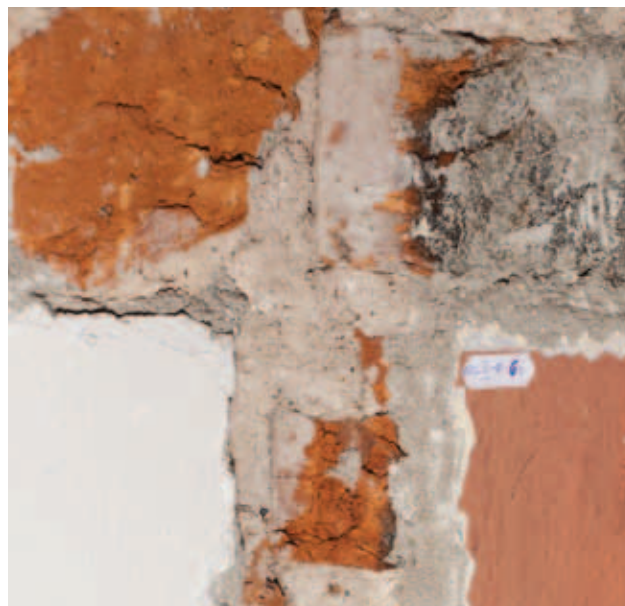
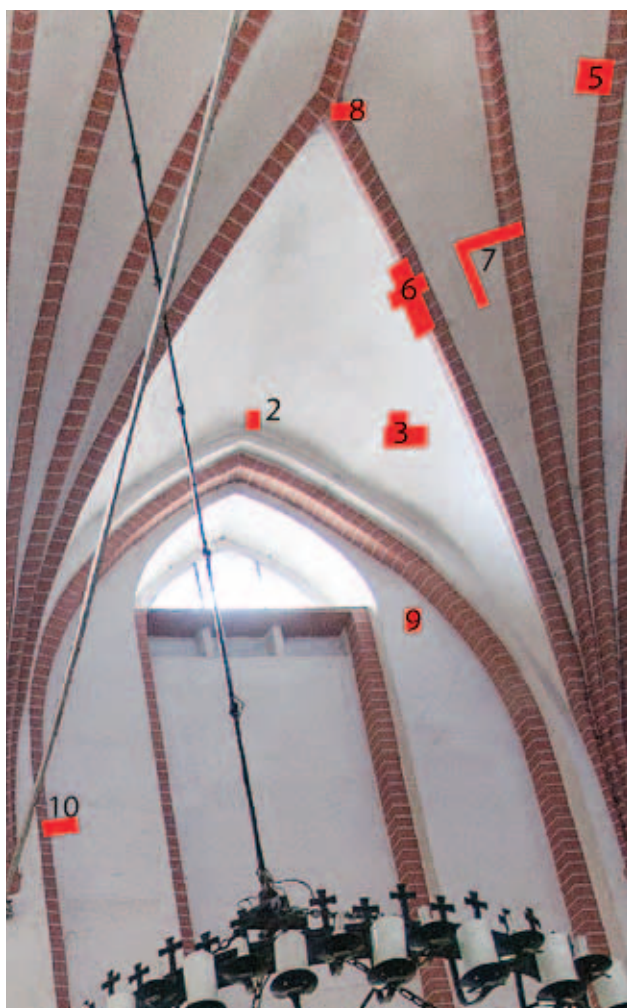
odkrywka NG-III-P_4S

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

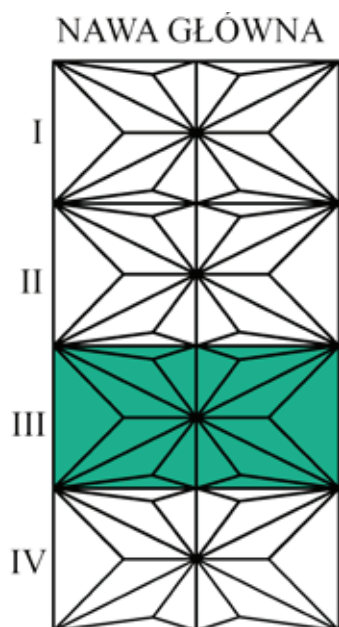
odkrywka NG-III-P_5S- wysklepek i żebro

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

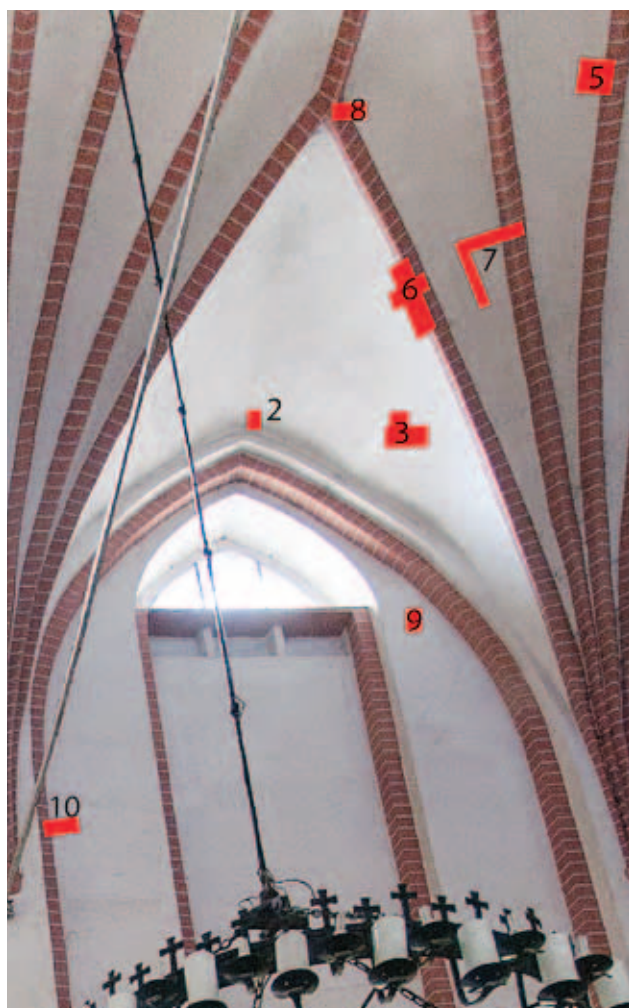

odkrywka NG-III-P_6S- wysklepek i żebro

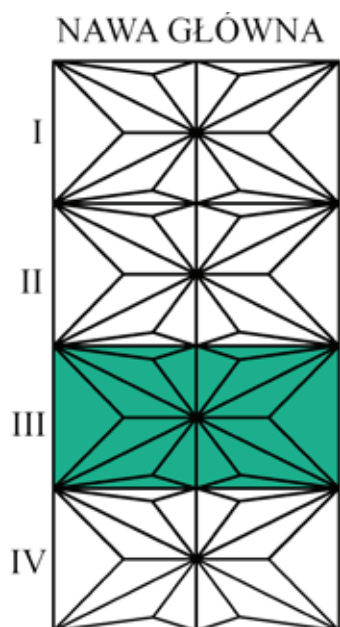
- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 zabrudzenie
- 5 cegła

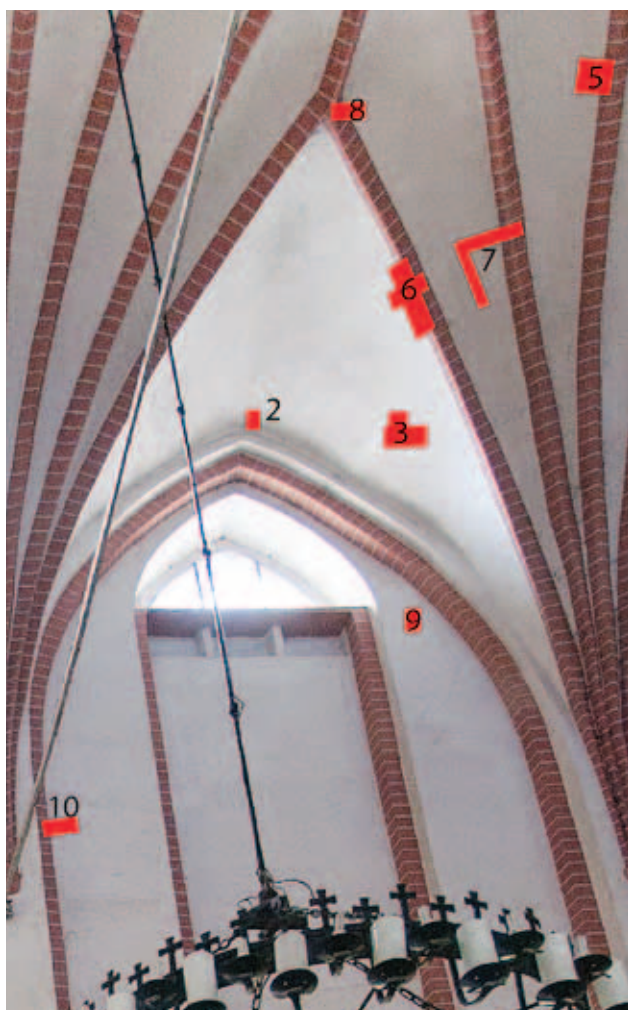
odkrywka NG-III-P_7S- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 błękitna
 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 4 tynk jasnoróżowy
 5 cegła

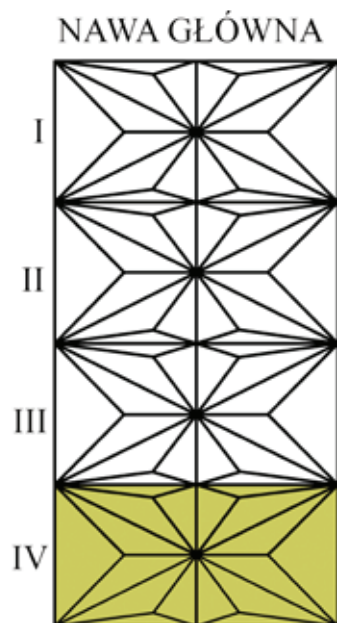
odkrywka NG-III-P_8S- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 błękitna
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

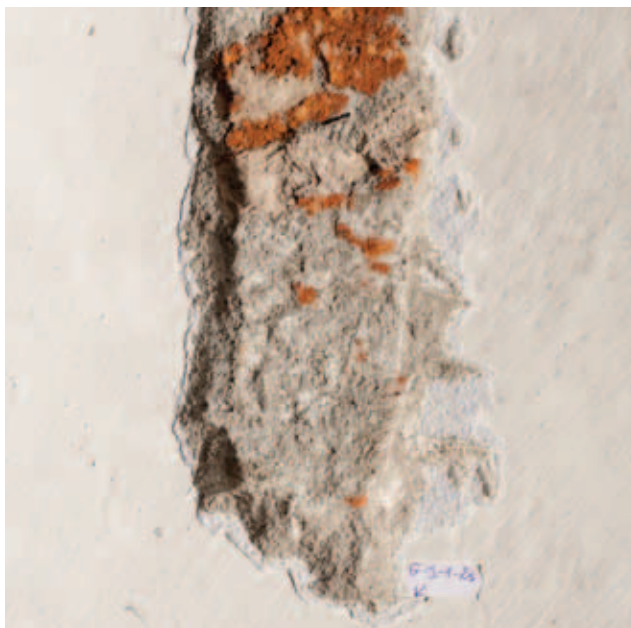
odkrywka NG-III-P_9W- ściana południowa
 1 biała
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 zabrudzenie
 6 cegła

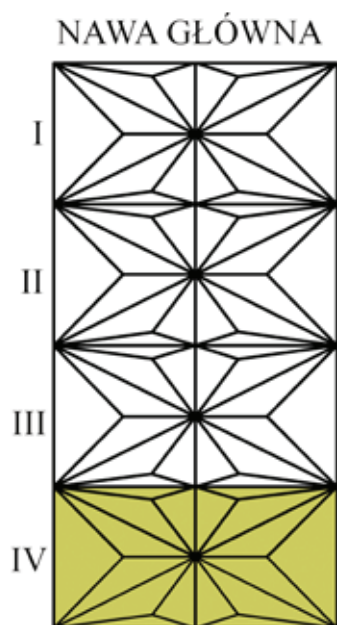
odkrywka NG-III-P_10W- glif okienny, ściana pld.
 1 biała
 2 błękitna
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 cegła

odkrywka NG-IV-L_1S- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

odkrywka NG-IV-L_2S- wysklepek
 1 biała
 2 błękitna
 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 4 tynk jasnoróżowy
 5 cegła

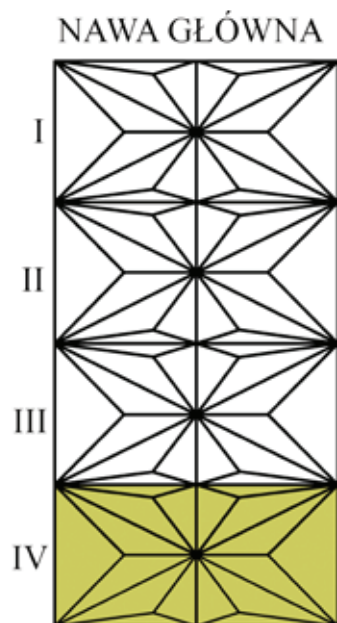
odkrywka NG-IV-L_3S- żebro sklepienne

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

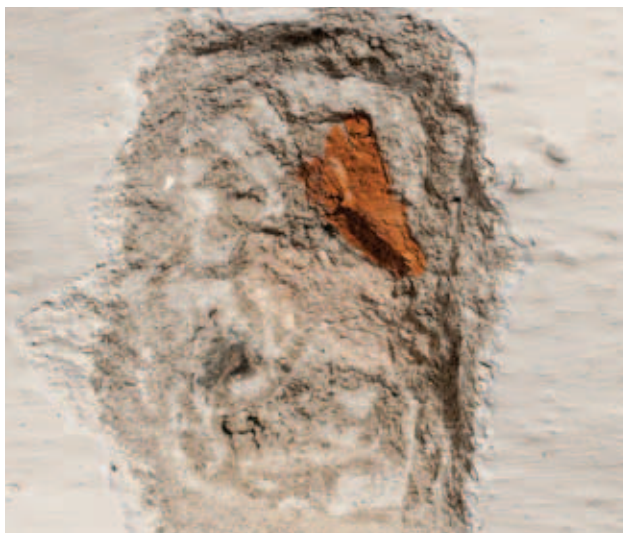
odkrywka NG-IV-L_4S- żebro sklepienne

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

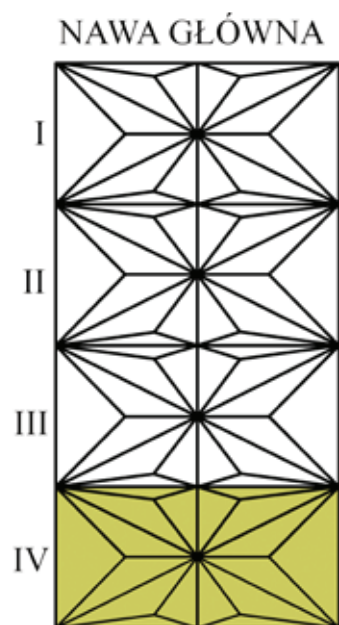
odkrywka NG-IV-L_5S- wysklepek

- 1 biała
- 2 biała
- 3 błękitna
- 4 kremowa
- 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 6 tynk jasnoróżowy
- 7 cegła

odkrywka NG-IV-L_6S- wysklepek

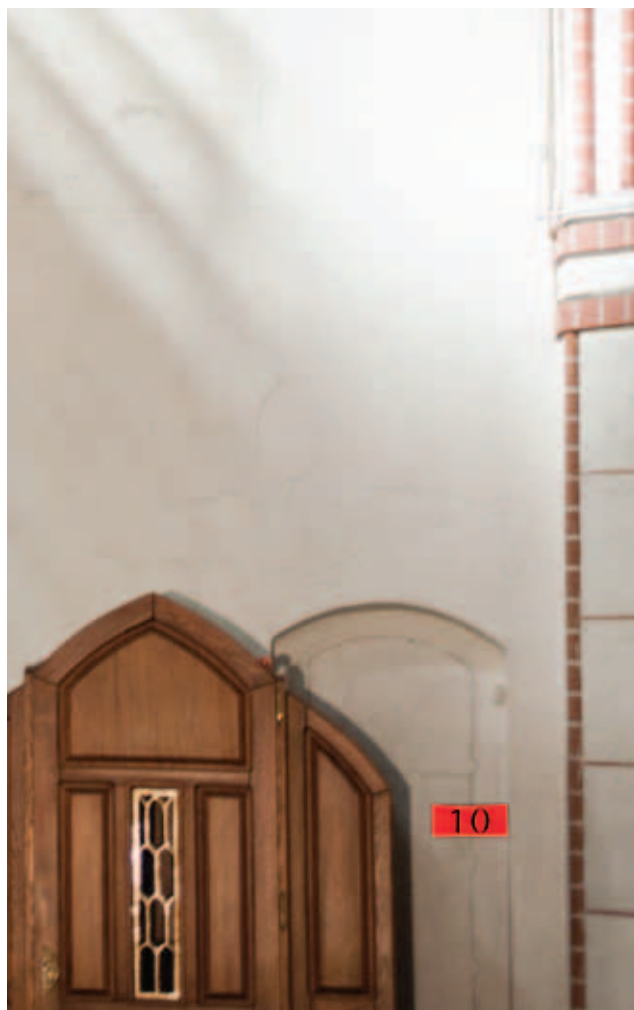
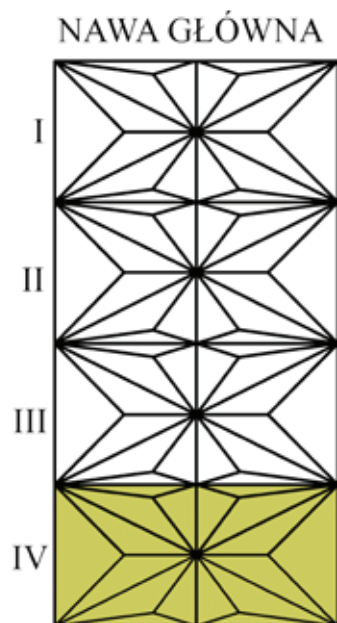
- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka NG-IV-L_75- wysklepek
1 biała
2 błękitna
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

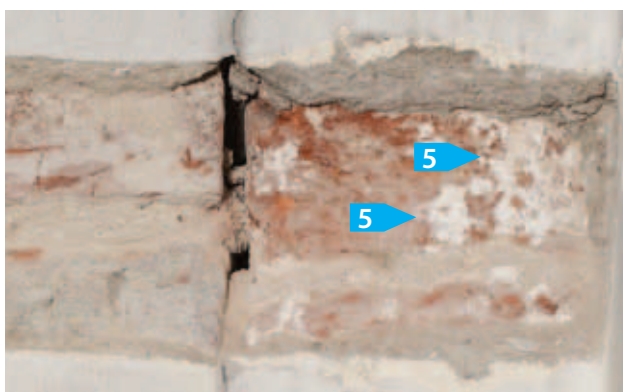

odkrywka NG-IV-L_85- wysklepek
1 biała
2 błękitna
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

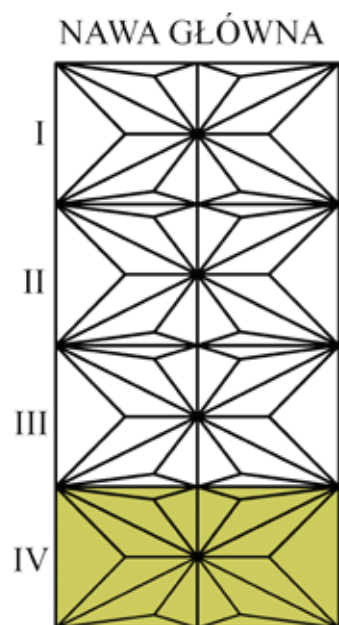
odkrywka NG-IV-L_9W- glif okienny, ściana płn.

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 pobiała – leży w ubytkach cegły
- 6 tynk jasnoróżowy
- 7 cegła

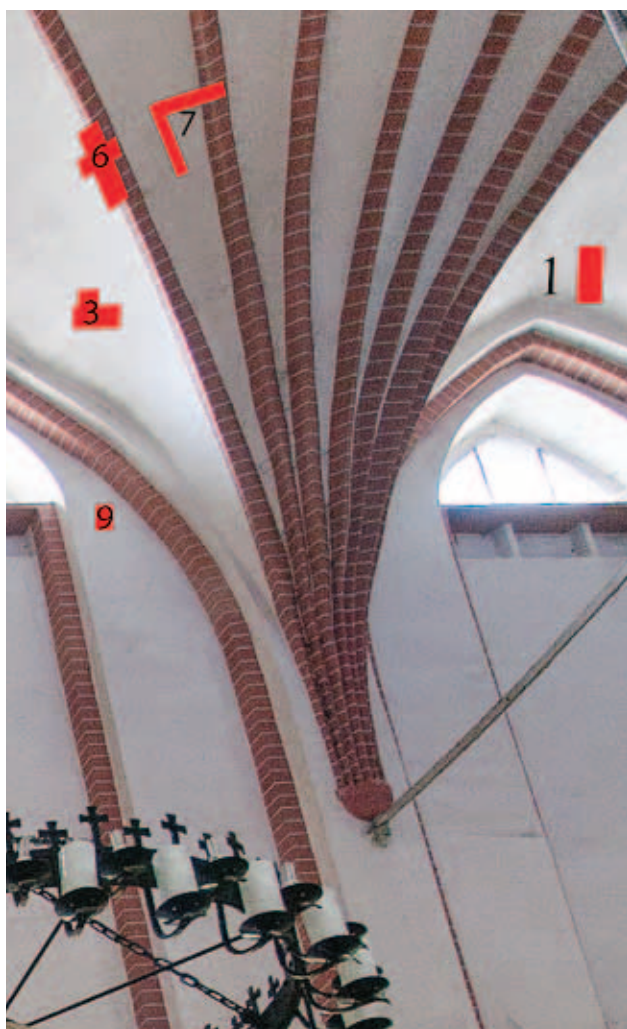
odkrywka NG-IV-L_10W- ściana płn.- zach.

- 1 biała
- 2 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 pobiała – leży w ubytkach cegły
- 6 cegła

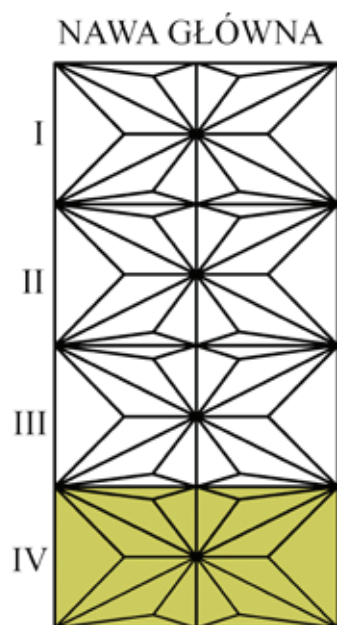
odkrywka NG-IV-P_15- wysklepek

- 1 biała
- 2 biała
- 3 błękitna
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka NG-IV-P_25- wysklepek i żebro

- 1 biała/czerwona
- 2 biała
- 3 błękitna
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka NG-IV-P_3S- wysklepek

1 biała/czerwona

2 biała

3 błękitna

4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

5 cegła

NAWA PÓŁNOCNA – spis próbek

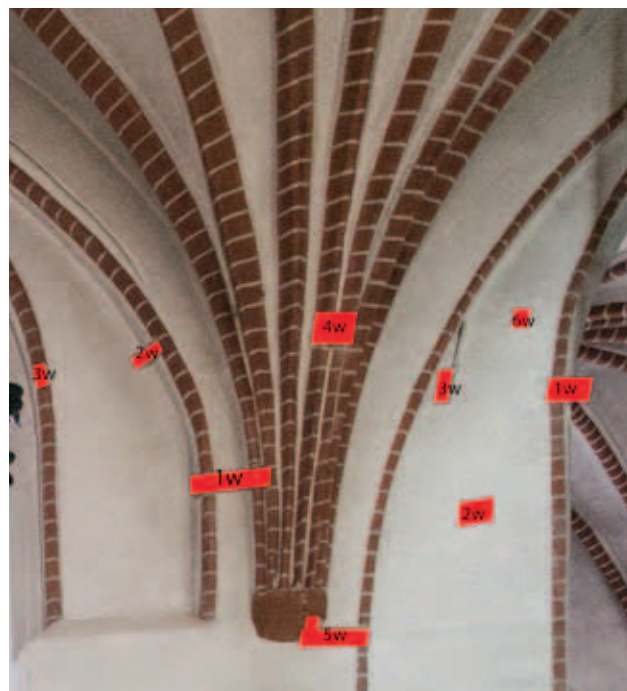
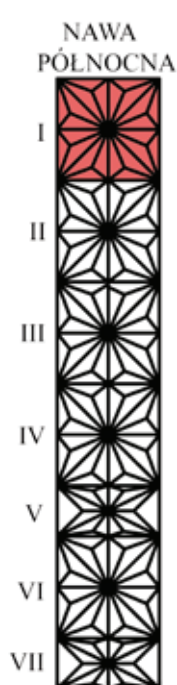
PRZĘŚŁO I – strona północna: N-I-L-7S, N-I-L-8S, N-I-L-9S, N-I-L-10S, N-I-L-11W, N-I-L-12W, N-I-L-1W, N-I-L-2W, N-I-L-3W, N-I-L-4W, N-I-L-5W, N-I-L-6W; ściana wschodnia, N-I-WSCH-1W, strona południowa: N-I-P-1W

PRZĘŚŁO II – strona północna: N-II-L-1W, N-II-L-2W, N-II-L-3W

PRZĘŚŁO III – strona północna: N-III-L-2S; strona południowa: N-III-P-2S, N-III-P-3S, N-III-P-4S, N-III-P-5S

PRZĘŚŁO V – strona północna, pierwszy filar od zachodu- cokół: N-V-L-1W

PRZĘŚŁO VII – strona północna: N-VII-L-1W, ściana zachodnia: N-VII-ZACH-1W

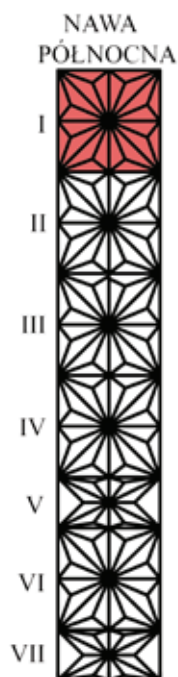
odkrywka N-I-WSCH_1- ściana płn.-wsch.

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła (uzupełnienia cegły)

odkrywka N-I-L_1W

- 1 czerwona
- 2 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 3 tynk jasnoróżowy
- 4 cegła

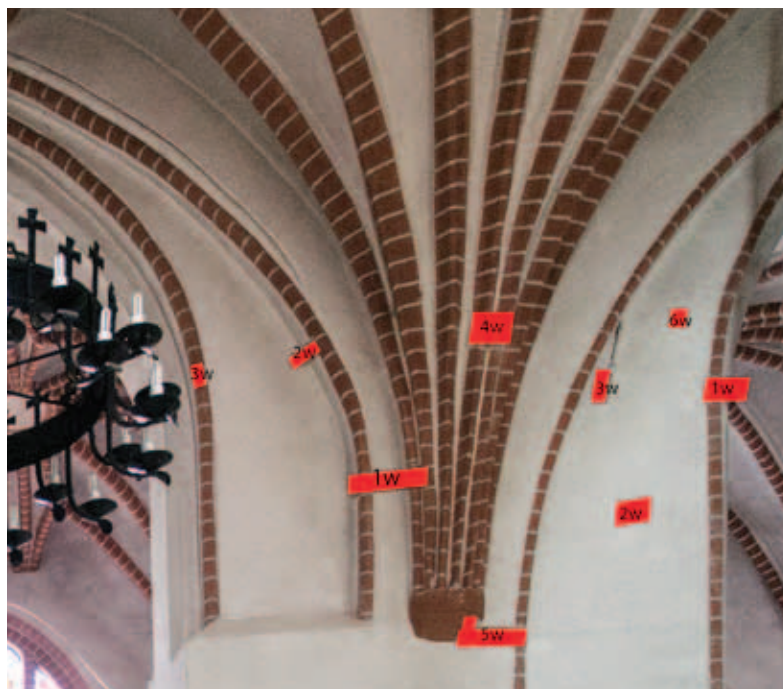
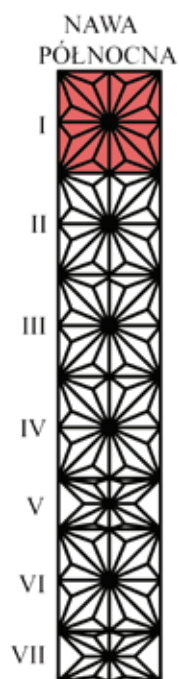
odkrywka N-I-L_2W

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

odkrywka N-I-L_3W

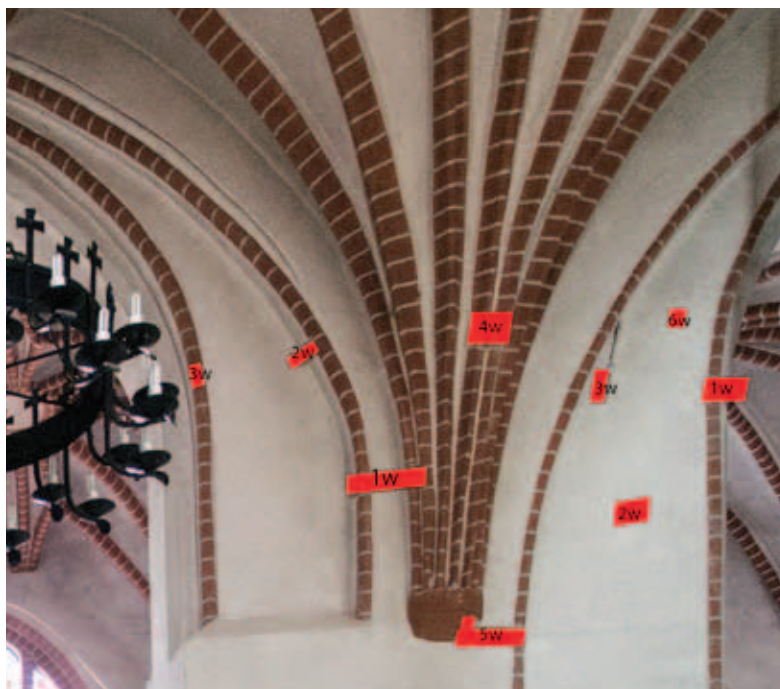
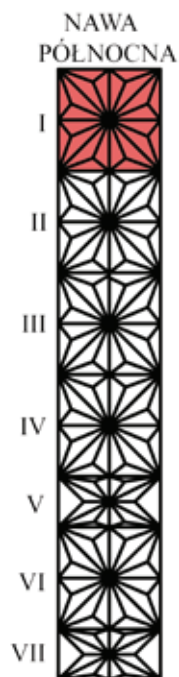
- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

odkrywka N-I-L_4W- spływ żeber
 1 czerwona
 2 biała
 3 błękitna
 4 kremowa
 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 6 tynk jasnoróżowy
 7 cegła

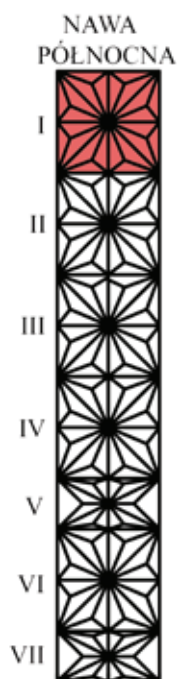
odkrywka N-I-L_5W- ściana pn., opaska blendy
 1 biała
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 zabrudzenie
 7 cegła

odkrywka N-I-L_6W- ściana północna
 1 biała
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 zabrudzenie
 6 cegła

odkrywka N-I-L_7S- żebro
 1 czerwona
 2 błękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 cegła

odkrywka N-I-L_9S- wysklepek

- 1 biały
- 2 szary
- 3 kremowy
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

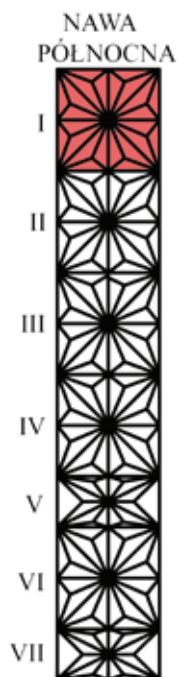
odkrywka N-I-L_8S- wysklepek i żebro

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 zabrudzenie
- 6 cegła

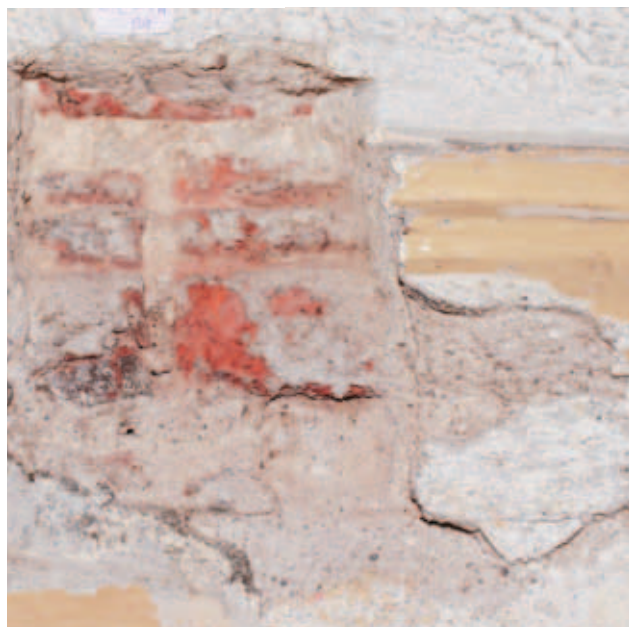

odkrywka N-I-L_10S- wysklepek i żebro

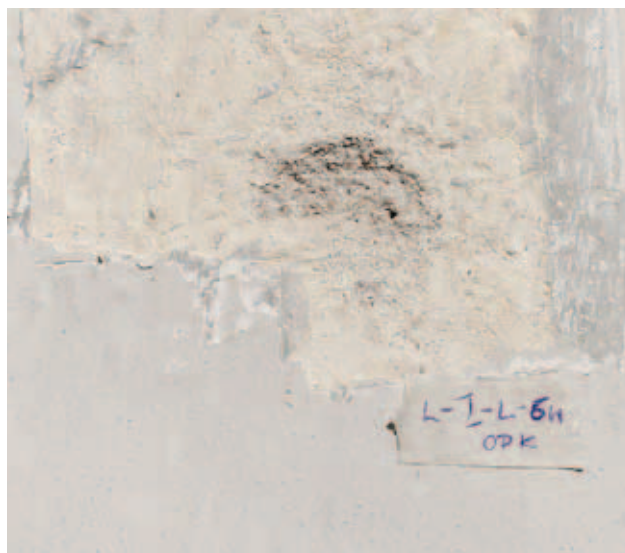
- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

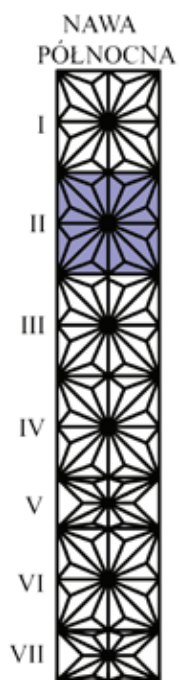
odkrywka N-I-L_7S- wysklepek
1 biała
2 kremowa
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

odkrywka N-I-P_1W- cokół południowy
1 kremowa
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 zabrudzenie
6 tynk jasnoróżowy
7 cegła

odkrywka N-I-L_12W- ściana północna
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

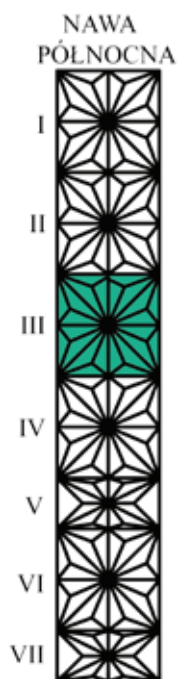
odkrywka N-II-L_2W- ściana północna
1 biała
2 szara
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
4 tynk jasnoróżowy

odkrywka N-II-L_1W- ściana północna
1 biała
2 błękitna
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
4 tynk jasnoróżowy
5 cegła

odkrywka N-II-L_3W- ściana północna, opaska
1 czerwona
2 biała
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
4 cegła

odkrywka N-III-L_2S- wysklepek

1 biała/czerwona

2 błękitna

3 kremowa

4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

5 tynk jasnoróżowy

6 cegła

odkrywka N-III-P_2S- wysklepek i żebro

1 biała/czerwona

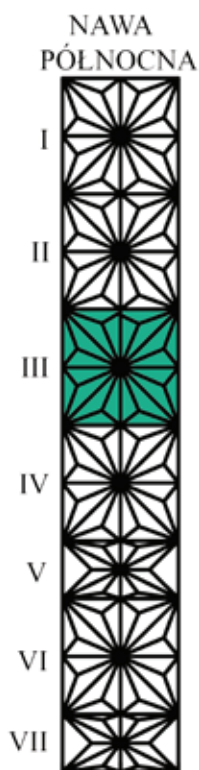
2 błękitna

3 kremowa

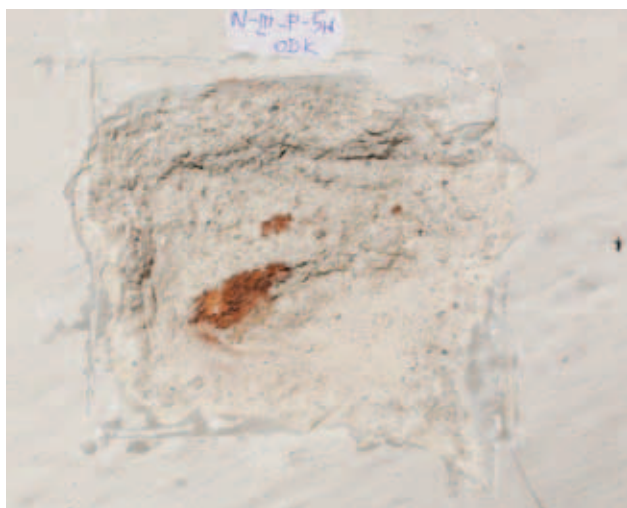
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

5 tynk jasnoróżowy

6 cegła

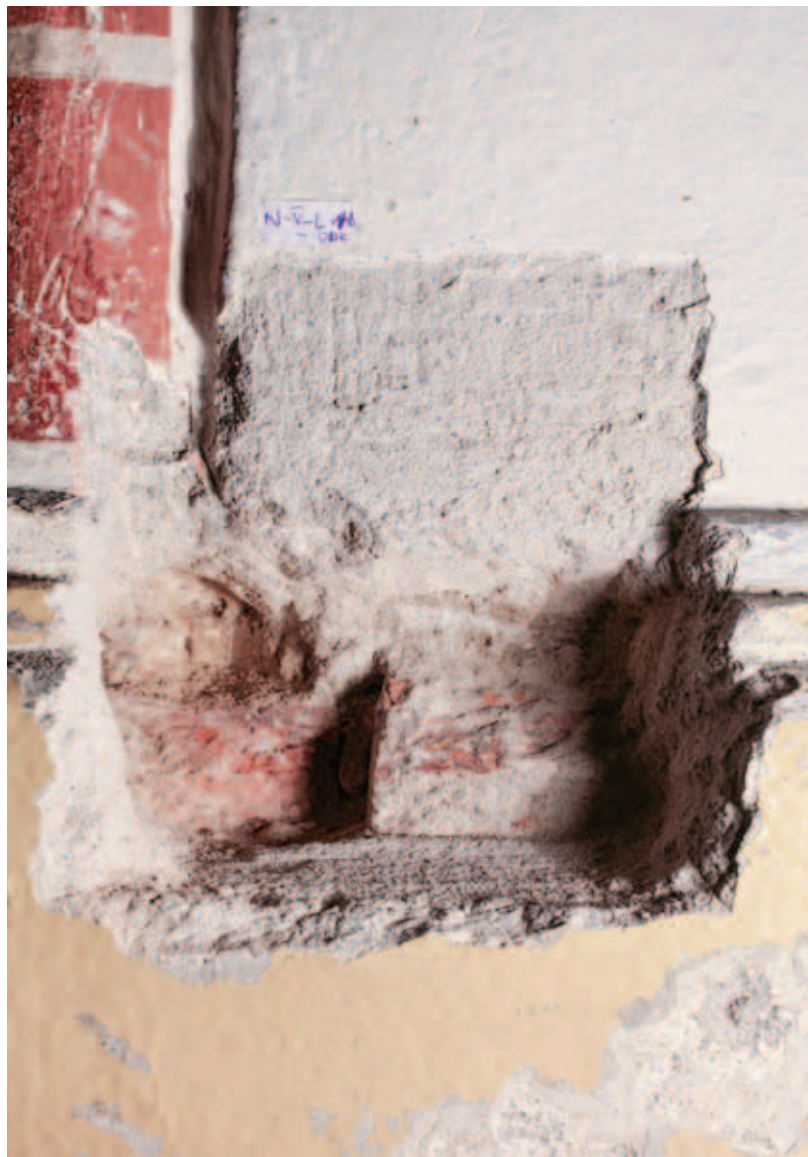
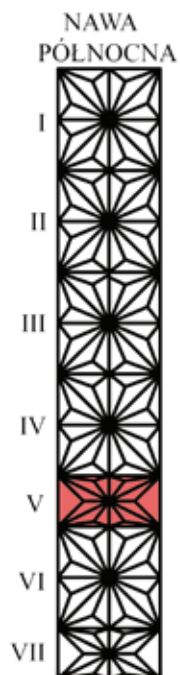
odkrywka N-III-P_3S- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 szara
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

odkrywka N-III-P_5W- ściana południowa
 1 biała
 2 szara
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 6 cegła

odkrywka N-III-P_4S- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 szara
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

odkrywka N-V-L_1W- cokół północny

1 kremowa- olejna

2 biała

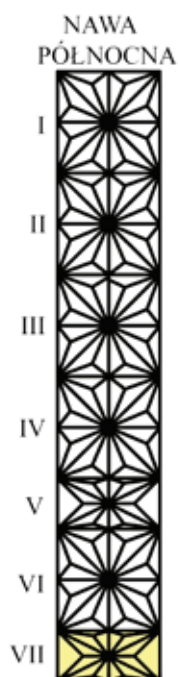
3 szara

4 kremowa

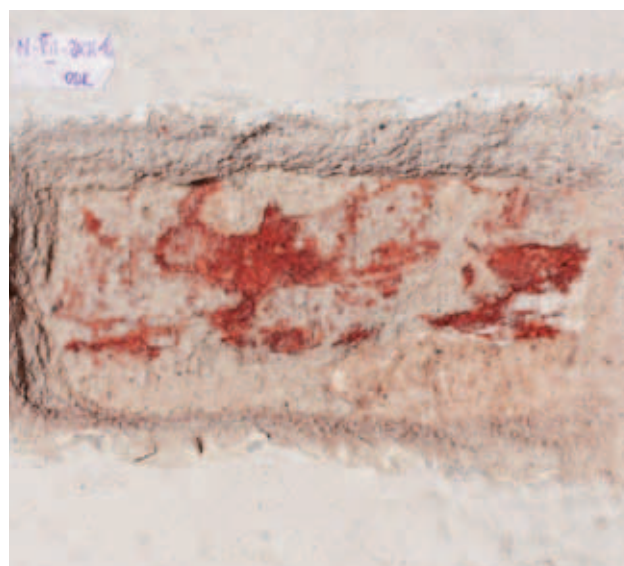
5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

6 tynk jasnoróżowy

7 cegła

odkrywka N-VII-L_1W- ściana północna
1 czerwona
2 biała
3 szara
4 kremowa
5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
6 tynk jasnoróżowy
7 cegła

odkrywka N-VII-ZACH_1W- ściana zachodnia
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
6 cegła

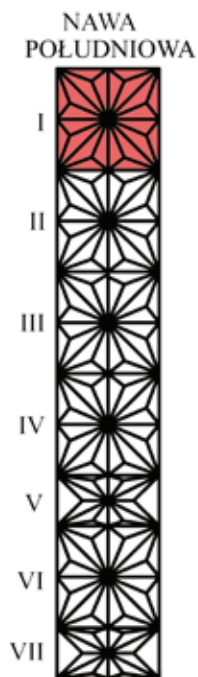
NAWA POŁUDNIOWA – spis próbek

PRZĘŚŁO I – strona południowa, opaska od portalu okna: S-I-P-1w; strona południowa, glif: S-I-P-2w; strona południowa: S-I-P-3s

PRZĘŚŁO II – strona południowa: S-II-P-1w, S-II-P-2s

PRZĘŚŁO VI – strona północna: S-VI-L-1W

PRZĘŚŁO VII – strona północna: S-VII-L-1W, S-VII-L-2W, S-VII-L-3W, S-VII-L-4W; strona południowa: S-VII-P-1W

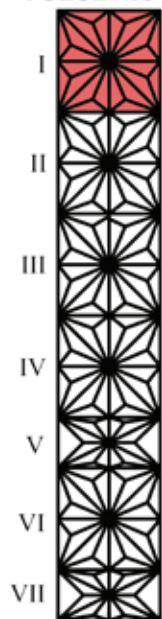

odkrywka S-I-P_1W- ściana południowa- opaska
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 cegła

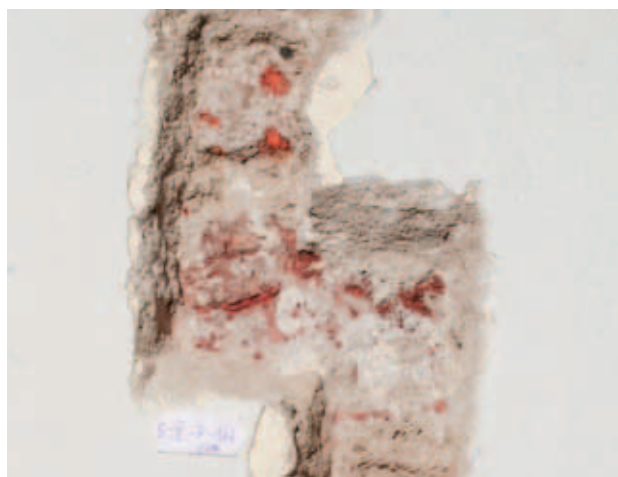
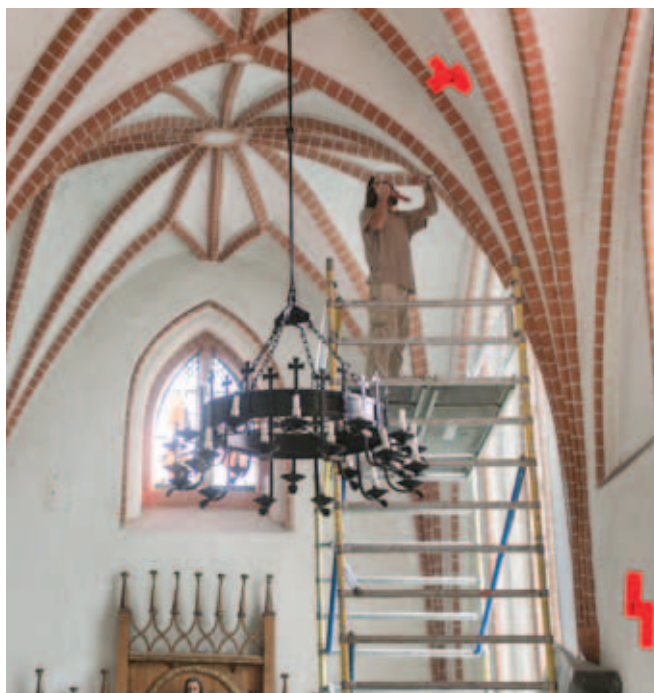
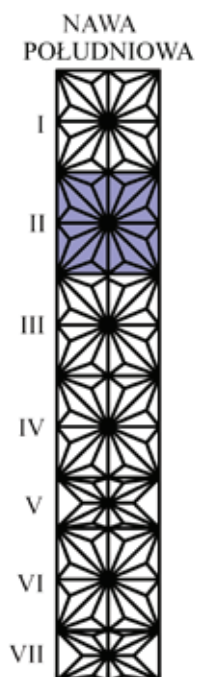

odkrywka S-I-P_2W- ściana pd., glif okienny
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

NAWA
POŁUDNIOWA

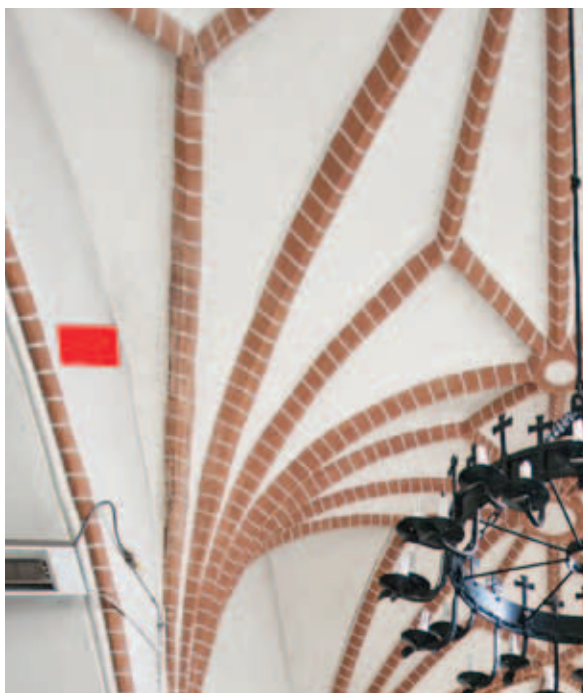
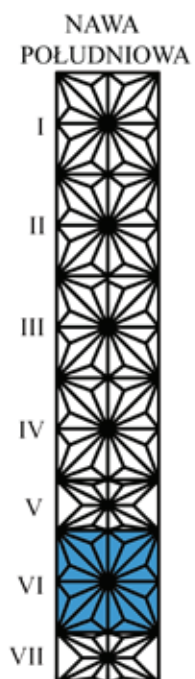
odkrywka S-I-P_3W- ściana południowa
 1 biała
 2 szara
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem ce-
 mentu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

odkrywka S-II-P_1W- ściana południowa
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 cegła

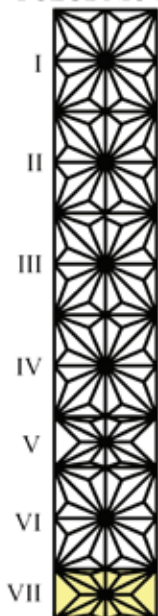
odkrywka S-II-P_2S- wysklepek i żebro
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 cegła

odkrywka S-VI-L_1W- ściana północna

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

NAWA
POŁUDNIOWA

odkrywka S-VII-L_1W- ściana północna, konsola

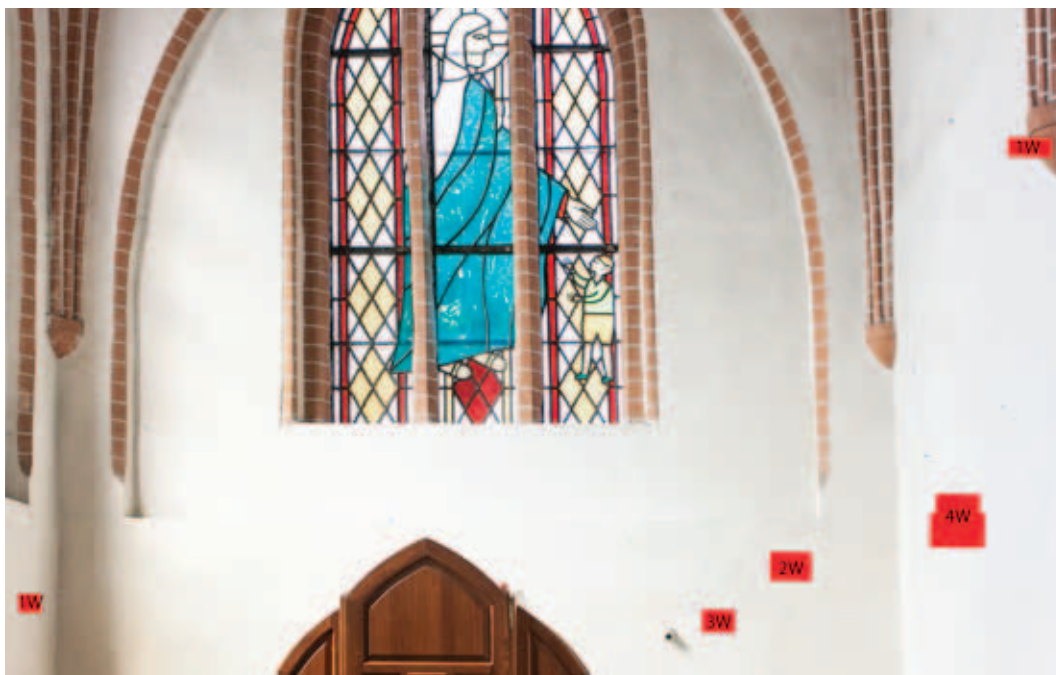
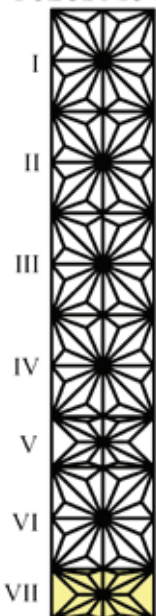
- 1 czerwona
- 2 kremowa
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 zabrudzenie
- 5 cegła

odkrywka S-VII-L_2W- ściana północna

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

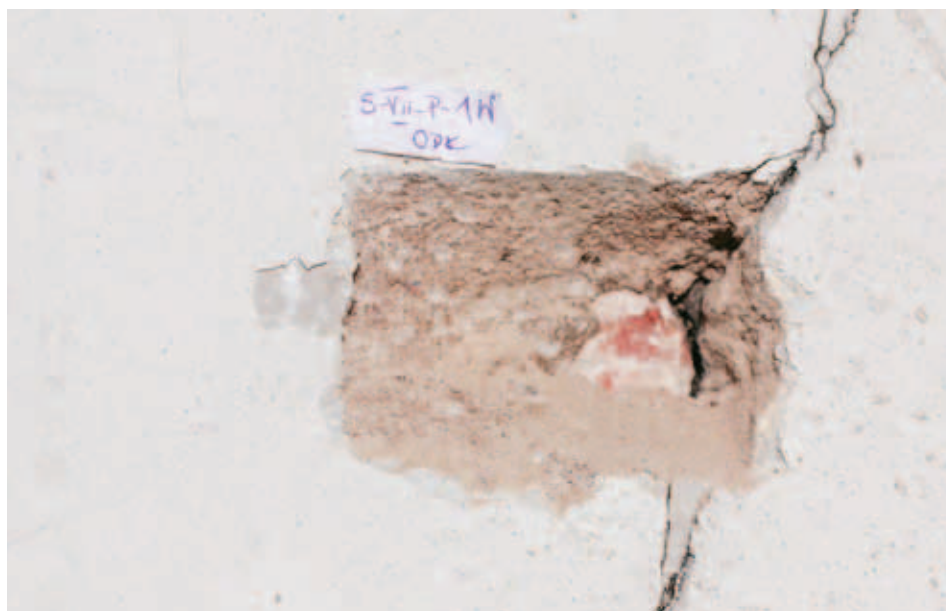
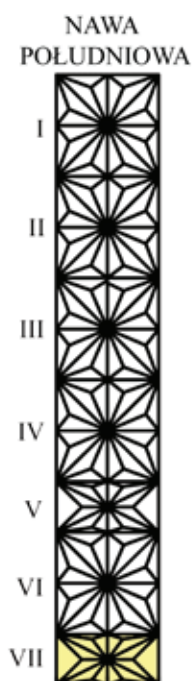
NAWA
POŁUDNIOWA

odkrywka S-VII-L_3W- ściana północna
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 cegła

odkrywka S-VII-L_4W- ściana północna
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 pobiała – wtórna
6 zabrudzenie
7 cegła

odkrywka S-VII-P_1W- ściana południowa

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

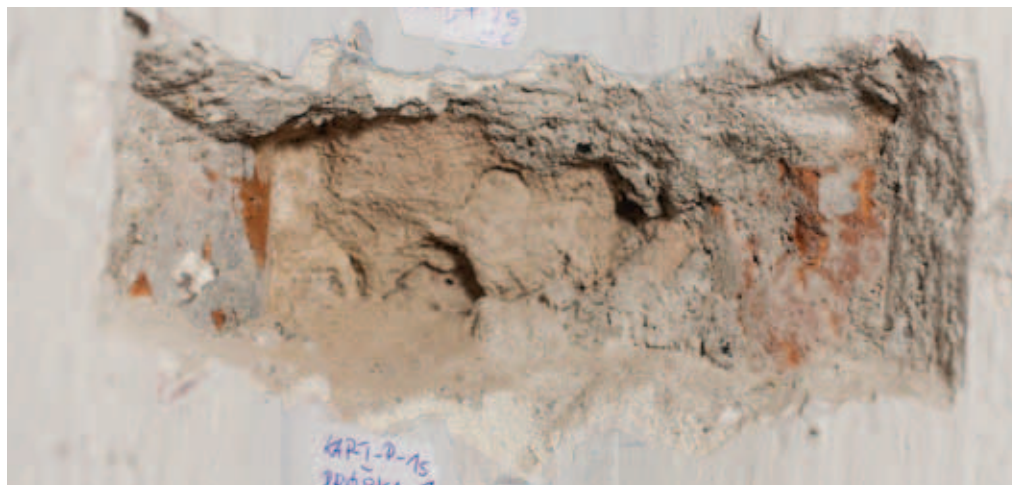
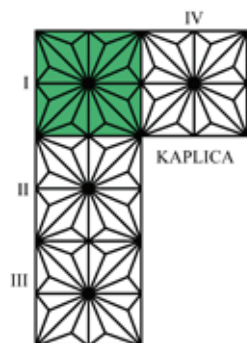
KAPLICA – spis próbek

PRZĘŚŁO I – strona północna: KAP-I-L-1W; strona południowa: KAP-I-P-1S, KAP-I-P-2S

PRZĘŚŁO II – strona południowa: KAP-II-P-1W, KAP-II-P-2W, KAP-II-P-3S, KAP-II-P-4S

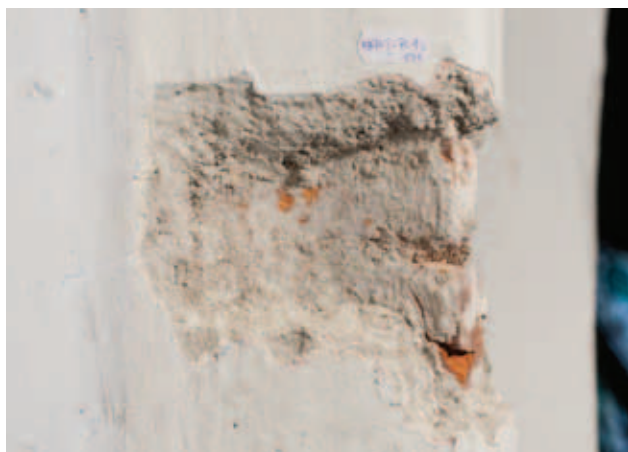
PRZĘŚŁO III – strona północna: KAP-III-L-1W, KAP-III-L-2W, KAP-III-L-3W; strona południowa: KAP-III-P-4W, KAP-III-P-1S, KAP-III-P-2S, KAP-III-P-3S, KAP-III-P-4S, KAP-III-P-5S

PRZĘŚŁO IV – strona zachodnia: KAP-IV-ZACH-1W, KAP-IV-ZACH-2W, KAP-IV-ZACH-3W, KAP-IV-ZACH-4W, KAP-IV-ZACH-5W, KAP-IV-ZACH-6W; strona południowa: KAP-IV-L-1W, KAP-IV-L-2W

odkrywka KAP-I-P_2S- spływ żeber

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 biała
- 4 kremowa
- 5 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 6 tynk jasnoróżowy
- 7 cegła

odkrywka KAP-I-P_1S- żebro sklepienne

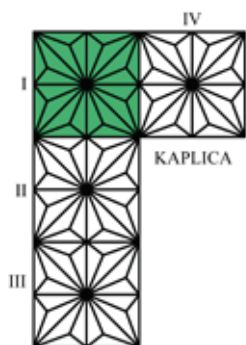
- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

szlif KAP-I-P-2S

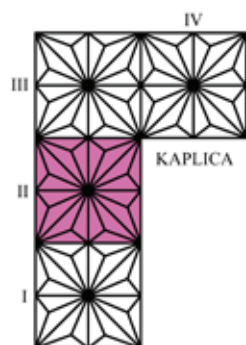
- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 biała

Warstwy wtórne powłok na tynku szarym, wapiennym z dodatkiem cementu

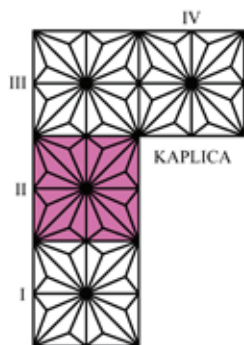
odkrywka KAP-I-L_1W- ściana północna

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 brązowa
- 4 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 zabrudzenie
- 6 cegła

odkrywka KAP-II-P_1W- ściana południowa

- 1 czerwona
- 2 czerwona
- 2 biała
- 3 błękitna
- 4 kremowa

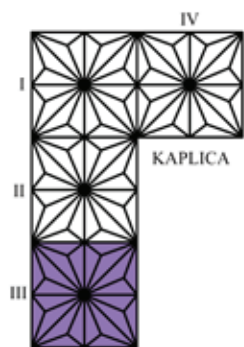
odkrywka KAP-II-P_2W-
ściana południowa
1 biała
2 błękitna
3 brązowa
4 kremowa
5 brązowa

odkrywka KAP-II-P_3S-
wysklepek i żebro
1 biała
2 szarobłękitna
3 kremowa
4 biała
5 tynk szary, wapienny
z dodatkiem cementu
6 cegła

odkrywka KAP-II-P_4S –
żebro sklepienne
1 czerwona
2 szarobłękitna
3 tynk szary, wapienny
z dodatkiem cementu
4 cegła

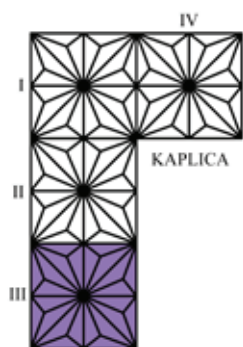
odkrywka KAP-III-P_1S –
wysklepek i żebro
1 biała
2 błękitna
3 brązowa
4 kremowa
6 tynk szary, wapienny
z dodatkiem cementu
7 tynk jasnoróżowy
8 cegła

odkrywka KAP-III-P_2S- wysklepek
1 biała
2 błękitna
3 biała
4 kremowa
6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
7 tynk jasnoróżowy
8 cegła

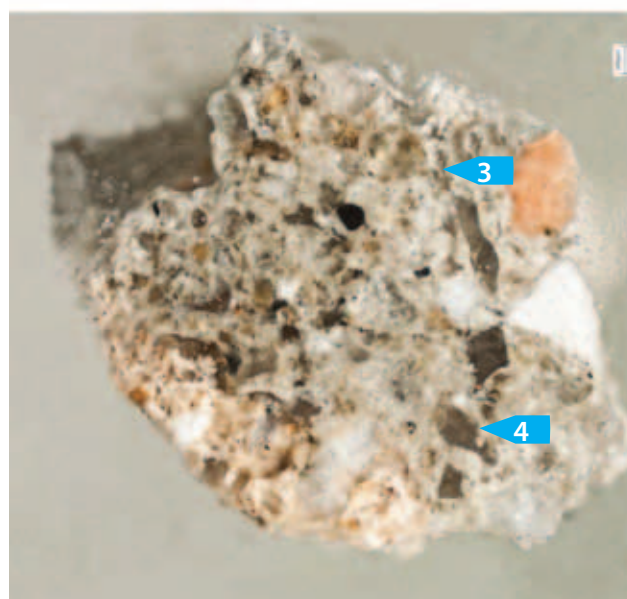
odkrywka KAP-III-P_3S- żebro sklepienne
1 czerwona/biała
2 czerwona
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
4 cegła

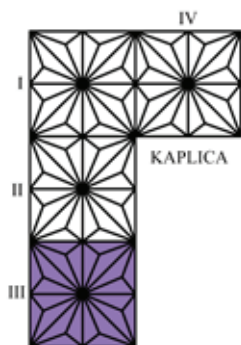
odkrywka KAP-III-P_4W –
ściana południowa
1 biała
2 biała
2 szarobłękitna
3 różowa/ biała
4 brązowa

odkrywka KAP-III-P_4S- zwornik
1 biała
2 szarobłękitna
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
4 tynk jasnoróżowy
5 cegła

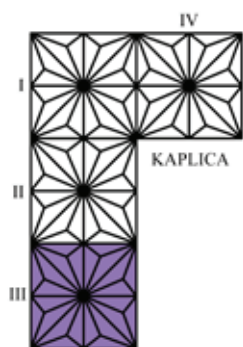
szlif KAP-III-P_4S
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
4 tynk jasnoróżowy

odkrywka KAP-III-P_5S- wysklepek i żebro
 1 biała
 2 szarobłękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

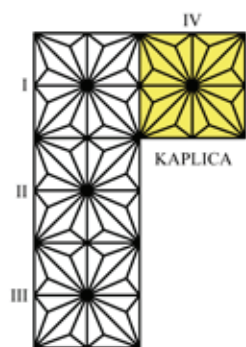
odkrywka KAP-III-L_1W- ściana północna
 1 czerwony
 2 czerwony
 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 4 tynk jasnoróżowy

odkrywka KAP-III-L_2W- ściana północna
1 biała
2 szarobłękitna
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
6 cegła

odkrywka KAP-III-L_3W- ściana północna
1 biała/czerwona
2 szarobłękitna
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu

odkrywka KAP-IV-ZACH_1W- ściana zachodnia

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 4 brązowa

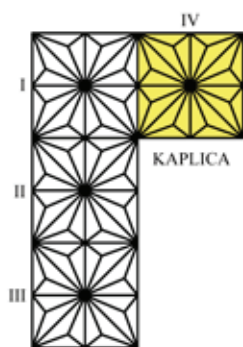
odkrywka KAP-IV-ZACH_2W- ściana zachodnia

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 brązowa
- 4 kremowa
- 5 brązowa

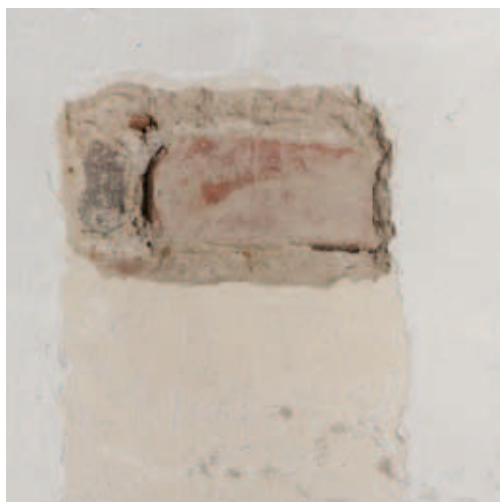
odkrywka KAP-IV-ZACH_3W- ściana zachodnia

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 6 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 7 cegła

odkrywka KAP-IV-ZACH_4W- ściana zachodnia

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 brązowa

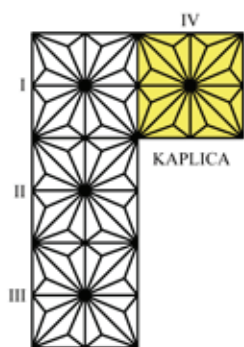
odkrywka KAP-IV-ZACH_5W ściana północna

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

odkrywka KAP-IV-ZACH_6W- ściana północna

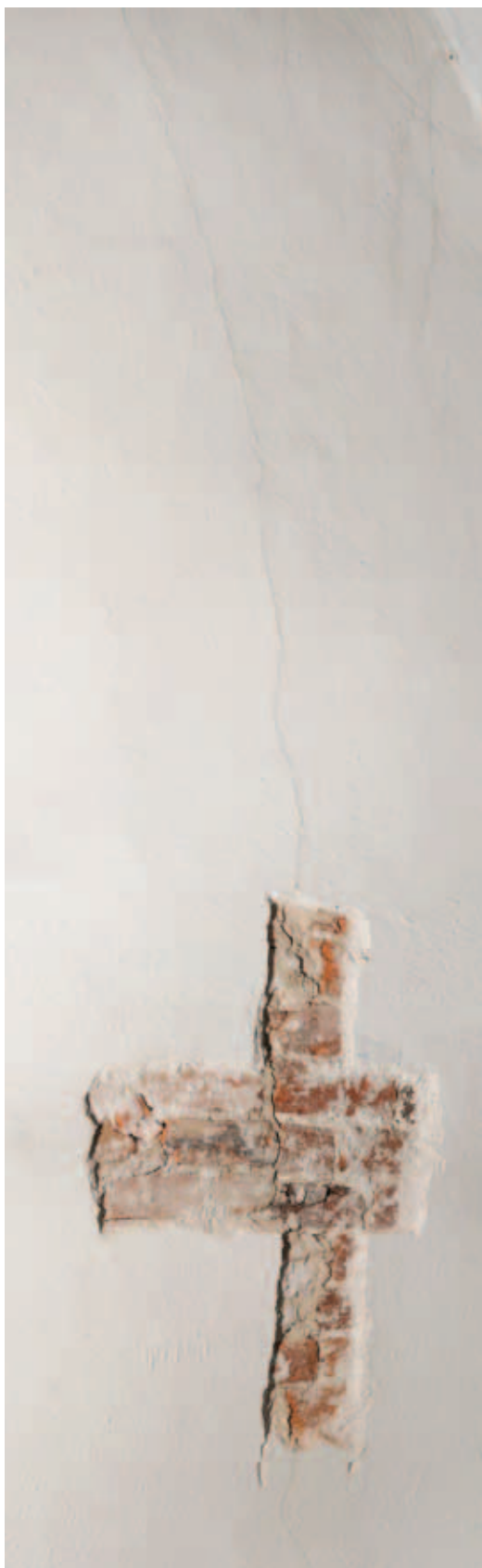
- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa ciemna
- 4 kremowa jasna

odkrywka KAP-IV-L_1W- ściana północna
 1 biała
 2 szarobłękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

odkrywka KAP-IV-L_2W- ściana północna
 1 biała
 2 szarobłękitna
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk kremowoszary
 6 zabrudzenie
 7 cegła

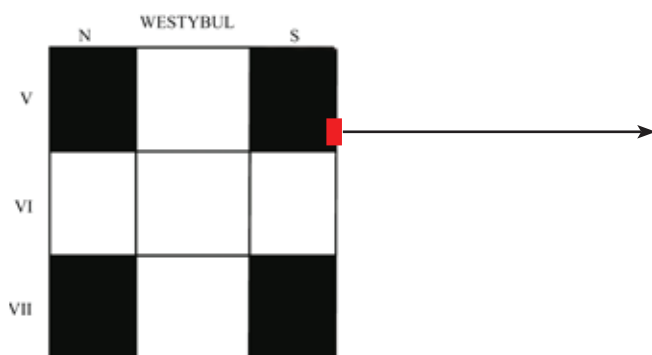
Spękanie na ścianie pomiędzy kaplicą a prezbiterium, od strony kaplicy, wskazywało formę otworu drzwiowego. Wykonano odkrywkę w celu zwerifikowania podejrzenia o istnieniu pierwotnego przejścia pomiędzy oboma pomieszczeniami, które zostało wtórnie zamurowane.

W odkrywce (zdjęcie zbliżenia na następnej stronie) widać wyraźnie po formie opracowania brzegu zamurowanego otworu, że został on wtórnie wybity. Cegły brzegu otworu nie są ułożone ani opracowane w żaden charakterystyczny sposób dla wykończenia otworów drzwiowych. brzegi cegły pierwotnej są pokruszone i połamane w przypadkowych miejscach. dlatego należy przypuszczać że otwór ten był wybity wtórnie, a w okresie późniejszym został zamurowany.

KLATKA SCHODOWA DAWNA

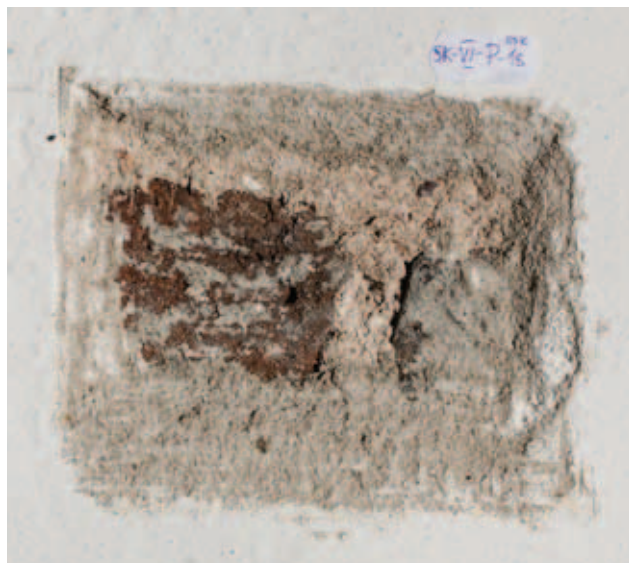
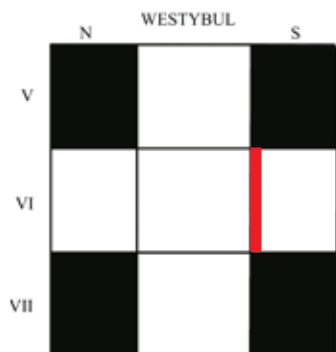
spis próbek: , SK-V-L-1W, SK-VI-P-1S, SK-VI-P-2S, SK-VI-P-3S, SK-VI-L-2W, SK-VI-L-3W, SK-VI-L-4W, SK-VI-L-5W, NK-VI-L-1W, NK-VI-L-2W, NK-VI-L-3W, NK-VI-L-4W,

odkrywka SK-V-L-1W- ściana północna

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

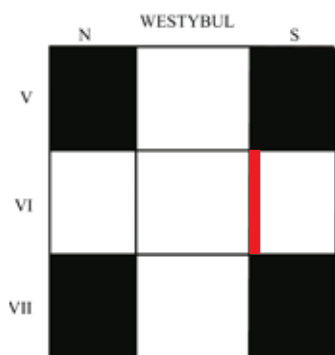

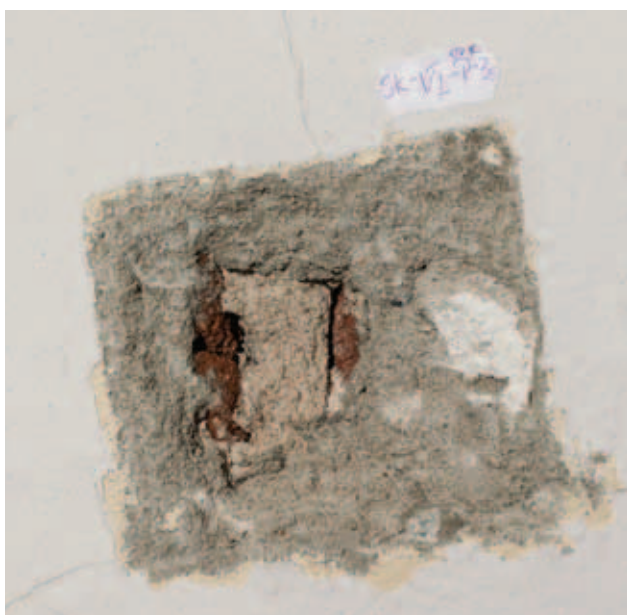
odkrywka SK-VI-P_15- ściana południowa, glif
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
8 cegła

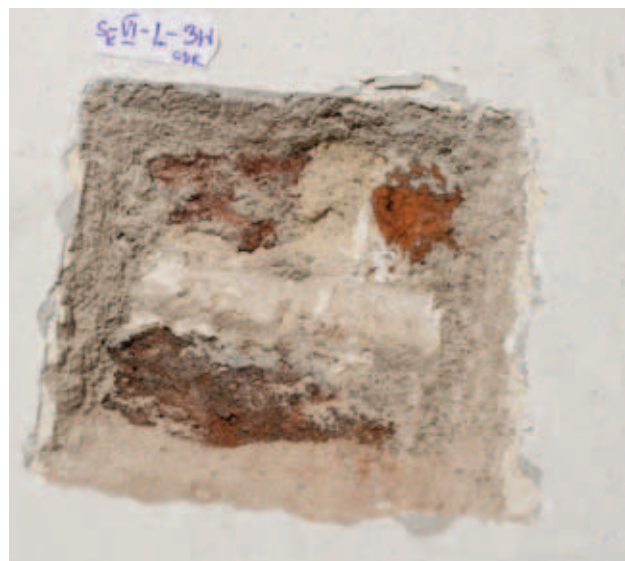
odkrywka SK-VI-P_25- ściana południowa, glif
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 cegła

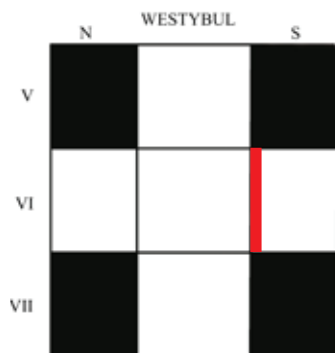
odkrywka SK-VI-L_2W- ściana południowa, glif
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 cegła

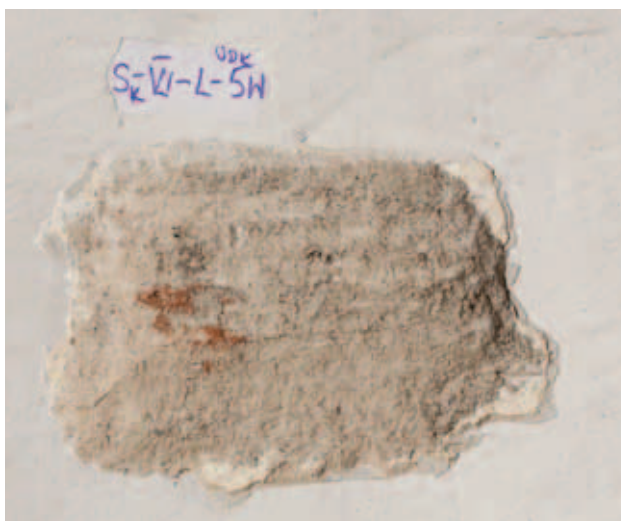
odkrywka SK-VI-P_3S- ściana południowa, glif
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
6 cegła

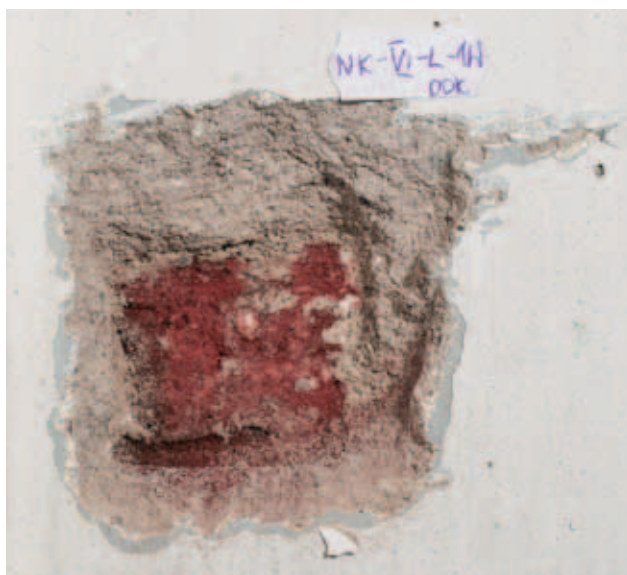
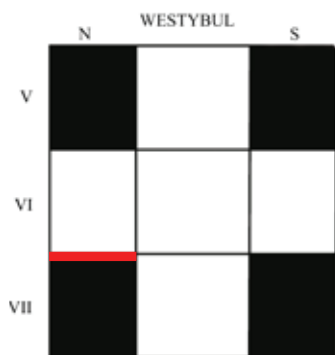
odkrywka SK-VI-L_3W- ściana południowa glif
1 biała
2 szara
3 szara
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
8 cegła

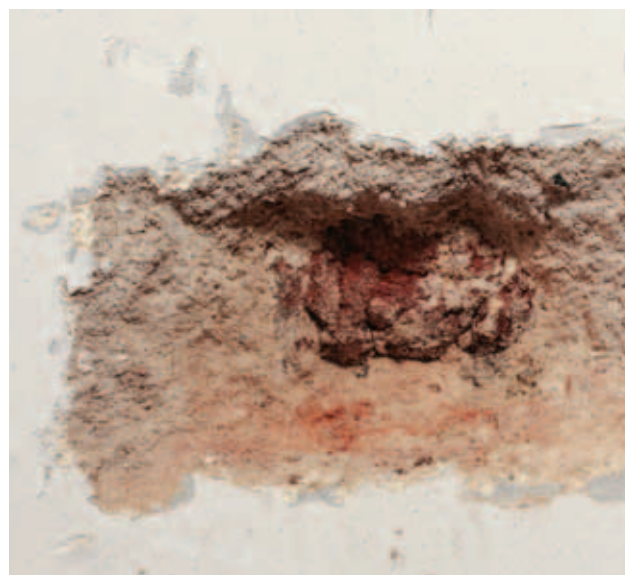
odkrywka SK-VI-L_4W- ściana południowa, glif
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
6 cegła

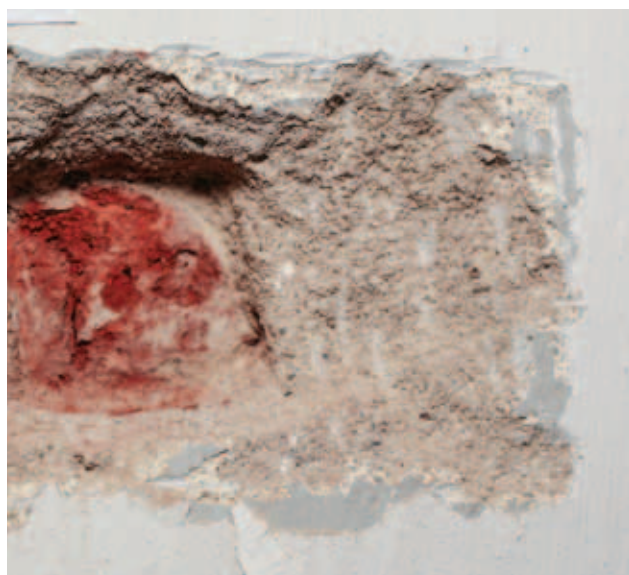
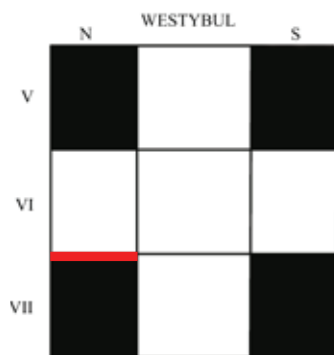
odkrywka SK-VI-L_5W- ściana północna, glif
1 biała
2 szara
3 kremowy
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
8 cegła

odkrywka NK-VI-L_1W- ściana pn.- zach. , nisza
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk jasnoróżowy
5 cegła

odkrywka NK-VI-L_2W- ściana pn.- zach. - glik
niszy
1 biała
2 szara
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
6 cegła

odkrywka NK-VI-L_3Wr- ściana pn.- zach., gładź niszy
 1 biała
 2 szara
 3 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 cegła

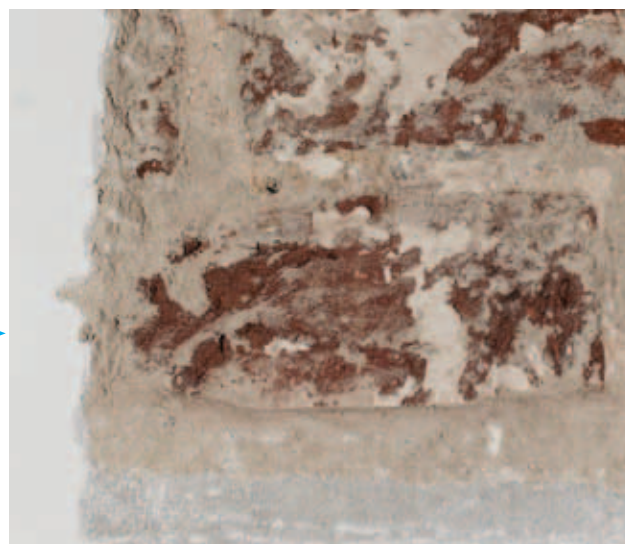
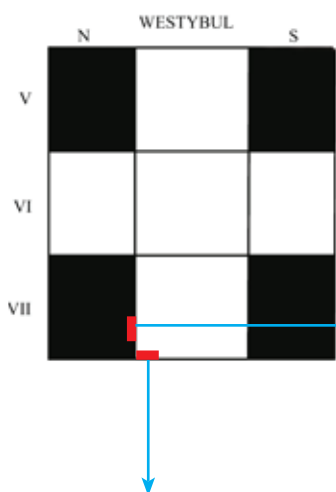
odkrywka NK-VI-L_4W- ściana pn.-zach., nisza
 1 biała
 2 szara
 3 szara
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 8 cegła

WERSTYBUL

spis odkrywek

ściana północna: K-N-1W

ściana zachodnia: K-W-1W

odkrywka K-N_1W- ściana północna

- 1 biała
- 2 szara
- 3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 pobiała z wypełniaczem – wtórna?
- 6 cegła

odkrywka K-W_1W- ściana zachodnia

- 1 biała
- 2 szara
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 cegła

szlif K-N_1W

- 5 pobiała z wypełniaczem – wtórna?
- 6 cegła

ZAKRYSTIA

spis odkrywek

przęsło I ściana drzwi wschodnich: ZAK-I-L-1w

przęsło I, glif portalu przy drzwiach wschodnich: ZAK-I-L-2w

przęsło I ściana i opaska przy drzwiach do nawy bocznej: ZAK-I-P-1w

odkrywka ZAK-I-L-1W- ściana północna

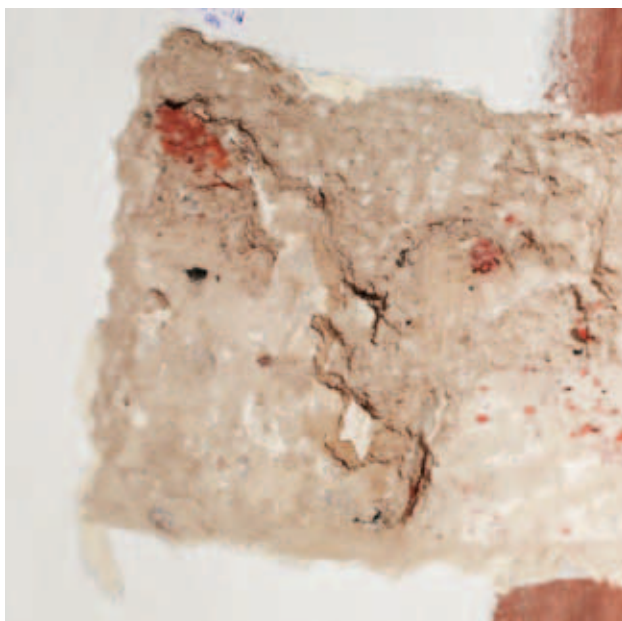
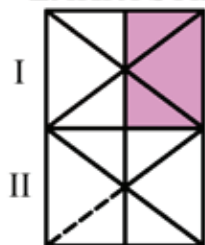
- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

odkrywka ZAK-I-L-2W- ściana północna

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk jasnoróżowy
- 5 cegła

ZAKRYSTIA

odkrywka ZAK-I-P_1W- ściana południowa

1 biała

2 szarobłękitna

3 kremowa

4 tynk jasnoróżowy

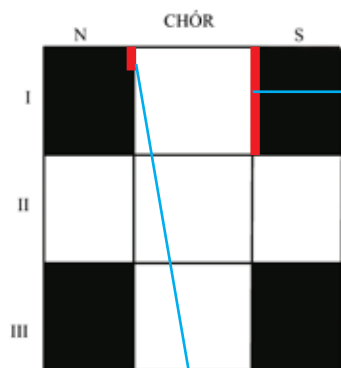
5 cegła

CHÓR – spis odkrywek

przęsło I – strona południowa: CH-I-P-1w; strona północna: CH-I-L-1w

przęsło II – strona południowa: CH-II-L-1w

przęsło III – strona południowa: CH-III-P-1w, CH-III-P-2w, CH-III-P-3w; strona północna: CH-III-L-1w; strona południowa: CH-III-L-2w; strona północna: CH-III-L-3w, CH-III-L-4w

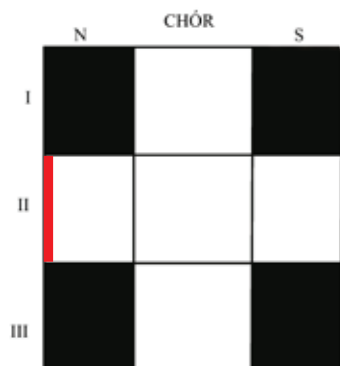
odkrywka CH-I-P_1W- ściana południowa

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

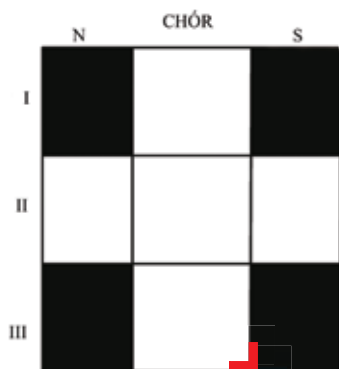

odkrywka CH-I-L_1W- ściana pn.-zach., glif

- 1 biała
- 2 szarobłękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka CH-II-L_1W- ściana
północna
1 biała
2 błękitna
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodat-
kiem cementu
5 tynk jasnoróżowy
6 cegła

odkrywka CH-III-P_1W- żebro
1 biała
2 kremowa
2 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
3 cegła

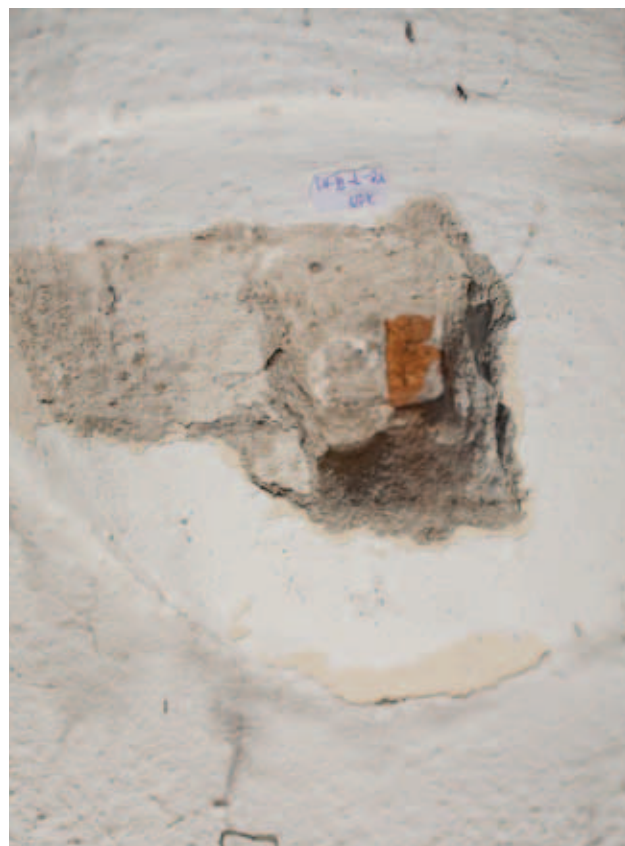
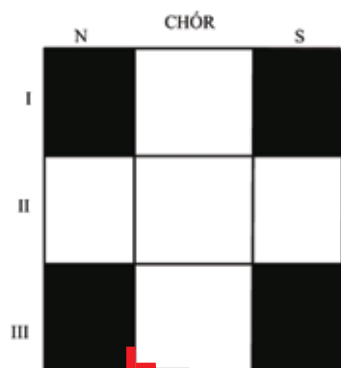
odkrywka CH-III-P_2W- konsola południowa

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka CH-III-P_1W- ściana południowa, glif

- 1 biała
- 2 błękitna
- 3 kremowa
- 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
- 5 tynk jasnoróżowy
- 6 cegła

odkrywka CH-III-L_2W- cokół konsoli północnej
 1 biała
 2 kremowa
 4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
 5 tynk jasnoróżowy
 6 cegła

odkrywka CH-III-L_1W- spływ żeber
1 biała
2 kremowa
3 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
4 tynk jasnoróżowy
5 cegła

odkrywka CH-III-L_3W- ściana pół-
nocna
1 biała
2 szarobłękitna
3 kremowa
4 tynk szary, wapienny z dodatkiem cementu
6 cegła

odkrywka CH-III-L_4W- ściana pół-
nocna, glif
1 biała
2 czerwona
3 jasnoczerwona
4 kremowa

WNIOSKI

Wykonano w sumie 168 odkrywek schodkowych i pasowych na ścianach i sklepieniach: 22 w prezbiterium; 59 w nawie głównej; 25 w nawie północnej; 11 w nawie południowej; 24 w kaplicy; 12 na dawnej klatce schodowej; 2 w westybulu; 3 w zakrystii oraz 10 na chórze. W wyniku analizy tych odkrywek ustalono istnienie głównie 5 warstw chronologicznych.

1. Najstarsza warstwa odsłonięta to warstwa pierwotnego wątku ceglanego, do którego spoinowania użyto zaprawy o jasnoróżowym zabarwieniu. Zaprawa ta częściowo była zacierana na lico cegieł stąd wrażenie że stanowiła tynk. W opisach odkrywek jest opisana jako jasnoróżowy tynk i widoczna jest w większości odkrywek, gdzie zostały odsłonięte fugi pomiędzy cegłami. Warstwa cegieł pokryta jest częściowo zabrudzeniami pochodzącymi najprawdopodobniej z okresu pożaru (pewne informacje dotyczą jedynie pożaru w 1945 roku).
2. Miejscami występuje warstwa kremowego tynku – jest to warstwa wtórna.
3. We wszystkich odkrywkach występuje warstwa szarego tynku wtórnego, jest to tynk wapienny z dodatkiem cementu – pochodzi on z remontu w 1947 roku. Z tego czasu pochodzi też pierwsza na tynku warstwa monochromii w kolorze kremowym.
4. i 5. Kolejne dwie warstwy chronologiczne monochromii pochodzą z kolejnych remontów kościoła w II poł. XX wieku.

odkrywka P-III-P-8W – portal z prezbiterium

W pięciu odkrywkach natrafiono na białą warstwę pod szarym tynkiem. Jednak w dwóch przypadkach leżała ona na zabrudzeniach cegły powstałych w trakcie pożaru, a w pozostałych trzech leżała w ubytkach pierwotnej cegły. Wynika z tego że wszystkie te fragmenty są warstwami wtórnymi.

Na wcześniejsze warstwy barwne natrafiono jedynie na portalu w prezbiterium i na żebrach i ścianach w kaplicy. Warstwy malarskie w kaplicy odsłonięte na ścianach są wykonane na szarym wtórnym tynku co jednoznacznie wskazuje że są wtórne. Ostatnia warstwa malarska znajdująca się na ścianach jest równoległa z czerwonym wymalowaniem na żebrach. Pod tą warstwą na żebrach znajduje się warstwa czerwieni, biorąc pod uwagę fakt że na ścianach występują pod tą warstwą jeszcze dwie warstwy monochromii na szarym tynku można przypuszczać że również ta warstwa czerwieni jest wtórna.

Na portalu w prezbiterium odsłonięto warstwę czarną i czerwoną malowaną bezpośrednio na cegle. Trudno jednoznacznie ustalić czy to opracowanie kolorystyczne jest pierwotne.

Niestety nigdzie nie natrafiono na oryginalne gotyckie warstwy pobiał ani nawet relikty pierwotnej polichromii. Należy przypuszczać, iż wszystkie wyprawy uległy zniszczeniu w 1945 roku po pożarze kościoła. Odbudowa, którą przeprowadzono w 1947 roku prawdopodobnie dopełniła obrazu zniszczeń, bezpowrotnie przyczyniając się do unicestwienia śladów unikatowych polichromii.

Badania petrograficzne wykazały, iż założony w całym kościele w trakcie remontu w 1947 roku tynk jest tynkiem wapiennym z niewielką domieszką cementu. Tynk ten cechuje bardzo dobra kohezja i adhezja do podłoża. Nie ma żadnych przesłanek technologicznych lub konserwatorskich do podjęcia decyzji o usunięciu i wymianie tynków. Z pewnością istnieją fragmenty ścian z tynkiem silnie zasolonym, zawilgoconym i zaatakowanym przez mikroorganizmy, pleśnie i grzyby. Takie fragmenty ścian należy poddać pełnej sanacji, polegającej na wymianie wyprawy. Na całej powierzchni należy z całą pewnością usunąć wszystkie warstwy farby leżące na ścianach i sklepieniach.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH POWIERZCHNI ŚCIAN I SKLEPIEŃ.

Program prac – dekoracje malarskie na portalu prezbiterium

Podane w programie materiały konserwatorskie mogą zostać zamienione na inne, jeśli mają swoje równoważne odpowiedniki. Oznacza to, że ich właściwości muszą być porównywalne, a pod względem jakości nie mogą być gorsze. Wszystkie materiały stosowane na oryginalnych warstwach tynków i warstwach malarskich powinny spełniać wymóg odwracalności. Jeśli to możliwe, należy stosować materiały o jak najmniejszej szkodliwości i nie powodujące zanieczyszczenia środowiska.

1. Usunięcie warstw pobiał i farb z powierzchni malowideł. Proponowane tradycyjne metody mechaniczne: noże, szczoteczki, skalpele, sztyfty z włókna szklanego.
2. Ostrożne usunięcie wtórnych łat i kitów metodami mechanicznymi.
3. Doczyszczenie powierzchni odsłoniętych tynków i warstw malarskich.
4. Pobranie próbek i wykonanie badań technologicznych wypraw tynkarskich i warstw malarskich (analiza, wypełniaczy, spoiw i pigmentów, stratygrafia warstw, dokumentacja fotograficzna i opisowa z interpretacją wyników badań).
5. Utrwalenie pudrującej się warstwy malarskiej i pobiał – roztwory Paraloidu B-82 w etanolu lub Paraloidu B-72 w toluenie.
6. Podklejenie odspojonych i rozwarstwionych tynków i warstw malarskich: - wstępna konsolidacja struktury tynku i podłoża – zastrzyki z rozcieńczonych preparatów:
 - nanocząsteczkowe wapno Nanorestore, rozcieńczona żywica dyspersyjna Primal AC 33 z dodatkiem etanolu – żywicę należy stosować w ograniczony sposób, aby nie zaklejać porowatej struktury tynku,
 - w przypadku głębokich rozwarstwień, po konsolidacji wstępnej, zastrzyki z LEDAN TB (Tecnoedile Toscana) lub Małty 2000 (Bresciani) bez dodatków akrylowych, - stemplowanie odspojonych fragmentów tynków.
7. Uzupełnienie ubytków – zaprawa mineralna o składzie i właściwościach dobranych w oparciu o badania technologiczne próbek oryginalnego tynku. Do uzupełniania niewielkich ubytków zaprawę można modyfikować dodatkiem 2% Primału AC 33 lub redyspersgowalnej żywicy akrylowej przeznaczonej do tego celu.
8. Ujednolicenie chłonności uzupełnień i wyrównanie nasycenia kolorystycznego monochromi 3% roztworem Paraloidu B-72 w dawanolu.
9. Wyretuszowanie ubytków warstwy malarskiej – farby akwarelowe z pigmentów odpornych na środowisko alkaliczne i światłotrwałych - głównie pigmenty ziemne; retusz należy dostosować do faktury tynku - punktowanie kropką i lawowanie
10. Rekonstrukcja większych fragmentów warstw malarskich, np. farbami sporządzonymi z pigmentów np. Kremer z dodatkiem np. kazeiny amonowej albo farbami systemowymi np. Keim Optil krzemianowe, Keim Sodalit lub równorzędnymi.

11. Końcowe zabezpieczenie powierzchni polichromii oraz wykonanych retuszy: 3% Paraloid 82 w etanolu. Kontrolować, czy aplikacja spoiwa nie powoduje wyblyszceń.

Program prac – powierzchnie ścian pokrytych pobiałami

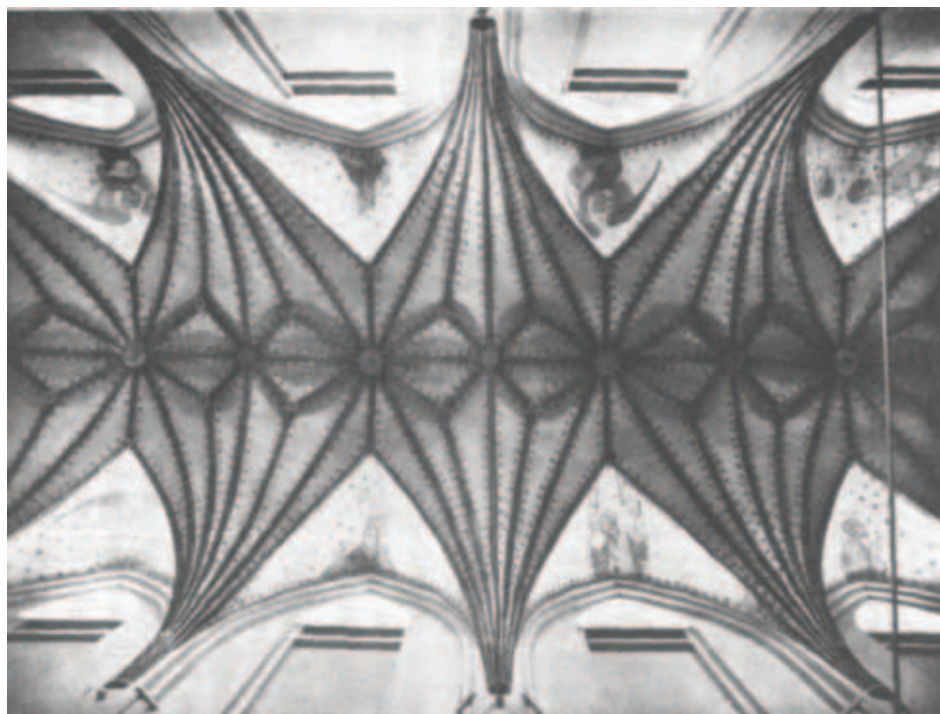
1. Usunięcie warstw farb pokrywających sklepienia i ściany. Prace prowadzić z należytą ostrożnością, starając się nie uszkadzać powierzchni tynku, co jest szczególnie ważne, gdyż powierzchnia ta jest integralnym elementem dekoracji malarskiej.
2. Doczyszczanie powierzchni szczotkami nylonowymi, sztyftami z włókna szklanego.
3. Usunięcie partii zdegradowanych, zasolonych, odparzonych, silnie zdeintegrowanych tynków – zaznaczonych na dokumentacji rysunkowej.
4. Wzmocnienie strukturalne odsłoniętych tynków. Środki np.
 - a. Keim Porosil Verdünnung albo równoważny - środek gruntujący m.in. do starych, silnie piaszczących się i kredujących powłok mineralnych;
 - b. Remmers Hydro-Tiefengrund albo równoważny - wodorozcieńczalny preparat do wgłębnego gruntowania;
 - c. Remmers Tiefengrund albo równoważny - środek gruntujący zawierający rozpuszczalniki organiczne; wzmacnia powierzchnię i głęboko wnika w podłoże;
 - d. Paraloid B-82 w etanolu.
5. Podklejenie rozwarstwień i odspojeń tynku od podłoża ceglanego wg procedury:
– wstępna konsolidacja struktury tynku i podłoża – zastrzyki z rozcieńczonej żywicy dyspersyjnej Primal AC 33 z dodatkiem etanolu, następnie zastrzyki z roztworu 10%- 15% Primalu AC 33.
W przypadku głębokich rozwarstwień po konsolidacji wstępnej zastrzyki z LEDAN TB (Tecnoedile Toscana) Mały 2000 (Bresciani) bez dodatku żywic akrylowych, stemplowanie;
6. Usunięcie wadliwych łat i kitów (całkowita eliminacja łat gipsowych i cementowych, usunięcie łat wapiennych uzależnić od ich stanu);
 - a. Przygotowanie podłoża murowego do nałożenia tynków (oczyszczenie szczotkami odsłoniętych partii muru, lokalne wzmocnienie podłoża, naprawy i korekty wcześniejszych wstawek wątku ceglanego);
 - b. Uzupełnienie tynków - ręczne nałożenie tynków wewnętrznych dopasowanych charakterem do zachowanych tynków XX – wiecznych (dopasowanie granulacji wypełniaczy i sposobu zacierania do tynków; zaleca się stosowanie tynków renowacyjnych);
 - c. Wykonanie zacierek scalających z zapraw jw.
7. Scalenie kolorystyczne tynków - należy scalić łaty i kity plamą i laserunkiem np. w systemie farb Keim: Restauro – Lasur, Soldalit Arte, alternatywnie w systemie Remmers Historic Lasur albo równorzędnych. Uwaga: stosować farby bez bieli tytanowej.

Dokumentacja

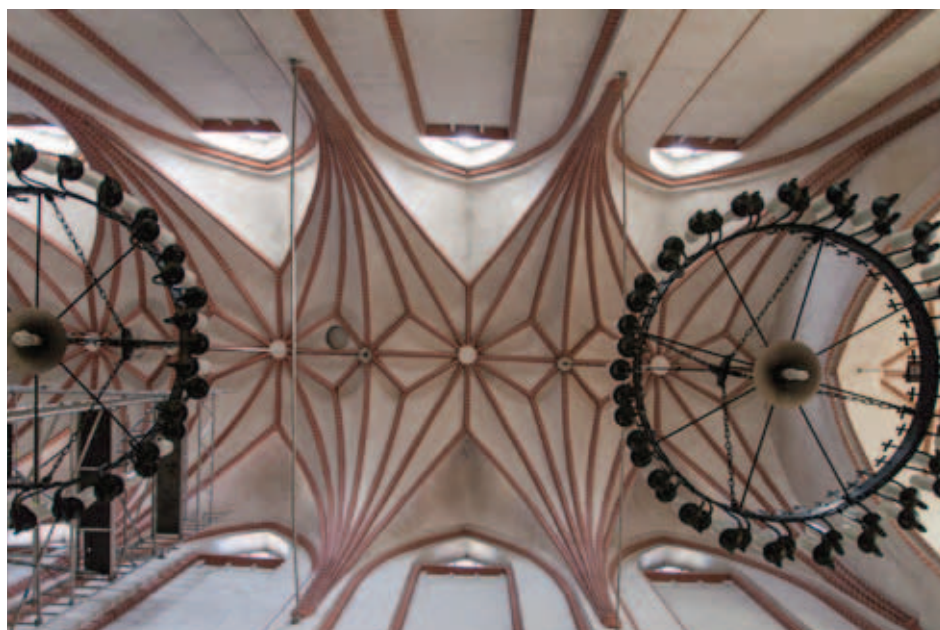
1. Wykonanie ortofotomapy sklepień i ścian przed i po konserwacji.
2. Wykonanie detalicznej dokumentacji fotograficznej przebiegu prac.
3. Wykonanie dokumentacji zniszczeń w programie MetigoMap.
4. Rozpoznanie techniczno-technologiczne dekoracji .
5. Opracowanie dokumentacji powykonawczej zgodnej z rozporządzeniem MKiDN.

6. Zalecenia konserwatorskie

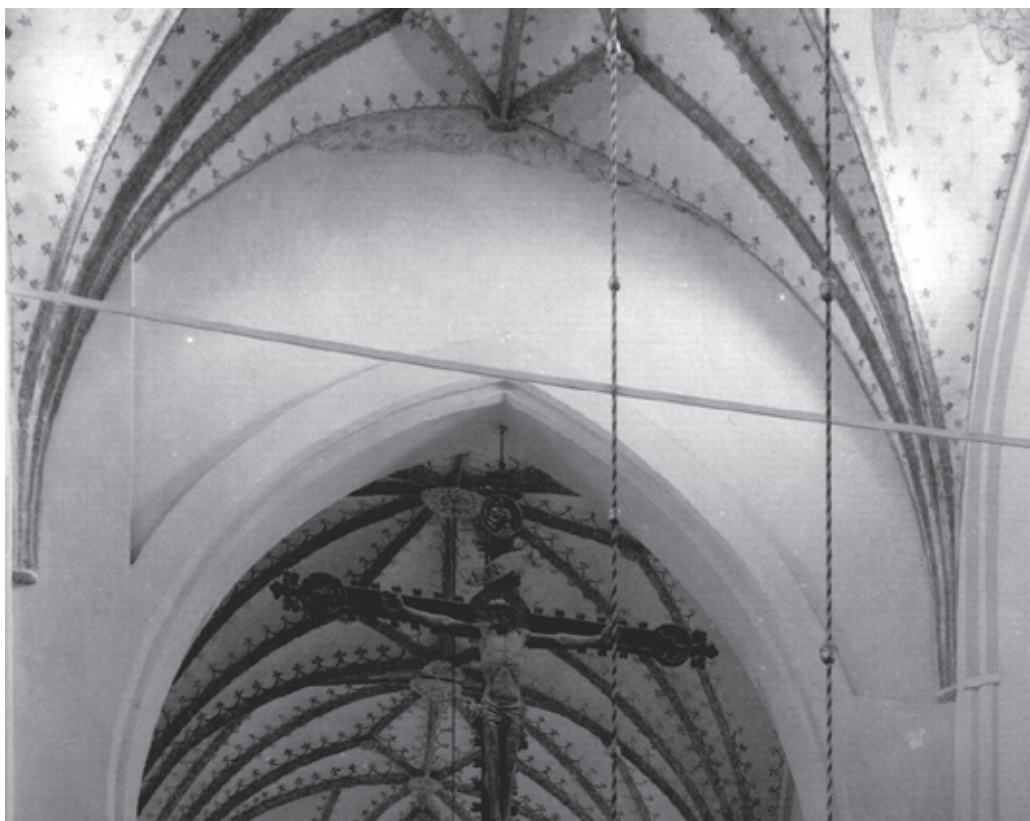
Konieczne jest wykonanie szczegółowych projektów wnętrza w oparciu o dobrze zachowaną archiwalną dokumentację fotograficzną z odkrytych w latach 30. XX w. polichromii gotyckich. O ile rekonstrukcja dekoracji ornamentalnej nie budzi wątpliwości konserwatorskich, o tyle ewentualna rekonstrukcja przedstawień figuralnych powinna zostać rozważona w ramach szerszej komisji przy udziale konserwatorów dzieł sztuki, historyków sztuki, konserwatora diecezjalnego, konserwatora z WKZ oraz przedstawicieli parafii.

Zdjęcie archiwalne – sklepienie nawy głównej po remoncie przeprowadzonym w 1931 roku – widoczne odsłonięte XV wieczne polichromie

*Zdjęcie z roku 2012
obecny wygląd sklepienia
nawy głównej*

*Zdjęcie archiwalne
– sklepienie nawy
głównej po remoncie
przeprowadzonym
w 1931 roku –
widoczne odsłonięte
XV wieczne polichromie,
ornament roślinny
wzdłuż żeber*

*Zdjęcie z roku 2012
obecny wygląd sklepienia
nawy głównej*

Zdjęcie archiwalne – sklepienie nawy głównej (nad chórem) po remoncie przeprowadzonym w 1931 roku –widoczne odsłonięte XV wieczne polichromie, ornament roślinny wzdłuż żeber